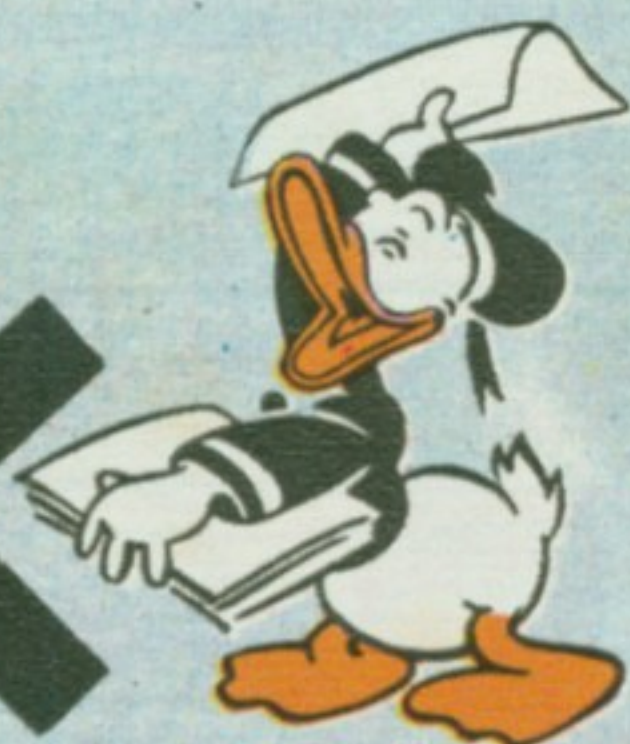

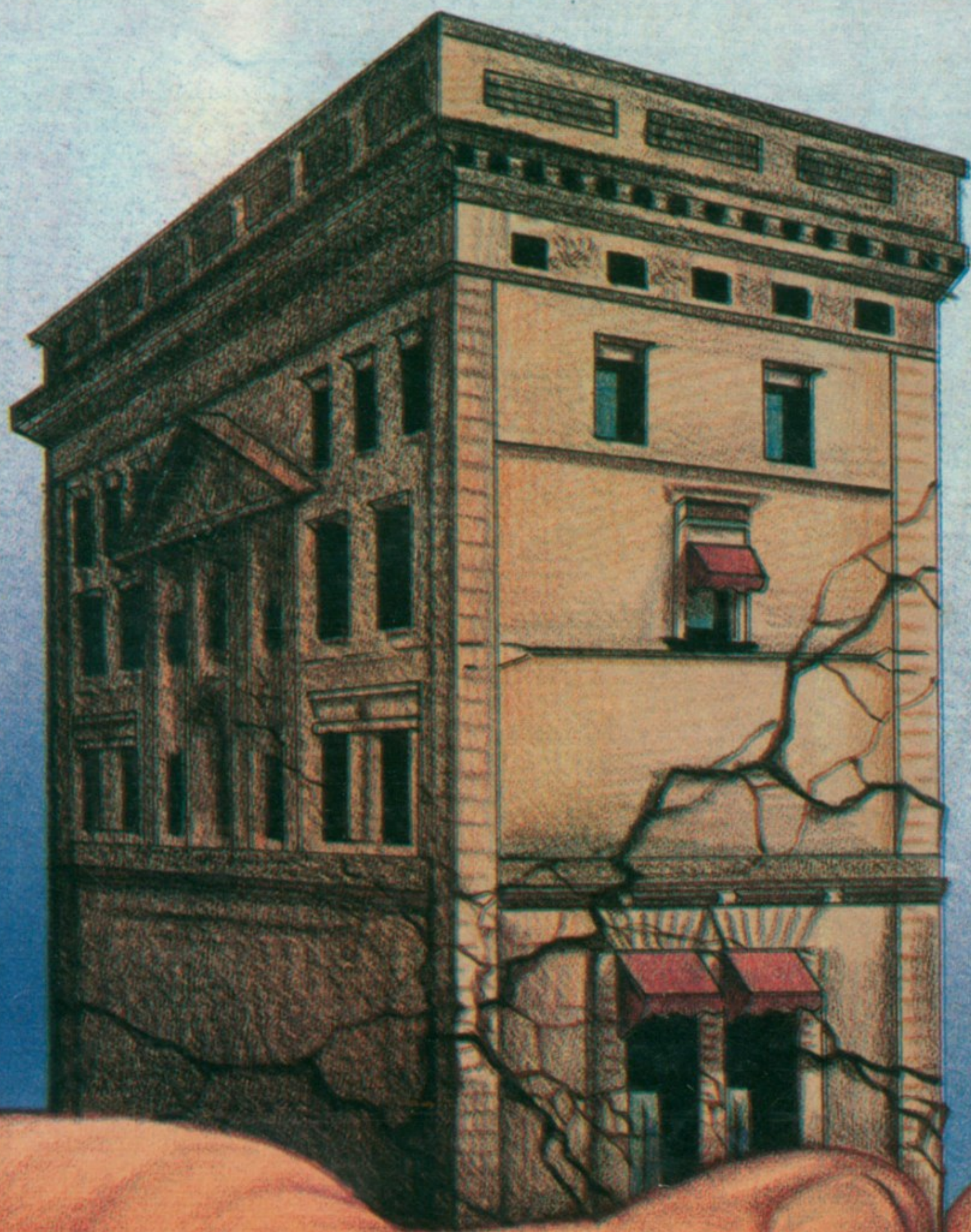
ПОЛИТИКИН

Немачка 3.00 DEM, САД 1.25 USD, Швајцарска 2.50 CHF,
Шведска 13.00 SEK, Аустрија 20.00 ATS,
Грчка 300 GRD, Енглеска 1.00 GBP

ЗАБАВНИК

20. IX 1991. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LIII • ЦЕНА: 40 ДИН. • БРОЈ 2073

ЗЕМЉОТРЕС

ЗА ПОЧЕТНИКЕ:
ШТА
СЕ
ДОГАЂА
КАД
ЗЕМЉА
ПОДРХТАВА

ПОГЛАВИЦА ПЛЕ-МЕНА МЕРАУКЕ

СА НОВЕ ГВИНЕЈЕ, ПРЕ НЕГО ШТО СЕ ОЖЕНИ, МОРА ДА УЛОВИ ОРЛА И ЊЕ-ГОВИМ КАНЈОМ ПРОБОДЕ НОС.

БИЉКА ОМЦА (entada sandens)

ЈЕ ПУЗАВИЦА СА СУМАТРЕ КОЈА ПРВО НАПРАВИ ПЕТАЉУ НА ЗЕМЉИ А ОНДА „ОТПУКЕ“ ДО НАЈБЛИЖЕГ СТАБЛА УЗ КОЈЕ ИЗРАСТЕ ДО ВРХА.

Валентин Алмацкер

ФРАЦУСКИ СЛИКАР, 40 ГОДИНА ЖИВЕО ЈЕ НА ТАВАНУ И СВЕ ШТО ЈЕ У СОБИ ИМАО БИО ЈЕ НАМЕШТАЈ НАСЛИКАН НА ЗИДОВИМА.

АЛИ ИБН СИДАХ

АРАПСКИ ЛЕКСИ-КОГРАФ ИЗ БАГДАДА, КАДА ЈЕ ОСЛЕПЕО, ПО СЕКАЊУ ЈЕ НАПИСАО 32 ТОМА ЕНЦИКЛОПЕДИЈЕ.

Милтон Ебс

СЕЛО У ДОРСЕТШИРУ У В. БРИТАНИЈИ, ДО ТЕМЕЉА ЈЕ ПОРУШЕНО У 18. ВЕКУ И ОДМАХ МАЛО ДАЊЕ ПОНОВО ИЗГРА-БЕНО САМО ЗАТО ШТО ЈЕ ЛОРД ОД ДОР-ЧЕСТЕРА СМАТРАО ДА ЈЕ ПРВОБИТНО НАСЕЉЕ БИЛО СУВИШЕ БЛИЗУ ЊЕГО-ВОГ ИМАЊА.

СОВА -ТЕСТЕРА

ДОБИЛА ЈЕ ОВО ИМЕ ЈЕР ЊЕН ХУК ПОДСЕЋА НА ТЕСТЕРИ-САЊЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● ● ● копнена игуана *Crotophaga sulcirostris* која жи-ви на Галапагосу у стању је да се храни чак и бодљика-вим кактусима.

● ● ● имати свеже поврће током целе године постало је веома скупо задовољство чак и за богате. Рецимо, за једну обичну главичицу зеле-не салате потребно је утро-шити литар лож-уља за за-гревање стаклене баште.

● ● ● најстарији Француз је један Полинежанин од 118 година, крепак, чио и одлич-ног вида. Овај старац има

шесторо деце, 54 унука, 129 праукуна и 19 чукунукуна. Тајну своје дуговечности чо-век-чудо види у томе што за својих последњих 60 година није попио ни капљицу алко-хола...

● ● ● истраживање обав-љено у САД на шест стотина пушача показало је да је њи-хово чуло мириса веома оту-пело услед уживања у диму. Додуше, ћелије чула мириса обнављају се, али веома спо-ро. Тако пушач који троши по 20 цигарета на дан мора, одлучи ли да прекине с пуше-

њем, да чека целу деценију док му се чуло мириса у пот-пуности обнови.

● ● ● бразилска влада одлучила је да уложи три милиона долара током на-редних десет година како би поново пошумила милион хектара амазонске прашуме.

● ● ● Јапанци већ поди-жу зграде у Токију које ће се загревати водом, а не наф-том. Биће то индустријска вода, дакле отпадна и – бес-платна. Ову погодност ко-ристиће око десет хиљада станара већ од 1996. године.

● ● ● Париз је постао да-леко чистији, а да је тако го-вори појава лишајева на дрвећу у Луксембуршком парку. Сем тога, у Сени сада има већ 20 врста риба, док су пре двадесет година животи-риле једва четири.

● ● ● респирометар је но-ви уређај који се појавио у Британији а намењен је оним возачима који не могу да се одупру чашици. Респироме-тар се угради у шал-таблу и повеже с мотором, а „ради“ на дах, па ако овај „подсећа“ на бачву – аутомобил одбија да се покрене.

WALT
DISNEY

ПАПА ПАТАК

МНОГИ СУ СЕ УГРИЗЛИ ЗА ЈЕЗИК

САМО

БОГ И АНЂЕЛИ

МОГУ ДА ЛЕТЕ!

То је изјавио бискуп Милтон Рајт, отац чувене браће Орвила и Вилбура, и то непосредно пре него што је њихов моторни авион полетео децембра 1903. у Кити Хоку

Пре њиховог оца, који је ипак био свештено лице, лорд Виљем Келвин, водећи научник свог времена, онај исти по коме је названа јединица у мерењу температуре, написао је: „Немам ни најсићушнији молекул вере у летење ваздухом осим у балону.“

Године 1899. директор Америчког завода за патенте написао је председнику Сједињених Америчких Држава Виљему Мекинлију „да је све што је могло да буде измишљено већ измишљено“ и предложио му да Патентни завод укине као излишан. Срећом, председник САД није делио то мишљење и та установа постоји и дан-данас и веома активно ради.

А председник чувене фирме IBM Томас Вотсон мудро је предвидео и то 1958. године „да ће светском тржишту бити потребно највише пет

компјутера“ и тако још једном доказао да врхунски стручњаци често поседују изузетан таленат за невероватне грешке и промашаје у расуђивању и то у својој најужој специјалности.

Атомско лупање глупости

После низа сјајних експеримената британски физичар из Новог Зеланда Ернест Раденфорд, добитник Нобелове награде за хемију 1908. године, успео је 1919. да поцепе атом и докаже из чега се састоји. Али, године 1933. он је својеручно написао: „Свако ко се заноси да ће променама атома добити извор енергије лупа глупости.“

Само дванаест година касније прва атомска бомба успешно је испробана у Новом Мексику, а прва нуклеарна централа на свету саграђена

је и почела да ради 1954. у Обнинску код Москве у Совјетском Савезу.

„Њујорк Тајмс“ се извињава

Професор Ричард Вули, британски краљевски астроном, одлучно је изјавио 1957. године да је „будућност ме-

ку коњи: „Развој ове нове енергије могао би да истреби коње што би значило пропаст за нашу пољопривреду!“ Отприлике као да су коњи луди од среће када вуку кола.

Чак ни заинтересована лица нису била у стању да проникну у будућност мотора са унутрашњим сагоревањем. Тако је 1896. лист „Хорслес Ејџ“ (на енглеском: доба без коња, односно коњске вуче) суморно предвидео:

„Огромна већина разумних људи далеко више ће волети поуздану и лишену труцкања парну машину него опасан, дозлабога смрдљив, расипнички и, најблаже речено, несигуран и непоуздан бензински мотор.“

Сад, посматрано са ове временске раздаљине, можда су били и у праву, бар што се загађења и опасности по живот тиче.

Али, компанија „Дајмлер-Бенц“ није хајала. Њиховом

ђупланетарних летова пука бесмислица“. У томе је имао и веома стручне истомишљенике.

Још 1920. угледни лист „Њујорк Тајмс“ обратио је пажњу својим читаоцима да професор Роберт Годард, један од првих физичара који се бавио ракетним експериментима, „као да је заборавио оно што се сваког дана улива у главе ученицима гимназија“ пошто верује да би свемирска летелица могла да путује кроз безваздушни простор, односно вакуум.

А што се одласка на Месец тиче, „сама претпоставка је суштински немогућа“, бар према пророчанским речима професора Бикертонa још давне 1926. године. Десет година касније Локхарт Мамери је изнео и необорив доказ у прилог тој тврдњи: „Убрзање ракета заувек би уништило мозак људи у њима“.

Када се јула 1969. наочиглед целог света посредством телевизије и упркос злим слутњама, посада „Апола 11“ лепо спустила на Месец, „Њујорк Тајмс“ се крупним словима на првој страни извињивао већ покојном Годарду.

Прљаво, а и нема довољно шофера

Амерички конгрес је 1875. дао своје стручно мишљење о кочији на бензин коју не ву-

представнику за штампу ипак се 1900. омакло „да ће за масовно европско тржиште бити више него довољно око хиљаду аутомобила јер, ако ништа друго, нема довољно људи који знају да их возе“.

Он тако и остаде жив! А већ 1927, Хенри Форд је продао петнаест милиона „модела T's“!

Глупани и породичне љаге

„Од њега никада неће постати ништа нарочито“, забележено је у дневнику минхен-

ске гимназије у колони једног ученика. Он се звао Алберт Ајнштајн.

Отац Чарлса Дарвина овако се обраћао свом сину: „Тебе не занима баш ништа осим лова, паса и хватања пацова. Бићеш брука себи самом и породична љага!“

Томаса Алву Едисона, будућег чувеног проналазача, отац је називао глупаном, учитељ у основној школи рекао му је да у глави уместо мозга има сурутку, а директор гимназије коју је похађао по-

грешно је проценио „да тај млади човек ни у чему неће успети“.

Успео је, на чудо своје породице и васпитача, али се и сам једном грдно преварио. Када је изумео и направио први фонограф (грчки: фони-глас и графо-пишем) 1915. године, тврдио је да „ова справа нема никакву комерцијалну вредност“.

Е, па, поздрављају га грамофони, касетофони и сви остали уређаји који су нам улепшали живот!

Нож и бол во вјеки вјеков

„Маларија је истребљена“ тријумфално је објавило Светско удружење за здравље из свог главног штаба у Женеви маја 1957. Само дан касније њихов генерални секретар доктор Томас Ламбо хитно је пребачен у болницу. Дијагноза: маларија!

Кад смо већ код медицине, пре проналаска анестетика хирургија је била ужас над ужасима. Пацијенту би се, евентуално, давало да цугне јаку ракију и чак га нису ударили маљем по глави да би се онесвестио већ су секли руку, ногу и остало, већ по потреби, наживо, и на брзину. Па, ко преживи.

Године 1839. хирург Алфред Велпо објавио је да је „уклањање бола из хируршких захвата пусти сан па је лишено смисла тако нешто и тражити. Нож и бол су две речи које ће за вечита времена бити урезане у свест пацијента“. Колико за утеху.

Али, већ 1847. Џејмс Јанг Симпсон задужио је човечанство и заслужио безмерну захвалност свих нас када је, не давши се омести таквим изјавама и упорно истражујући, открио анестетичка дејства етера и хлороформа. Тиме је широм отворио врата савршенијим анестетичима и пут безболним хируршким захватима.

Кока која носи златна јаја

„Незанимљиво за читаоце“ гласила је пресуда лондонског издавача Алена коме је тога пута очигледно затајило чуло мириса за новац. Односила се на „Дан шакала“, први роман Фредерика Форсајта. За необавештене: до сада је продато десет милиона примерака тог „досадног“ дела.

Дело научне фантастике Френка Херберта „Дуна“ одбило је равно тринаест изда-

Илустровао: Добросав БОБ Живковић

вача пре него што је „Чилтон Бук Компани“ пристала да га штампа. И то је била кока која носи златна јаја пошто је продато дванаест милиона примерака, а читаоци траже још.

Телевизија? Пролозна појава!

Енглец Џон Лоџи Берд наишао је на неочекиван отпор када је покушао да људе заинтересује за свој најновији изум који се звао телевизија. Он је 1940. године записао: „Сви су били убеђени да је пренос слика – нарочито због магле као главне сметње – немогућ.“

А године 1963. после првог светског пробног телевизијског преноса у Лондону, радио-критичар Рекс Ламберт далековидо је утврдио да „телевизија није ствар ни мог ни вашег животног века.“ У реду, било је то ипак давно.

Али, године 1948. Мери Сомервил, један од пионира радија, одлучно је рекла: „Телевизија не може да потраје. То је појава пролазне славе!“

Последњу реч на ту тему имао је новински издавач С. П. Скот: „Телевизија? Та направа неће донети ничег доброг јер је крштена кованицом у којој је једна реч грчка, друга латинска!“ Можда је и био у праву, али не због имена. Без те кутије у коју буљи велики део човечанства друштвени живот би нам свакако био богатији и садржајнији. Али, примило се.

Прохујале милијарде

Власници филмске компаније „Метро Голдвин Мајер“ направили су животни кикс када су одбили роман Маргарет Мичел „Прохујало са вихором“ уз опаску да „ниједан филм о Грађанском рату није донео ни пребијене паре“. Грешку су поновили и у компанији „Твентиет Сенчери Фокс“ уз речи: „Замислите, хтели су да нам подметну овакво с...!“

Када је, најзад, Дејвид Селзник почео да снима филм на основу тог „никаквог“ романа, режисер је глатко одбио његову понуду да деле добит уз речи: „Вама свака част, а овај филм ће бити један од највећих промашаја свих времена!“

И сви осим Селзника силно су се прешли: „Прохујало са вихором“ је у рангу филмова који су до дан-данас донели и доносе највише новца у историји кинематографије. Зарадио је онај кога њух није преварио.

Припремила **Бојана Дожић**

ЗЕМЉОТРЕС ЗА ПОЧЕТНИКЕ:

КАД ЗЕМ

ЛОША ВЕСТ: годишње се на Земљи догоди око милион земљотреса.

ДОБРА ВЕСТ: већина их је тако слаба да их нико и не осети

Раседи близу Санта Круза последица су земљотреса из 1989. у Калифорнији

ШТА СЕ ДОГАЂА ИМА ПОДРХТАВА

Тло под нашим ногама непрестано се помера. Континенталне плоче померају се хоризонтално (с једне на другу страну) брзином која се креће од једног до преко десет центиметара годишње). Стрелице приказују могуће кретање плоча: оне се или удаљавају једна од друге, или приближавају и сударају или клизе једна покрај друге.

Већина земљотреса дешава се у тзв. Пацифичком ватреном кругу. Отприлике једна четвртина у области Алпида (Алпе, Карпати, Балкан, Понтски планински венац, Корзика, Шпанија)

Сан Франциско, 1989.

Јерменија, 1988.

Статистичари кажу да се разорни потреси (дакле, не катастрофални) дешавају једном годишње.

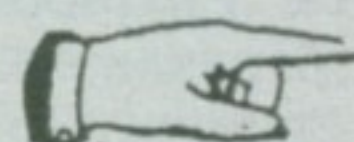
Мада се од давнина знало да неке животиње предосе-

ћају земљотресе (у Мексику се сматра да су змије добри предсказивачи, а у Јапану неке врсте акваријумских рибица), нама то није од богзна какве користи јер упозорење обично стиже прекасно: не-

колико минута или неколико сати пре несреће.

И поред обимних истраживања у већини земаља света, наука за сада није далеко одмакла у дугорочном и поузданом прогнозирању потреса.

Сматра се да ће то бити могуће кроз 20-30 година. У сваком случају, до данас ни један земљотрес није предсказан научном методом.

РИХТЕРОВА И МЕРКАЛИЈЕВА СКАЛА

Рихтерова	Меркалијева	Дејство потреса
I степен	I степен	Региструју само сеизмографи
II степен	II степен	Осећају појединци на вишеспратницама
III степен	III степен	Осећају групе људи
IV степен	IV степен	У кућама се тресе посуђе, под и таванице шкрипе
V степен	V степен	Осећа цело становништво, а на старим црквама звоне мања звона
	VI степен	Њишу се лустери, престају са радом зидни сатови, клати се дрвеће, пуца малтер на зидовима старих кућа
VI степен	VII степен	На старим кућама јављају се пукотине, на рекама таласање, општи страх
	VIII степен	Руше се димњаци, јављају се пукотине на свим зградама, таласање на рекама
VII степен	IX степен	Делимично или потпуно уништавање свих грађевина
	X степен	Већина камених зграда је уништена, ломе се цеви водовода и гасовода, појављују се на улицама пукотине, воде река и језера запљускују обале
VIII степен	XI степен	Уништене све грађевине од камена, руше се мостови, савијају се железничке и трамвајске шине
IX степен	XII степен	Не преостаје ништа од човекове делатности, мења се топографија терена на којем је дошло до потреса

КОЛИКА ЈЕ СНАГА ЗЕМЉОТРЕСА

Мерено Рихтером - сматра се:	енергија која се при том ослобађа равна је:
4 степена (и мање)	слаб експлозија 1000 тона динамита
5	средњи јачина експлозија при атомским пробама у Јужном Пацифику 1946.
6	јак довољно енергије за лансирање 2 милиона свемирских „шатл“ летелица
7	разорни енергија коју Нијагарини водопади дају за 4 месеца
8	катастрофалан енергија равна оној која је створила 173 метра дубок метеорски кратер у Аризони

ПРИБОР ЗА ПРВУ ПОМОЋ:

1. батеријска лампа
2. вода и таблета за пречишћавање воде
3. прибор за прву помоћ
4. клешта
5. конзерве хране
6. отварач за конзерве
7. транзистор

Јачина земљотреса мери се Рихтеровом од девет и Меркалијевом скалом од 12 степени. Потрес од 12 степе-

ни је катаклизмичан: све што је човек изградио тада се руши до темеља, мења се рељеф, затрпавају језера, реке

мењају корита. Један такав земљотрес догодио се у 18. веку у Португалији. Износио је 8,9 Рихтерове, односно не-

што мање од 12 степени Меркалијеве скале.

Иначе, овог јула наше подручје затресли су потреси ко-

ји потичу са тла Румуније. До 12. јула најјачи забележен потрес износио је 8,5 степени Меркалијеве скале.

Шта је, у ствари, земљотрес? Да би се то разумело, треба завирити у унутрашњост планете. Тло по коме ходамо је део Земље који се назива кора. Земљина кора је у неку руку слична кори од поморанце, с тим што није ни тако правилно округла, а ни састављена из једног дела. Чине је „комади“ који се у науци називају плоче. Плоче су међусобно уклопљене по систему слагалице и чврсто налажу једна на другу.

Каткада је међусобно „гурање“ плоча толико јако да се на местима где се оне додирују ствара огроман притисак. Иначе, рубни простор дуж кога се две плоче састају назива се пукотина или расед. То су уједно и места где најчешће долази до земљотреса. Хиљаде раседа, рецимо, пресецају тло дуж такозваног Пацифичког ватреног круга.

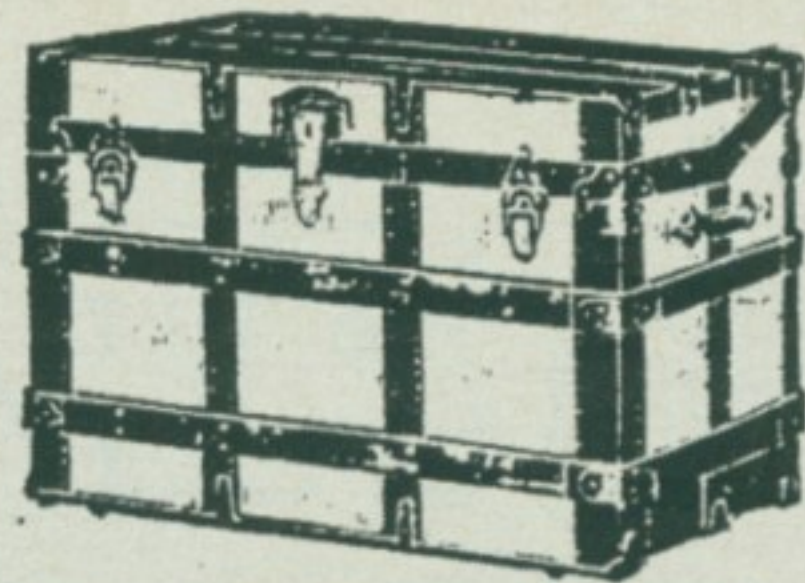
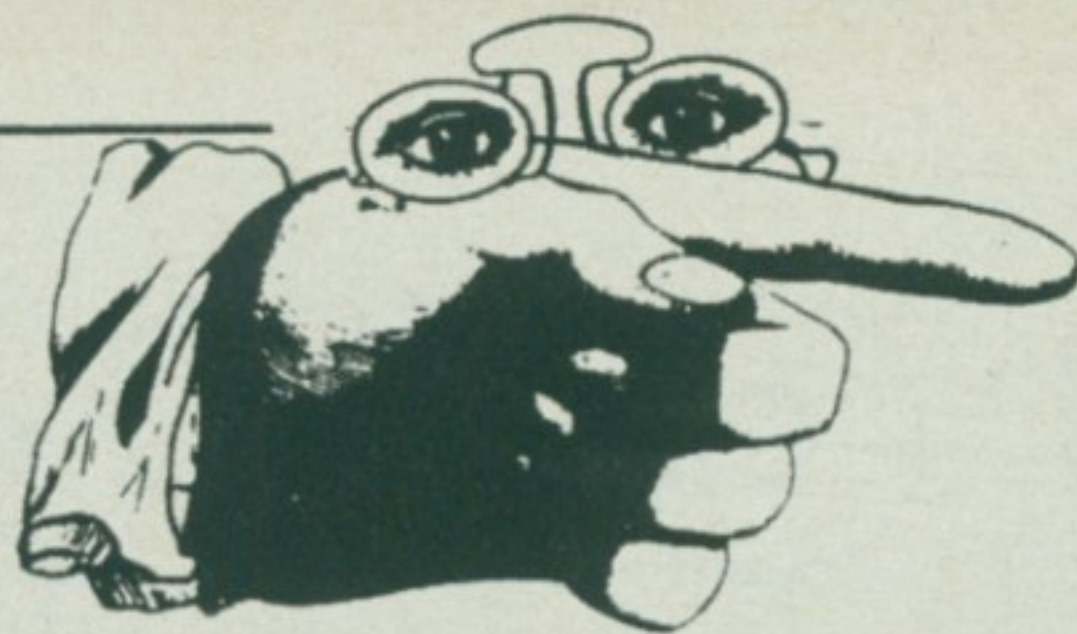
С времена на време, притисак дуж раседа постаје тако снажан да се једна од плоча услед тога помери и – ето земљотреса. Некада је померање тако незнатно да људи уопште и не осете потрес, али га зато бележе сеизмографи који су у стању да измере и најмање подрхтавање тла. С обзиром на то да је највећи број земљотреса изузетно слабе јачине, сеизмографи се праве тако да померање писаљке која их бележи увећава стварни интензитет осцилација тла од 10-10.000.000 пута, већ према врсти апарата.

Кад већ једном крене, дрмусање тла при једном удару траје најдуже десетак до двадесетак секунди. У последњем земљотресу у Сан Франциску (октобар 1989) тло је подрхтавало тачно 15 секунди.

Три златна правила понашања у случају земљотреса гласе: наћи заклон, склонити се и не мрдај. Уколико вас земљотрес затекне у кући, школи или канцеларији, то значи да сместа треба да се подвучете под сто, станете под рагастов од врата и не мрдајући сачекате да подрхтавање престане. **Забрањено понашање: бежање низ степенице или, још горе, улазак у лифт.**

У неким деловима света земљотреси су чести, рецимо у Јапану и Калифорнији. Али, и тамо је већина потреса безопасна. С времена на време, јаки земљотреси се ипак дешавају и тада је најважније да се не подлегне паници.

М. И.

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

УШЉИВИ ФАРАОН

Професија Џоане Флечер која ради у Манчестерском музеју заиста је ретка. Она је стручњак за фризури и перике старог Египта. Недавно је, проучавајући модел који је стигао на ред, пронашла у коси – ваш!

Ваш је, као што се може и претпоставити, била мала и врло врло стара. За њено проучавање задужен је микроскописта Ајен Милер с Медицинског факултета у Манчестеру. На снимку начињеном уз помоћ електронског скенерског микроскопа могао је да се види пар инсеката који само што се нису излегли из гњида. Етномолог који је позван на експертизу није се двоумио: *pediculus humanus capitis* – или простије речено – обична вашка.

Откривени инсекти су се, наравно, заједно са својим газдом одавно мумифицирали. Џоана Флечер утврдила је да је њихова старост око 5.000 година, а то је време првих фараонских династија старог Египта. То је најстарији пример инсекта паразита којим располаже наука.

Он за пуних хиљаду година надмашује претходног рекордера који сведочи да су Индијанци претколумбовске Америке такође били вашљиви...

Све ове нимало лепе ни отмене чињенице врло су важне за научнике који проучавају опште стање хигијене и здравствене заштите у једној од најстаријих цивилизација наше планете.

ИГРА НЕМОГУЋИХ БРОЈЕВА

Ако имате добру моћ запажања, можете добити на поклон најновији модел „тојоте“! Управо се то догодило у Аустралији где су организатори традиционалног филателистичког сајма, да би привукли што већи број посетилаца, смислили необичну награду игру. На уздигнутом подијуму изложена је прекрасна метализирана „тојота“ облепљена поштанским маркама од главе до пете. „Онај ко буде најприб-

лижније одредио број марка којима је ауто прекривен – тојота је његова“ – одлучили су организатори.

Срећник је из аустралијског града Крестовика и зове се Кристофер Колфид. Он је навео број од 17.442 марке. У ствари, било их је тачно 17.441! Кристофер је омануо за једну једину марку.

МЕРИЛИН МОНРО У МУЗЕЈУ КРОМПИРА

У Вашингтону, главном граду Сједињених Америчких Држава, постоји и Музеј кромпира! Оснивачи су брачни пар Мередит и Томас Хјуз, учитељи по занимању. Још 1983. године они су одлучили да организују изложбу која би била посвећена само кромпиру. Касније, кад су прикупили много више експоната, за то им је била потребна читава зграда и они су је подигли.

Данас се у Музеју може видети окамењени кромпир стар 4.000 година, нађен у Перуу, фотографија Мерилин Монро у хаљини од цака за кромпир, богата библиотека и колекција плоча на којима су снимљене песме о кромпиру а, наравно, и сам кромпир, свих врста и величина, до циновских примерака.

Хјузови чак издају и часопис свог музеја под називом „Љуске“. Од кромпира, разуме се.

Илустровао: Ивица Кољанин

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

© 1991 by King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

УСКОРО!

УСКОРО!

УСКОРО!

Disney
ЦАРСТВО

УСКОРО!

УСКОРО!

УСКОРО!

- 21 НАЈЛЕПША ПРИЧА НА СВЕТУ
- 280 СТРАНИЦА ВЕЛИКОГ ФОРМАТА
- 180 НЕЗАБОРАВНИХ ИЛУСТРАЦИЈА
- СТОТИНАК НАЈПОЗНАТИЈИХ ДИЗНИЈЕВИХ ЛИКОВА

У
ЈЕДНОЈ
КЊИЗИ

Disney
ЦАРСТВО

УСКОРО ИЗЛАЗИ ИЗ ШТАМПЕ У ИЗДАЊУ ИЗДАВАЧКОГ ПРЕДУЗЕЋА „ЗЕБРА“! КЊИГУ МОЖЕТЕ ПОРУЧИТИ ОДМАХ И ПЛАТИТИ У ДВЕ РАТЕ.

Испорука књиге октобра 91.

НАРУЧБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем књигу ДИЗНИЈЕВО ЦАРСТВО по претплатној цени од 1.400 динара (у две рате) или у једној рати 1.200 динара. Количина _____

(Име, презиме и број личне карте)

(Место, улица и број)

Уплату извршити на адресу: ИП ЗЕБРА, Београд, Дунавски кеј 11. Жиро рачун бр. 60803-603-24945

Наручбеницу са једним примерком уплатнице послати на адресу: ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК, Македонска 29, 11001 БЕОГРАД.

Цена књиге у продаји биће најмање 2.400 динара.

МА ШТА

КАЖЕШ

ПОСЕБАН НАЧИН ПРЕВОЂЕЊА

Предавање, које се одржавало у Јапану, требало је да траје један сат и, пошто готово нико од публике није знао енглески, доведен је млади Јапанац, симултани преводилац.

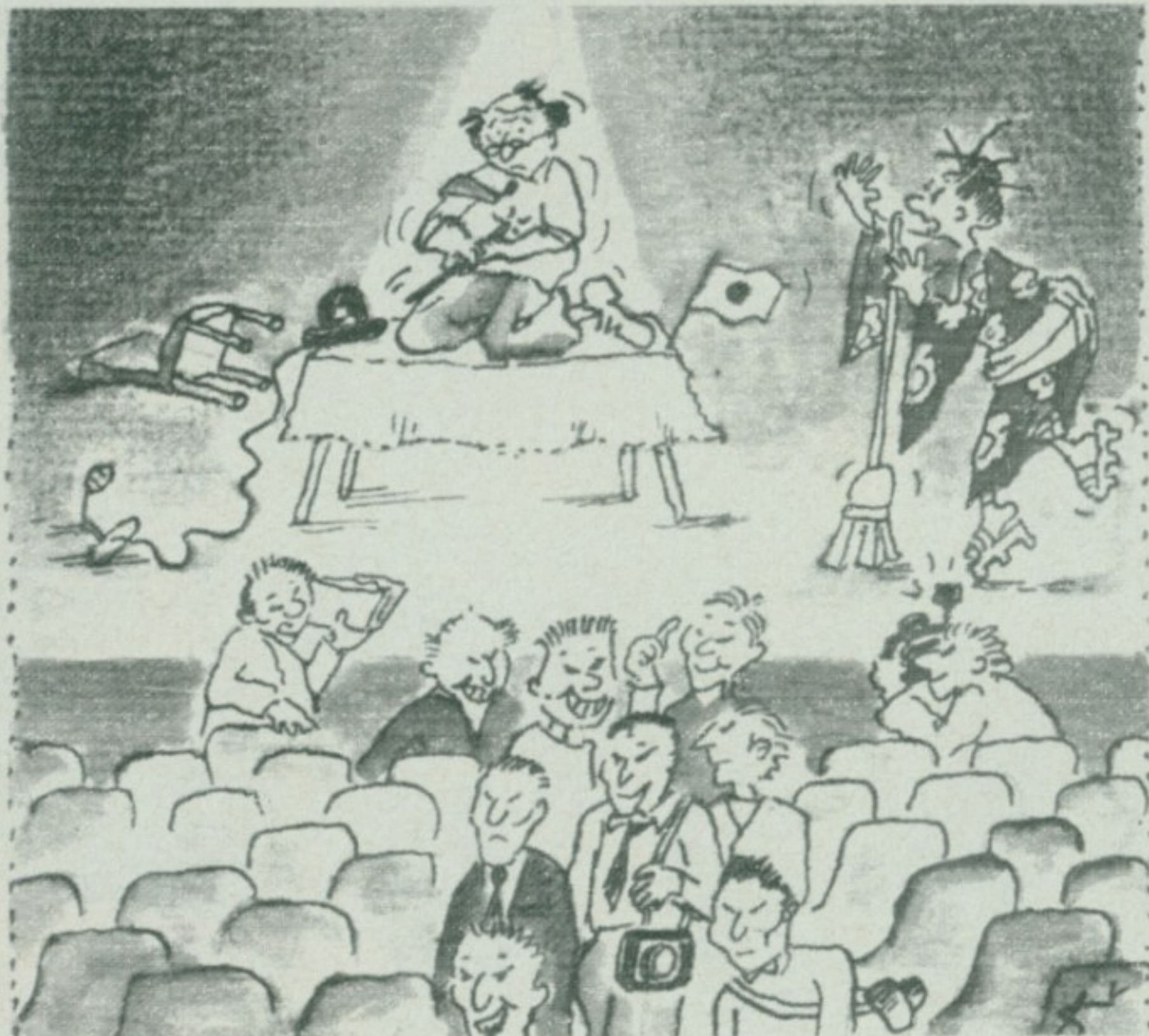
Предавач, угледни професор, направио је након четврт сата говора паузу. Преводилац је устао, изговорио пет-шест речи, ућутао и сео.

Запањени предавач наставио је да излаже своје ставове и опет је, после петнаест минута, прекинуо да би преводилац и тај део пренео слушаоцима на њиховом матерњем језику. Овај је устао, поново рекао неколико речи, поклонио се и сео. Када се предавање завршило, преводилац је изговорио четири речи и упутио публици љубазан јапански осмех.

Сасвим збуњени предавач замолио је једног свог јапанског колегу који је знао енглески да му објасни овај невиђени начин превођења.

– После ваше прве паузе – одговорио му је колега поцрвевши – преводилац је изјавио: „Досад није речено ништа ново“, после друге: „Не верујем да ће уопште рећи нешто ново“, и на крају: „Био сам у праву!“

„Асахи Шимбун“

МОЋ МУЗИКЕ

Славни виолиниста и педагог Јехуди Мењухин каже:

„Музика је саставни део човекове природе, нешто што му је урођено био он свестан тога или не. Од музике истовремено подрхтавају и душа и тело. То никако не значи да сви морамо да будемо музички образовани и да код куће безусловно

имамо клавир или виолину.

Довољно би било да се уведе обичај да ђаци сваког јутра или поподнева пре часова заједно певају и заједници би се учинила велика услуга. Док певају у хору, деца имају осећај испуњености који допире и зрачи много даље од самих њихових личности. Ни у једноме хору никада нисам срео неког ко је несрећан или тужан.“

ШТА ЋЕ КОМЕ ХАРИ

Неколико пријатеља кренуло је у лов на срнидаће и група се поделила у парове. Касно у ноћ један од ловаца вратио се сам на место састанка у бивак водећи са собом коња без јахача.

– Зар Хари није с тобом? –

пита га неко из друштва.

– Није. Онесвестио се неколико километара одавде.

– Хоћеш рећи да ти је било важније да доведеш животињу а Харија оставиш самог? – узбудили су се ловци.

– Па, после извесног колебања закључио сам да нам Харија нико неће украсти!

О ЧЕМУ СЕ РАЗГОВАРА У ЕНГЛЕСКОМ КЛУБУ?

Писац Роже Стефан сећа се својих првих утисака о широм света чувеним енглеским клубовима високог мушког друштва:

Изненадио ме је ушушкани и заштићени живот у тим за огромну већину људи затвореним, али ипак јавним местима. Једном је у славном клубу „Тревелерс“ у Лондону, истовремено када и ми, сасвим сам за оближњим столом, ручао познати политичар веома високог ранга у британској влади. И

нико га није не само узнемиравао него чак ни примећивао. И ми, бучни странци, разговарали смо сасвим тихо да не бисмо реметили мир осталих ћутљивих гостију.

Петнаест година касније, када сам се у Лондону увећко одомаћио, питао сам директора „Тревелерса“:

– Знам да овде није пристojно причати о политици или о приватном животу. О чему је ред разговарати у енглеском клубу?

После краће напрегнуте паузе добио сам следећи одговор:

– Па, господине, у клубу уопште није пристojно разговарати! ■

ШТАФЕТА ЗА МУШКАРЦЕ

Пошто сам за време читавог недељног ручка исправљао понашање нашег сина за столом, обратио сам се својој супрузи:

– Хоћемо ли икад успети да овом детету усадимо лепе манире?

– Васпитање дечака никада нема краја – мирно ми је одговорила она. – Сада га дресирамо ми а, када се ожени, штафету преузима његова жена. И, молим те, човече, престани већ једном да причаш с пуним устима! ■

ШОК ТЕРАПИЈА

Професорка клавира у, нећемо да кажемо којој, београдској нижој музичкој школи пронашла је једини довољно убедљив начин да смири незаинтересоване и непослушне ученике којима надобудни родитељи силом уливају љубав према музици:

– Упозоравам вас – казала им је чим су крочили у учионицу на прво међусобно упознавање – да ћу, ако ме не будете слушали, рећи вашим татама и мамама да сте талентовани! ■

ЧАРОБНИ КРУГ ПРОТИВ УТВАРА СТРАХА

Стефена Кинга, славног аутора фантастичних романа пуних страве, читаоци често питају постоји ли нешто чега се он плаши.

„Бојим се свега“, одговара он искрено. „Страх ме је да летим авионом и да се возим лифтом. Ужасавам се мрака. У хотелу увек остављам упалјену бар једну лампу пре него што изиђем да ме при по-

вратку не дочека помрчина. Ако ноћу уђем у непознату просторију и потражим на зиду прекидач за паљење светлости, ужасно стрепим да не налетим на ко зна чију руку. Романие страве почео сам да пишем и зато да бих самог себе охрабрио. То је као да сам око себе нацртао чаробни круг у коме нико и ништа не може да ми науди. Мајка је имала обичај да ми говори: 'Ако замишљаш најгоре, оно се неће догодити'. Ето, то је моја тајна и права истина.“

Припремила: Б. Дожић

Илустровала: Ивана Швабић

Пиши како ти је
воља

ТАЧКА, ТАЧКА, ЗАРЕЗ...

**Децимали су
откривени
још пре 500 година,
али ни до данас у свету
не постоји јединствен
стандард за њихово
писање**

У англосаксонским земљама између целог броја и децимала ставља се тачка, а већина европских земаља користи запету. Али, није то ништа, у историји децималних бројева било је и веће збрке. Тако је познати арапски математичар Џемшид ибн-Масуд ал-Каши, творац детаљне теорије о бројевима који се састоје од целог броја и децималног дела мањег од један, писао децимале црвеним мастилом и уоквиравао у засебне правоугаонике. Можда је ове поступке позајмио од Кинеза који су за децимале знали још пре 1500 година. Ипак, треба знати да достигнућа Кинеза, као ни рад ал-Кашија, нису утицали на Европљане – они су децималне бројеве открили потпуно самостално.

Мало много компликовано

Први је у Европи увео децимале холандски математичар и физичар Симон Стевин. У свој књизи „Десетина“ (1585) он је користио гломазан и незгодан систем записивања децималних бројева. На пример, број 15,3758 Стевин је писао овако: 15 (10) 3 (1) 7 (2) 5 (3) 8 (4), а 5,07 овако: 5 (10) 7 (2). Можете да замислите како је тек тешко било забележити аритметичке радње с овим бројевима.

И тачку и запету први је предложио швајцарски математичар, часовничар и астроном Јобст Бирги, један од проналазача логаритама. Године 1530. немачки математичар Кристоф Рудолф за одвајање целог броја од децимала користио је усправну црту, а многи други математичари пошли су његовим стопама. Отац нове астрономије Јохан Кеплер и шкотски математичар Џон Непер, отац логаритама, више су волели запету, мада је Кеплер понекад, јасноће ради, стављао децимале у заграду. Један од највећих научника у историји човечанства Исак Њутн такође је користио зарез, а енглески математичар Абрахам де Моавр тачку.

Едвард Рајт, познат по томе што је измислио систем како да се Земљина кугла представи на равној површини („меркаторска пројекција“), одвајао је децимале од целог броја тачком у дну реда. Рајт је много допринео примени логаритама у Енглеској и отуд се његов систем бележења децимала раширио међу енглеским математичарима, а затим је извезен и у Америку.

Три и по или три пута пет?

Нико од историчара математике не зна када су тачно британски штампари за одвајање децимала почели да користе тачку у средини реда. У другим земљама, па и код нас, таква тачка била је нешто сасвим друго – знак за множење. А како писаће машине немају овај знак – тачку на средини реда – Енглези су по-

чели да је стављају на њено уобичајено место – у дну реда. Данас се у енглеским математичким уџбеницима само по смислу може разумети шта, на пример, значи 3.5, да ли „три и по“ или „три пута пет“. А кад из контекста никако не може да се схвати шта је написано, прибегава се недвосмисленом знаку множења „X“ (Иначе, тачку као знак множења први је предложио немачки филозоф, математичар, физичар и дипломат Годфрид Лајбниц 1684. године).

У земљама које уместо запетом децимале одвајају тачком, нула целих се једноставно изоставља. Тако се број 0,458 пише као .458. Отуд на америчким и јапанским рачунарима код укуцавања ових бројева не треба почињати са нулом, довољно је притиснути тачку, а затим цифре децимала.

Да би збрка била потпуна, у неким земљама места бројева у дугачким децималима деле се тачком или запетом. Тако се у Сједињеним Америчким Државама за исписивање новчаних износа користе запете за одвајање скупина, а тачка за одвајање цента од долара. На пример, 47, 311, 20 је четрдесет седам хиљада триста једанаест долара и двадесет центи!

Припремила В. Милићевећ

Илустровао: Растко Ђирић

Мери О'Лири дрхтала је од зиме док је расклапала лучне држаче свог округлог шатора у облику ескимског иглоа. Био је 11. август, али су тог јутра небо покривали тамни облаци а температура је једва износила 5 Целзијусових степени на малој чистини Стеновитих планина у срцу Националног парка „Рузвелт“ у америчкој држави Колорадо.

Тај августовски петак 1989. био је Мерин трећи дан соло планинарења. Ова двадесетосмогодишња студенткиња из Колорада одувек је обожавала природу, али се никада раније није упуштала у заиста тешка и дуга пешачења по брдима и долинама. Сада јој је био план да се, сасвим сама, пет дана препусти неодољивој авантури.

Док су се мрачни облаци гомилали предсказујући олују, Мери је напустила на леђа велику торбу од синтетике с металним оквирима у којој су се налазиле све њене ствари и кренула пустом стазом. Пре једанаест сати стигла је до зелених падина планине Шов (француски: chauve = ћелав) која је то име добила због свог потпуног голог врха.

Мери је мислила да ће, као и обично, јутарње хладноће нестати чим изгреје сунце, али су, напротив, зима и ветар све јаче уједали. Срећом, била је добро одевена. Када је, негде у даљини, загрмело, пожурила је узбрло да нађе склониште од олује.

Брзо се попела на Ћелави врх и застала да осмотри природу. Доле у даљини запазила је гребен који се пружао дуж линије првих шумских крошњи налик на чипку. Закључила је да ће се брже спустити ако напусти главну стазу и пресече гребен да би стигла на суседни врх.

Удар, електрицитет, спаљена кожа и месо

На том путу ухватила ју је јака ледена киша па је обукла и зимску јакну. Није ни стигла до ивице чипкасте шуме а већ је пљуштало. Далеко на хоризонту севнула је муња и Мери је избројала пет секунди пре него што се планином разлегла грмљавина. Олуја је била удаљена више од једног километра и решила је да настави пут.

Само што је то помислила, почело је невреме с громовима који су језиво олзвањали планином као што је познато сваком ко је тако нешто доживео. Мери је потрчала да се склони испод дрвећа. Хладноћа од ветра и кише продирала јој је до самог тела упркос топлој одећи.

Око један по подне олуја је почела да јењава а када се појавило и сунце, девојка је изишла из склоништа. Била је заузета подешавањем ремена леђне торбе па није ни приметила како закаснела муња пара небо и као одапета стрела погађа метални оквир њене торбе. Свет око ње заиграо је у заслепљујућој светлости.

Заглушујући удар грома заковитлао јој је тело и одбацио је увис. Мишићи су јој се снажно згрчили, крв јурнула у удове а све длаке косе подигле. Осетила је како јој електрицитет пролази кроз ноге а ноздрве јој се пуне

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

Девојка, сасвим сама у планини и заузета подешавањем ремења, није ни приметила како закаснела муња пара небо и као одапета стрела погађа метални оквир њене леђне торбе. Свет око ње заиграо је у заслепљујућој светлости...

љутим мирисом спаљене коже и меса.

Остала је прикована у месту у несносној топлоти а када се повратила од ужасног шока, само се стропоштала на земљу. Главу и горњи део тела раздирали су јој болови: доњи, од паса наниже, уопште није осећала.

Пузећи на рукама, вукући ноге

Мада је врло добро знала шта јој се десило, Мери једноставно није могла да поверује да је баш њу ударио гром јер се такве ствари обично догађају само другима и о томе се чита у новинама. А када се, најзад, прибрала, спремила се да умре.

ПОМО УДАРИО ГРО

Лежала је неко време чекајући смрт а када је струјање и пецкање у телу престало, бојажљиво је подигла главу. „Па, ја сам жива“, промрљала је у чуду. Није јој, срећом, пало на памет да није баш сигурно и да ће остати жива.

Преврнула се на десну страну и извукла руке из ремења торбе. Али, ноге није могла да подигне, као да уопште нису биле њене. Уздрхтала је на изненадну помисао да у кожним патикама можда има спржене патрљке уместо стопала или, чак, само пепео. Шта да ради сад када је ноге уопште не служе?

Тешко повређена, далеко од планинарске стазе и без живе душе на видику, Мери је брзо схватила да ће заиста умрети лежећи ту уколико што пре не потражи помоћ што је значило напрегне се упркос ранама и нешто предузме. Ледена киша поново је почела да пада.

Да преноћи у планини није долазило у обзир. Морала је што брже да се докопа пута којим пролазе чувари шуме и дрвосече. Сетила се једног

ЗИТЕ, МЕ ЈЕ М!

колског пута који се спуштао према југу. Узела је само чутуру с водом и кренула пузећи, ослањајући се на руке и вукући непокретне ноге.

Напредовала је брзином пужа пошто је сваког часа морала да се окреће и пази да ноге не озледи о неку стену или дрво. Онда је променила начин кретања. Обрнула се око себе подупирући се рукама и ноге су јој се нашле напред. Тако је ишло мало брже јер су јој се ноге налазиле пред очима.

Само напред, О'Лири!

Ускоро се испред Мери нашла непремостива препрека – дебело оборено дрво дугачко двадесетак метара. Да га заобиђе, није ни помишљала јер би тај напор трајао сатима. Да пређе преко њега? Морала је да покуша без неке наде да ће успети.

Дубоко је удахнула ваздух и привукла ноге уз само стабло. Онда је, длановима ослоњена на тло, подигла горњи део тела, подупрла се и повукла нагоре беживотне ноге и бедра. Да би и горњи део тела пребацила преко дебла,

из све снаге се ухватила за његову дебелу оштру кору.

Ужасно је болело, али је тако, гризући усне да не би јаукала, успела да се подигне на стабло и благо склизне на другу страну. Савладана препрека!

Већ је било прошло два по подне а она се, центиметар по центиметар, метар по метар, тек малчице приближила путу. Подрхтавала је целим телом а крвљу са тешко озлеђених дланова умазала је и лице и одећу. „Само напред, О'Лири, сада не смеш да попустиш!“, гласно је храбрила онај део себе који је желео да легне и препусти се судбини.

Последњих педесет метара до пошљунчаног пута учинили су јој се као вечност. Пут није смела да пређе у страху да је неки аутомобил у густој киши не прегази. Зауставила се на ивици и стропоштала крај неке стене. Затворила је очи да би их заштитила од кише. „Учинила сам све што је било у мојој моћи, сада све зависи од среће“, помислила је скрхана умором и боловима.

Не сме да заспи и изгуби свест

Нешто даље, покрај тог истог пута, власници столарске радионице Скот Андерсон и Гари Лонг, који су по шуми од јутра трагали за једном ретком врстом дрвета с нарочитим влакнима, одлучили су да прекину и да се врате кући пошто киша није престајала.

Гари је сео за волан камионета а Скот га је пратио у великом камиону. Истовремено су приметили обресе нечег што је личило на људско биће покривено блатом и крвљу на киши крај пута. Гари је искочио из возила и пришао том нечему, Скот за њим.

– Молим вас, помозите ми – прошаптала је Мери први пут бризнувши у плач. – Мене је у планини ударио гром!

– Возимо је до главног пута, она хитно мора у болницу! – узвикнуо је Скот.

Благо су је подигли и спустили на предње седиште камиона. Скот, који је возио, стално је бацао поглед на Мери која је била бела као авет и јецала и дрхтурила у полусвесном стању.

Скот је знао да то нису добри знаци и почео је да је „мучи“ непрекидно јој постављајући разноразна питања да би је одржао у будном стању. Када се губила и ћутала, он ју је нежно додиривао и запиткивао терајући је да му одговара било шта. Само да не заспи или изгуби свест.

На пола пута наишли су на чувара шуме који је радиом позвао помоћ. Амбулантна кола стигла су брзо и одвезла Мери до хеликоптера за болницу у Пудр Волију. Тамо је стигла тачно у пет по подне.

Хоћу ли моћи поново да ходам?

Телесна температура била јој је свега 35,5 Целзијусових степени, артеријски притисак више него критично низак. Имала је тешке опекотине по леђима, бедрима и левом табану. Ноге су јој биле отечене и модроплаве.

Доктор у одељењу за реанимацију (враћање у живот) једва је поверовао да је на рукама препузала два километра кроз планину, а још мање да је остала жива после директног удара грома мада је рођеним очима видео да девојка не губи свест што би био веома рђав знак.

Прво што је Мери питала када су јој обрадили опекотине и стабилизovali опште стање било је:

– Хоћу ли моћи поново да ходам?

– То је засад тешко предвидети, треба да прође време – одговорио јој је лекар.

Чудо се, ипак, догодило. После само неколико дана боравка у болници Мери је проходила у циркулација крви јој се вратила у нормалу. Пет дана после удара грома Мери је увелико шетала.

За успомену су јој остали безбројни ожиљци и страх од громава. Али, труди се да га надвлада и сматра да је постала јача после удеса у планини. Планинарања се није манула: у Америци је најважније размишљати позитивно и не бити губитник. Мери О'Лири је победила.

Припремила: Б. Дожин

ЦАРУ ЦАРЕВО

КРАЉИЧНИ

ЛАБУДОВИ

КРАЉЕВЕ

ОСТРИГЕ

У преосталим европским монархијама владари и дан-данах уживају неке необичне привилегије и имају чудне обавезе

По закону, сви Данци су једнаки за волаом и на аутопутевима морају да воде рачуна о ограничењу брзине на 100 километара на час. То, међутим, не важи за краљицу Маргарету II и њену краљевску родбину. Тако је краљица — мајка, осамдесетогодишња Ингрид, постала прави страх и трепет на тамошњим друмовима, па је штампа често писала о баки која у пратњи телохранитеља бесомучно јури градским улицама. Краљи-

ца је морала да упозори породицу да поштују саобраћајне прописе.

У тој лепој земљи суверен ужива још неке привилегије: њему, у овом случају њој, припада први урод острига из фјорда Лим на северозападу земље. По традицији, и прва ухваћена јаребица мора да заврши у краљевском лонцу. С друге стране, света је обавеза владара да припада евангелистичко-лутеранској цркви и да никада не сме да има дугове.

Затвор или смртна казна

Прво јаје копца, које се нађе у Холандији, припада владару, а сада је то краљица Беатрикс. Али, пређутним договором са поданицима она се одрекла овог права јер кобаца је све мање, па је важно да се сачува свако јаје. Постоји, ипак, нешто што владарка по сваку цену жели да задржи: и даље се широм земље 30. априла слави Краљичин дан, што је, у ствари, рођендан њене претходнице на престолу и њене мајке — Јулијане.

Лабудови који поносито плове Темзом лична су своји-

на краљице Елизабете и под заштитом су њене круне. По обичајном праву, које у Енглеској има снагу закона, свако ко рани или убије лабуда може не само да оде у затвор него и да му изрекну смртну пресуду. Додуше, та најстрожа казна у Британији је већ укинута. Ипак, ради безбедности ових птица, краљица једном годишње организује скупљање, пребројавање и обележавање лабудова.

Британском владару, такође, од памтивека следује и један дворски песник, са симболичном платом од 27 фунти годишње. Исто тако, суверену од давнина припада све оно што море избаци на обале разуђеног острва, као и један радни сат годишње свих зидара у Шкотској. На писмо, на којем пише да га шаље Елизабета Друга, не мора да се налепи марка јер је краљица ослобођена плаћања поштарине.

Британска краљица је, као и сви претходни монарси, обавезна да припада протестантској англиканској цркви по чијим се правилима обављају сва венчања, а чак три посебна закона онемогућава-

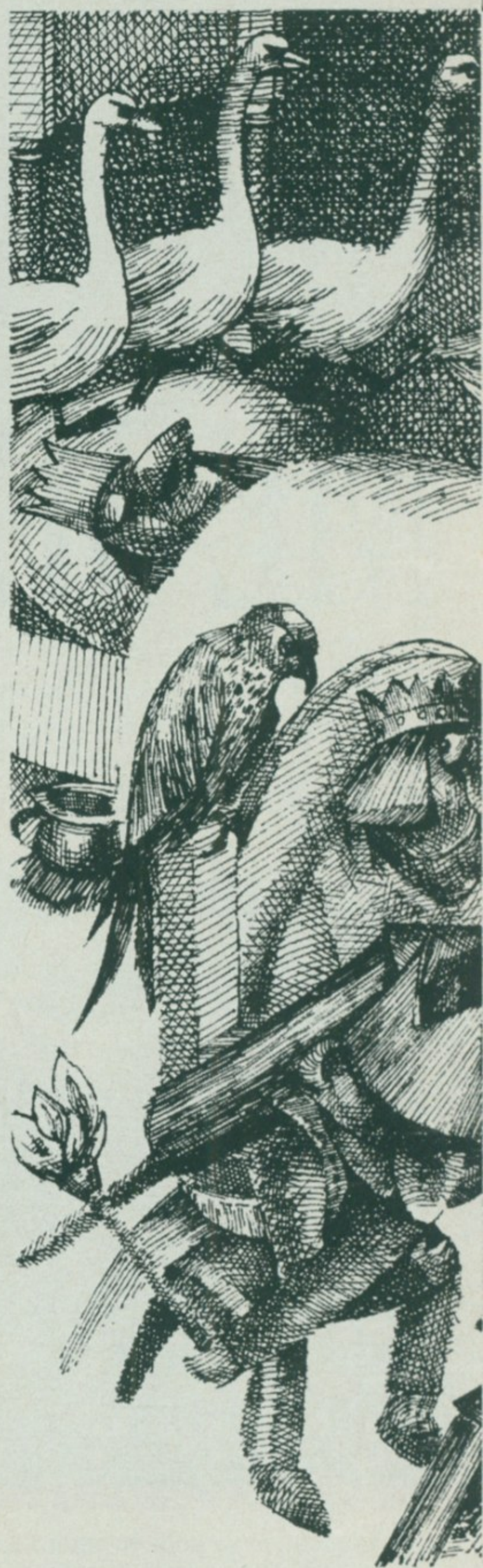
ју да се неки католик прокријумчари у краљевску породицу.

Када у краљевску палату на дужност ступа нови соколар, краљица је дужна да му поклони три јелена из виндзорског парка. У прошлости би јелени послужили за гозбу, а данас се поклон уручује само симболично.

Нема фудбала без кнеза

Белгијски краљ Бодуен полаже право на први урод јагода у земљи. И док је некада у слатким плодовима уживао тек почетком лета, данас, захваљујући стакленицима, краљ своје јагоде са шлагом једе већ у марту.

А да без кнеза нема ни фудбала, доказ је малени Мо-нако. Када фудбалска репрезентација ове средоземне

кнежевине утрчи на стадион, кнез Реније III мора да буде присутан у свечаној ложи. То је његова владарска дужност, обавеза и привилегија. Њему, такође, припада и заклетва свих поданика. Пошто, наравно, сав народ не би могао да се окупи око престола, то се кнезу, у име народа, за куну министри и државни функционери. А 27. јануара, када Монако слави Свету Денизу, своју заштитницу, Ренијеу припада част да бакљом започне традиционални ватромет.

Норвешком краљу Харолду I припада право да маше са балкона Бакинџемске палате у Лондону пошто је он потомак енглеског краља Едварда VII. Харолду је, такође, у његовој земљи загарантовано учешће на такмичењу у скијашким скоковима у Холменколону.

Туриста који је безуспешно покушао да добије улазницу за борбу са биковима – популарну кориду – у Шпанији има разлога да завиди краљу Хуану Карлосу коме припада стално место у ложи.

Шведском краљу Карлу XVI Густаву одузета су многа права: не сме да одржи званични говор, одузето му је место председавајућег у Државном савету, а више му не припада ни раније обавезан примерак младог северног јелена. За утеху, он на скијашкој трци „Васа“ једном годишње бесплатно добије тањир супе – што иначе припада само такмичарима. Ипак, за сада га још нису истерали из његовог дворца, а сваке године дозвољавају му да уручи цењене Нобелове награде.

Као што се види, ни владарске части и обавезе нису оно што су некад биле. **Д. К.**

ЈЕСТИВО ЋУБРЕ

Американци годишње произведу тоне и тоне ђубрета од чега добар део у виду употребљене амбалаже за храну. Може бити да је Тоби Томсон са Рочестерског технолошког института дели-

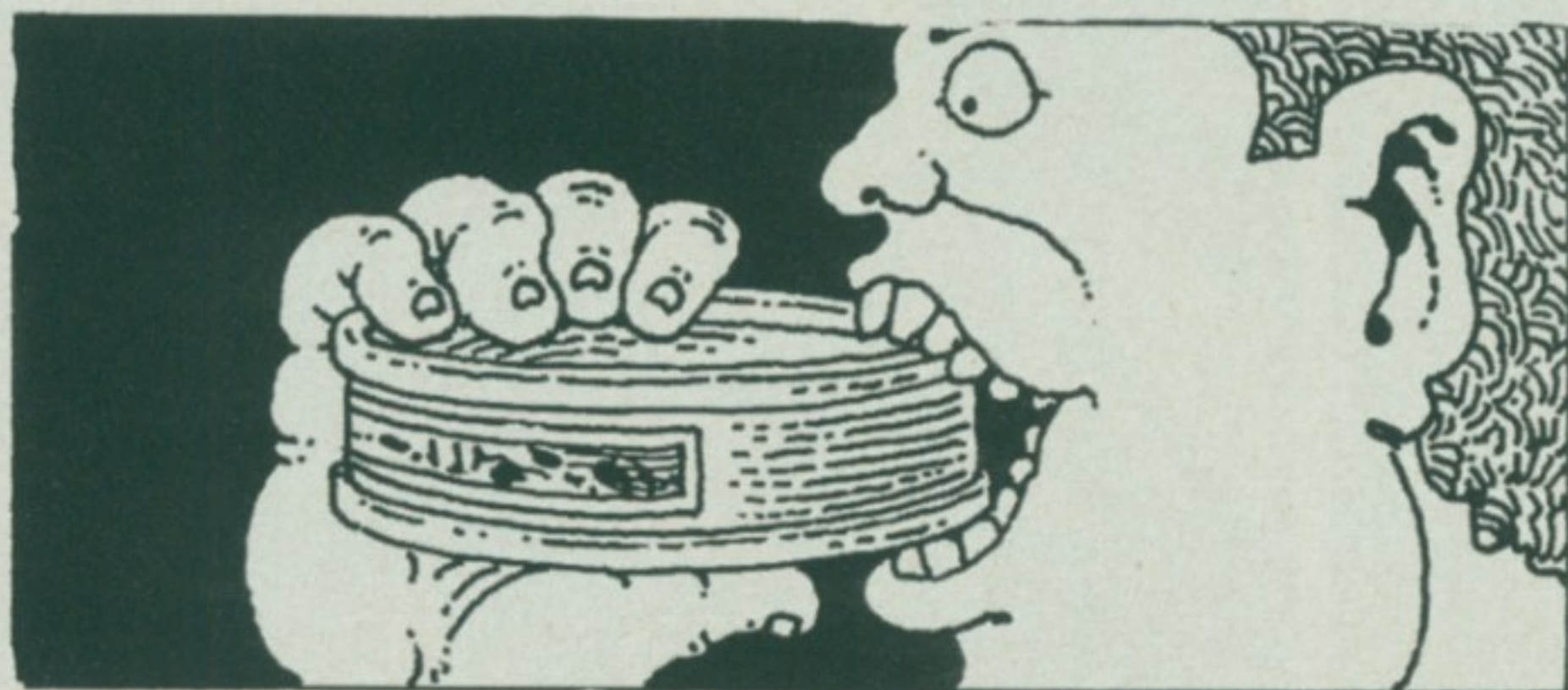
мично решио невољу. – А што ми то не бисмо лепо јели? – запитао је самог себе једног дана. Тако је рођена идеја о јединственој амбалажи.

– Нема ту ничег нарочито новог – објашњава Томсон који се иначе бави дизајнирањем паковања за храну. – Неке ствари, рецимо јабуке и

грожђе, долазе нам у природној амбалажи коју ми већ једемо (кору у првом, опне у другом случају). Исто важи и за неке друге прехранбене производе. Уместо да пиринач, пшеницу и неке друге житарице пакујемо у кутије, могли бисмо да искористимо њихову природну амбалажу тиме што бисмо је са-

мо прерадили у облик који би био zgodнији за складиштење. Још једном Томсонов предлог за размишљање: тестенина би могла да се пакује у амбалажу која би се кувала заједно с њом и затим јела као додатак који ничим не би променио укус теста. За исписивање етикета и осталог користиле би се боје биљног порекла које би замениле досадашње токсичне.

Томсон упорно покушава да од одговорних из прехранбене индустрије добије подршку и новац за истраживање, али нико још није спреман да озбиљно загризе у идеју о јестивој амбалажи. – Мислим да произвођачи греше и да ће се кајати – каже он.

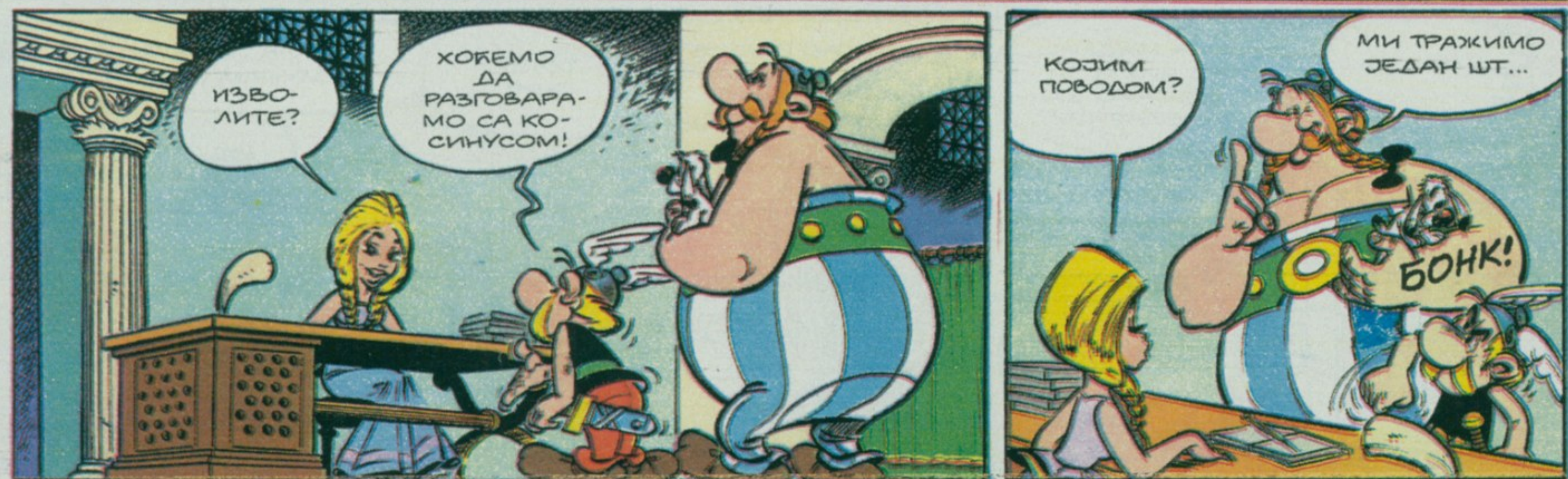
ДРВЕНСКИ ШТИТ

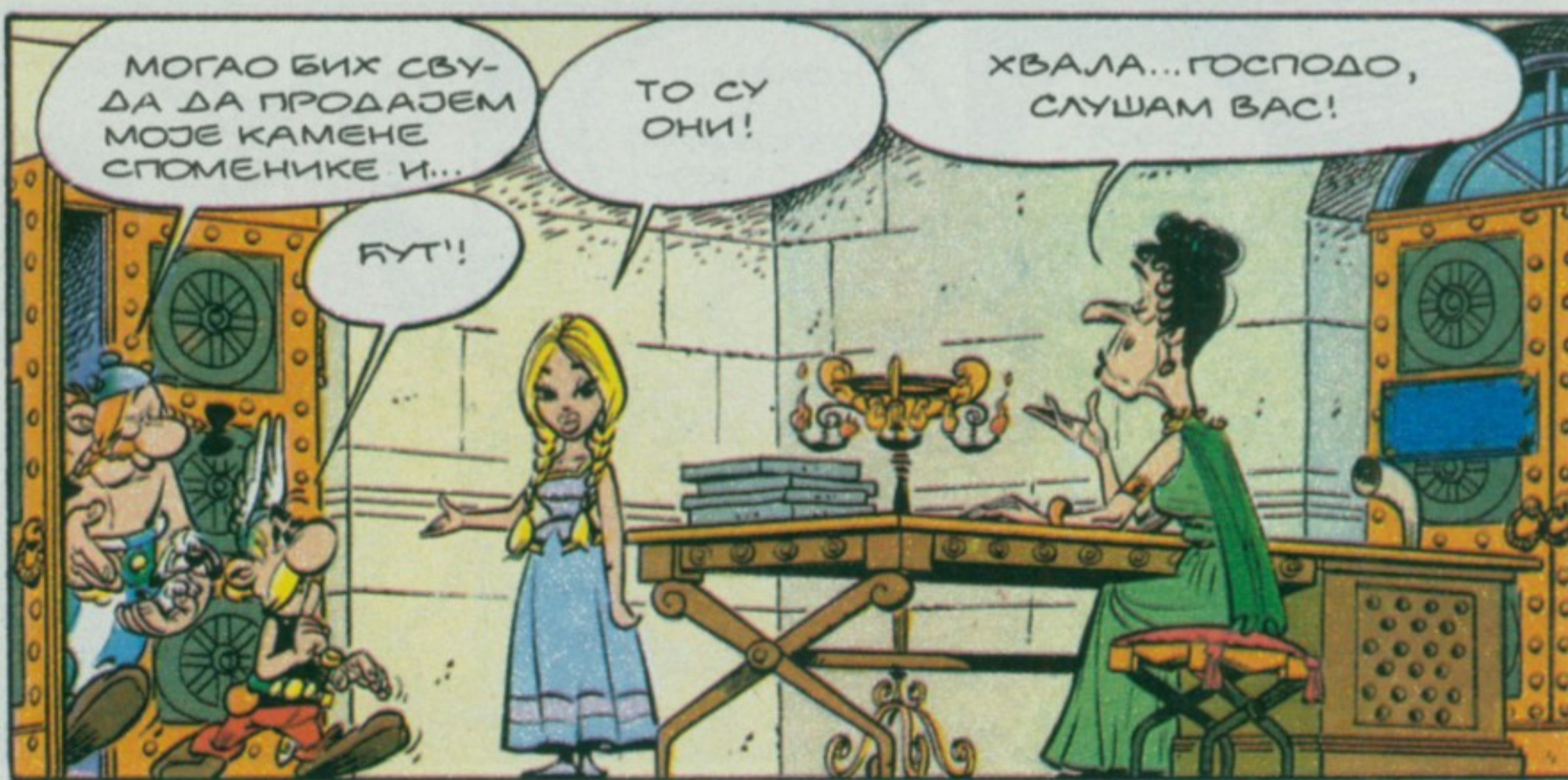
Идео

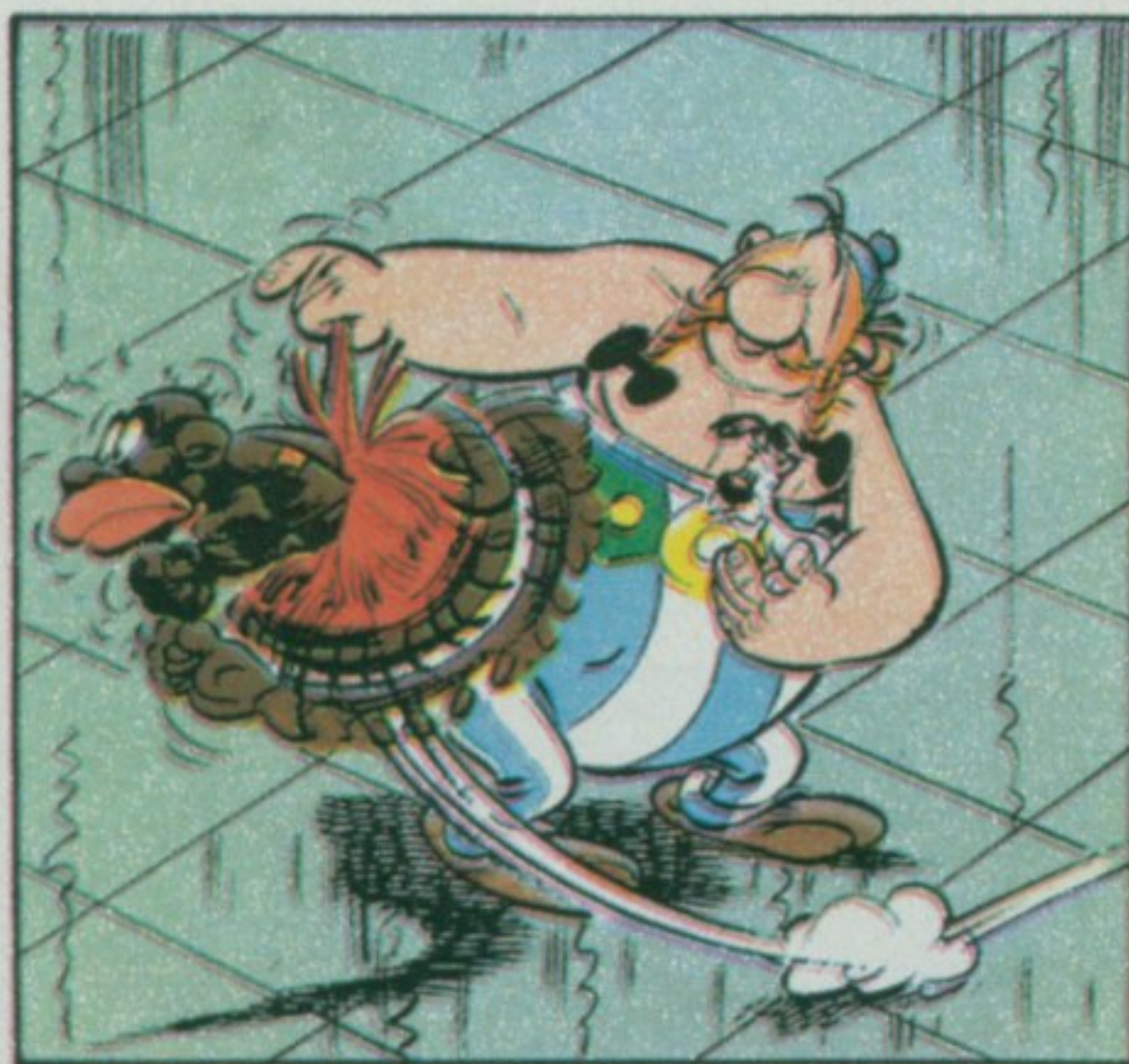
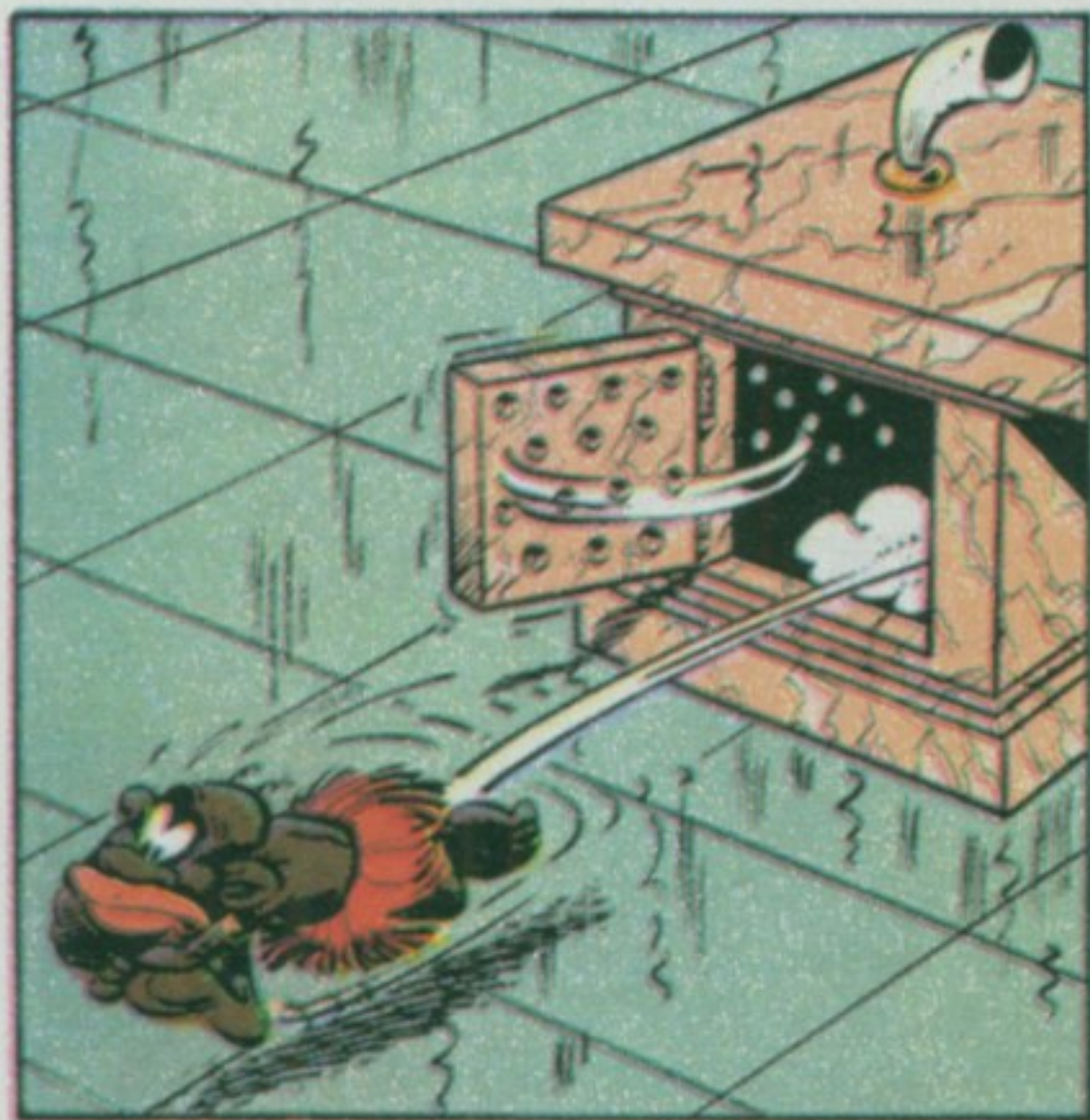
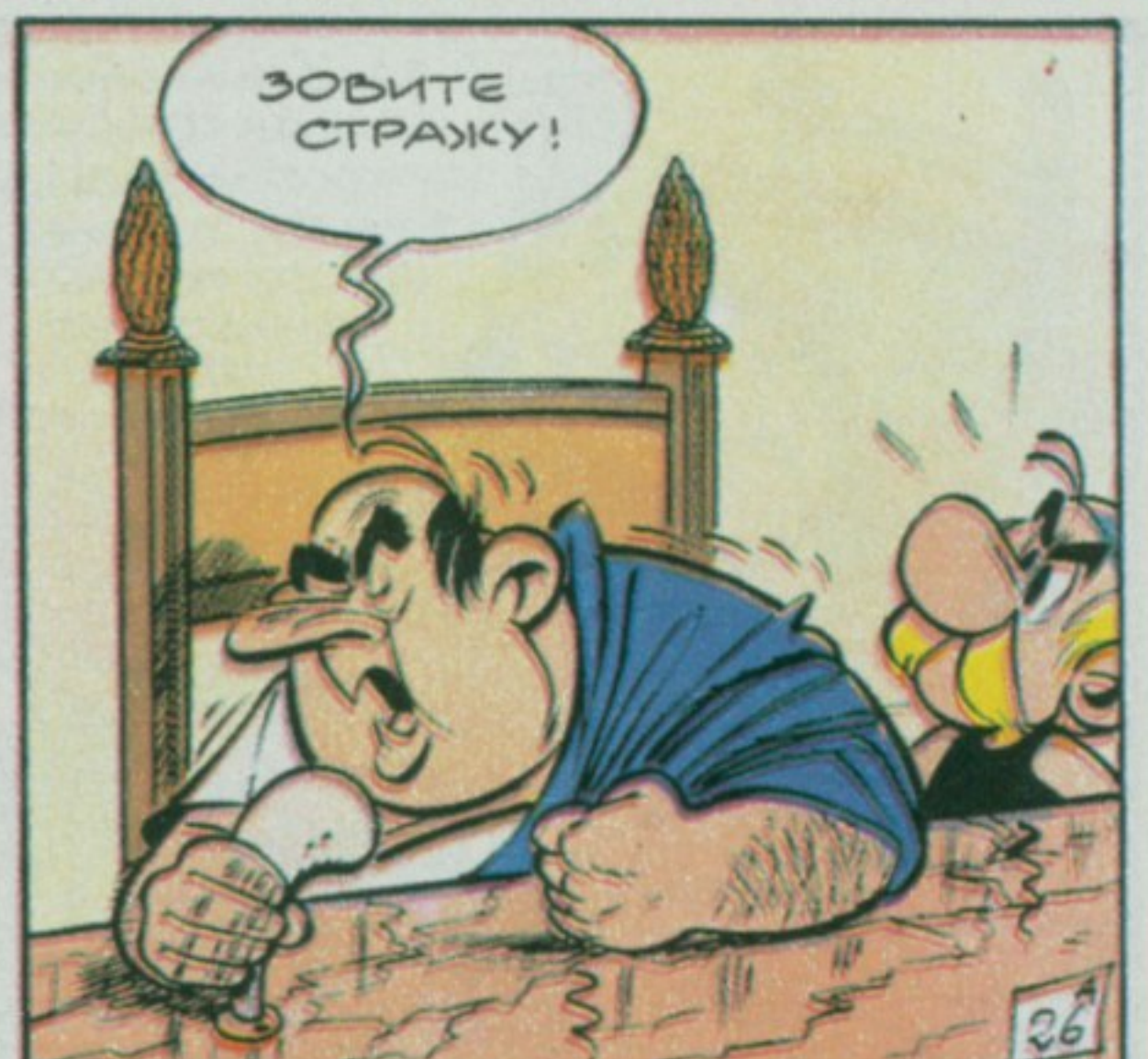
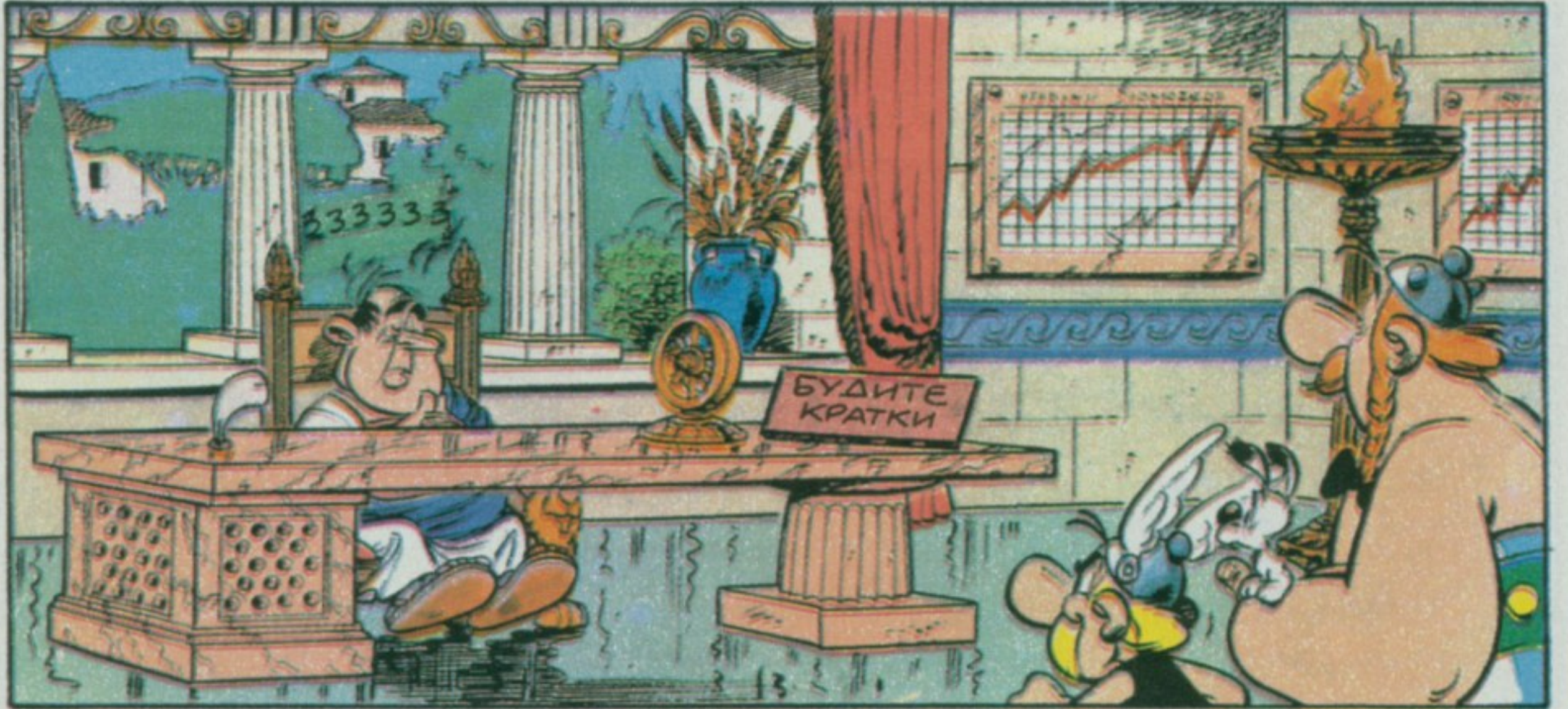
ПИСМЕ: ГОШИНИ (GOSCINIY)

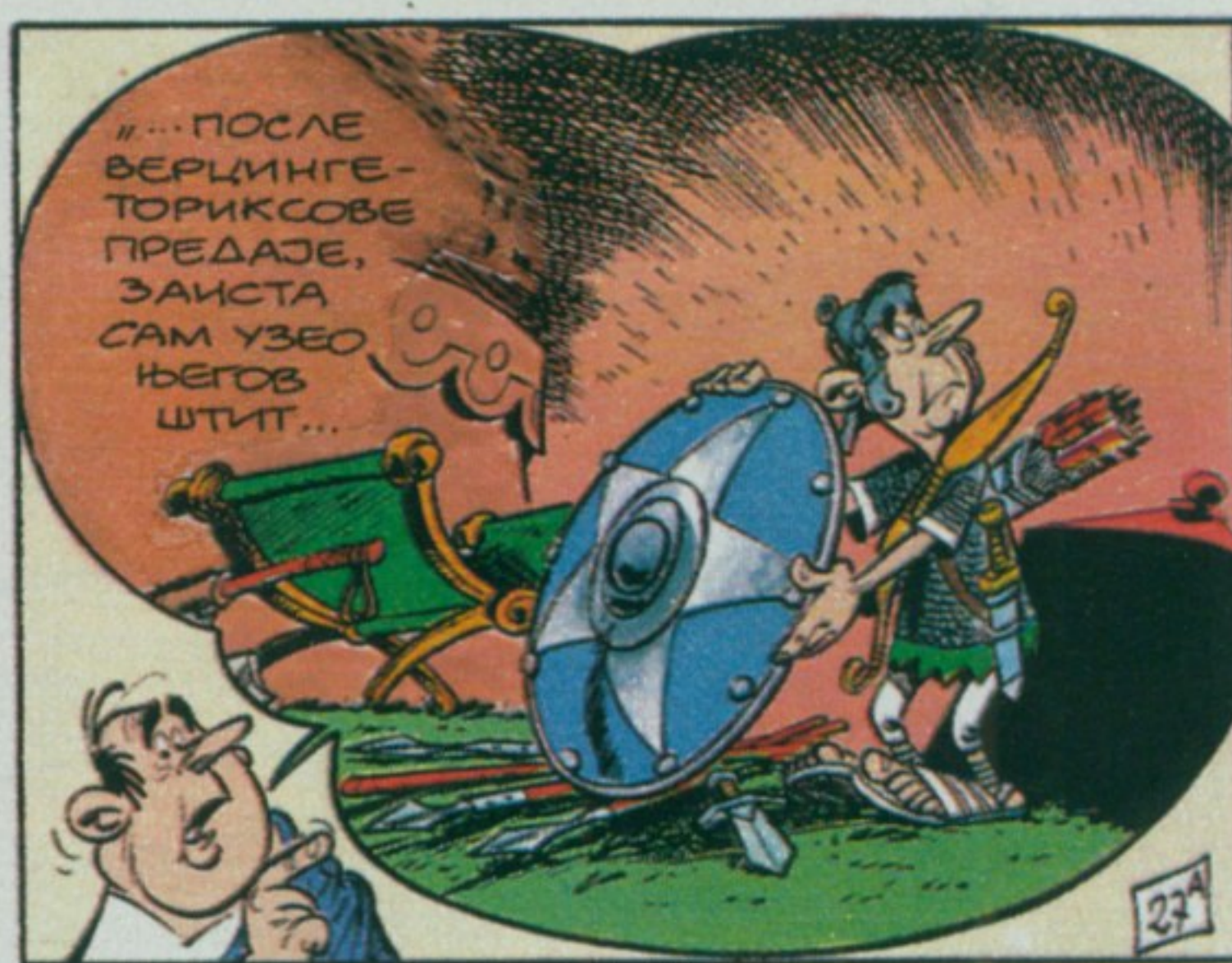
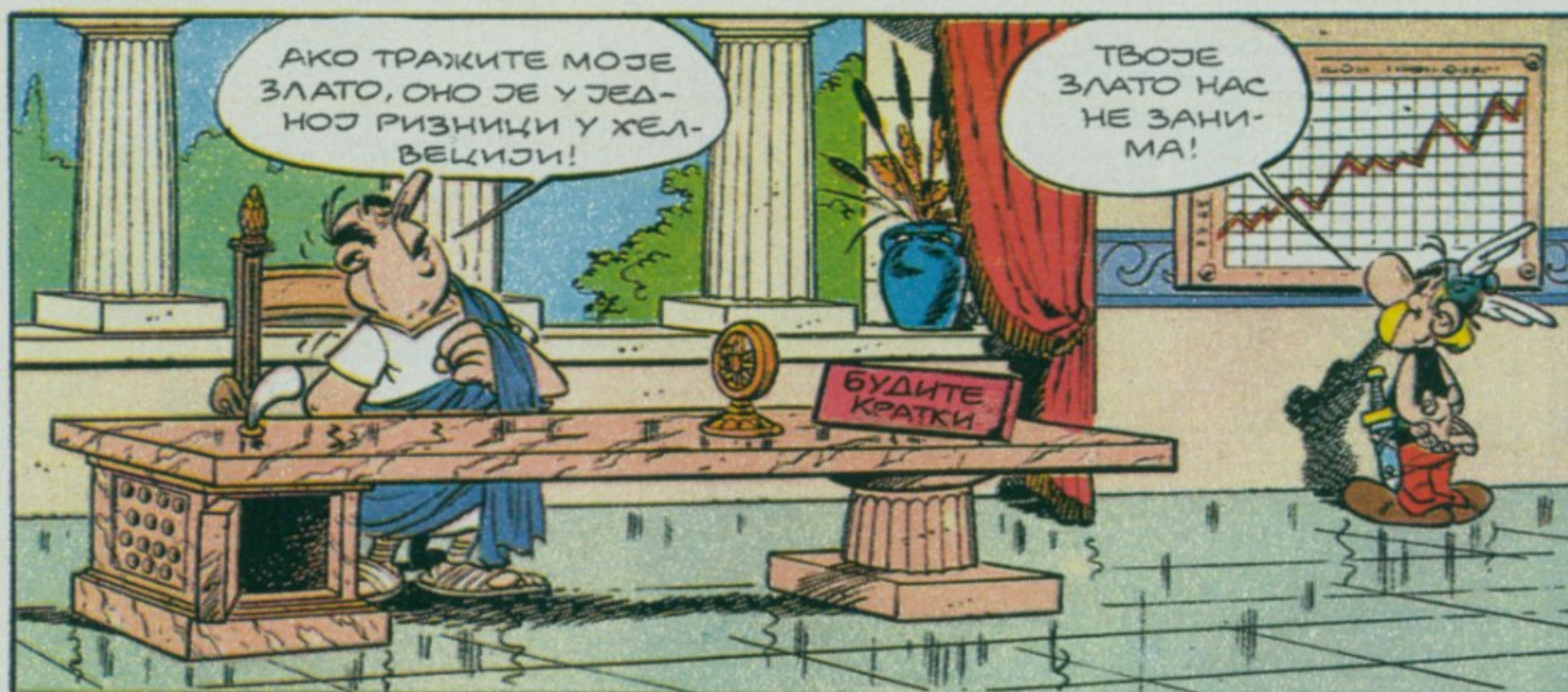
ЦРТА: УДЕРКО (UDERZO)

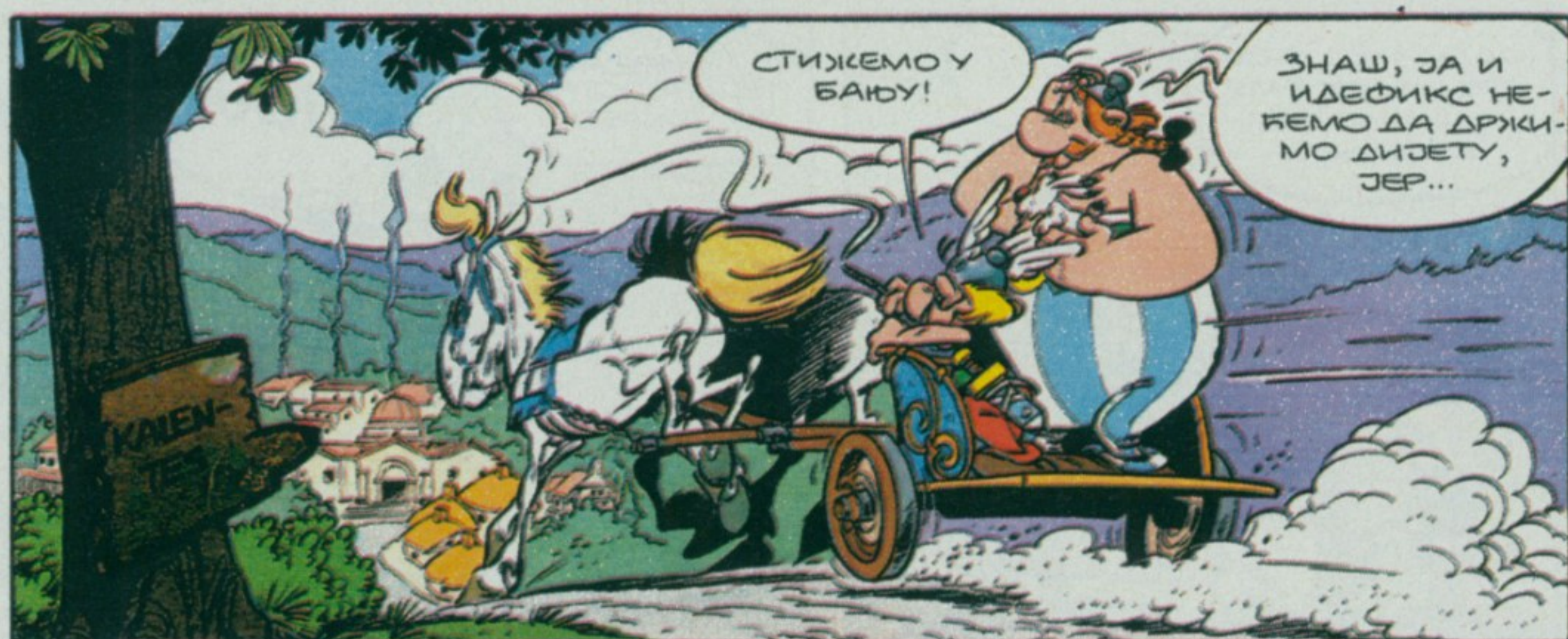
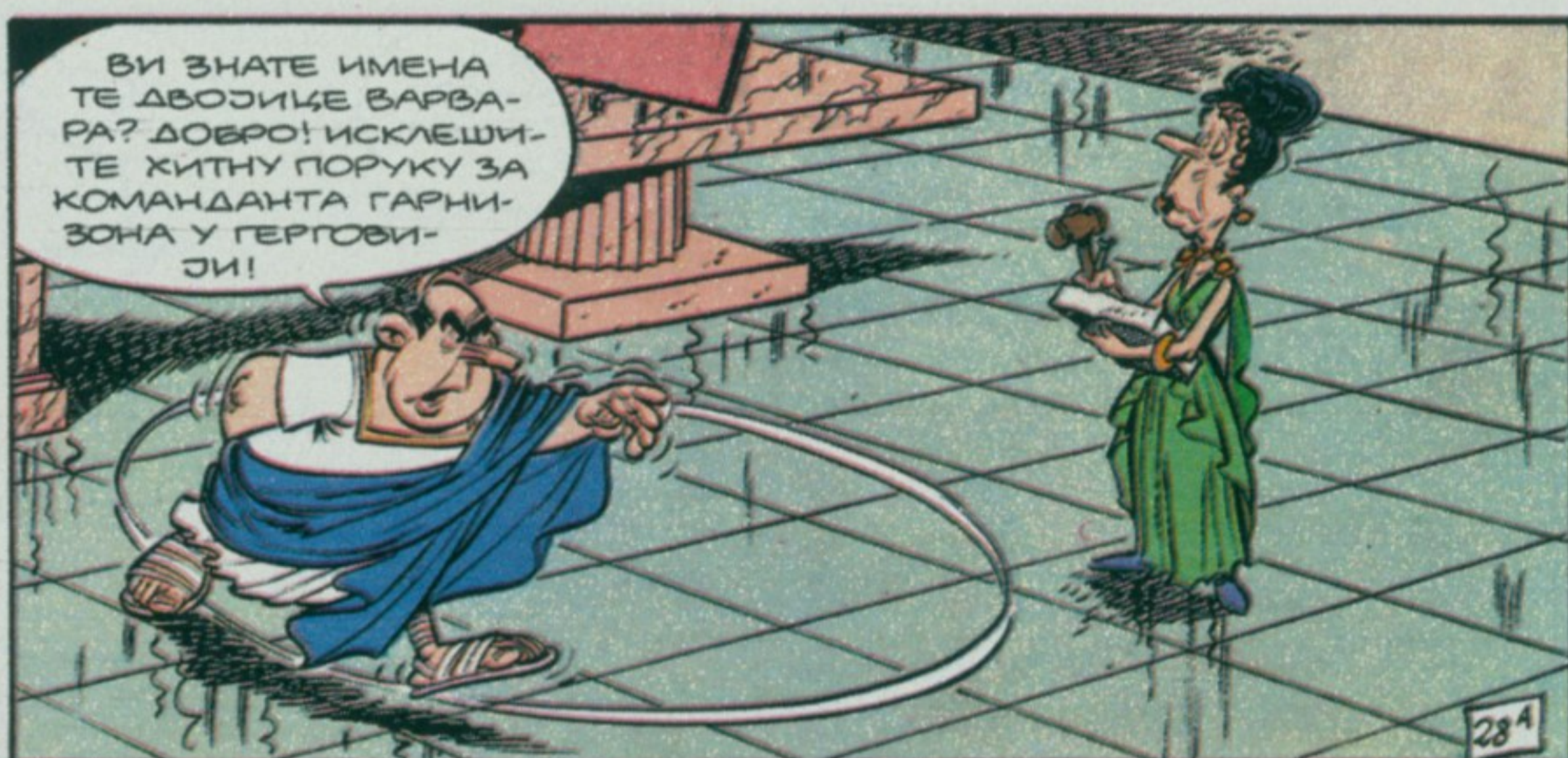

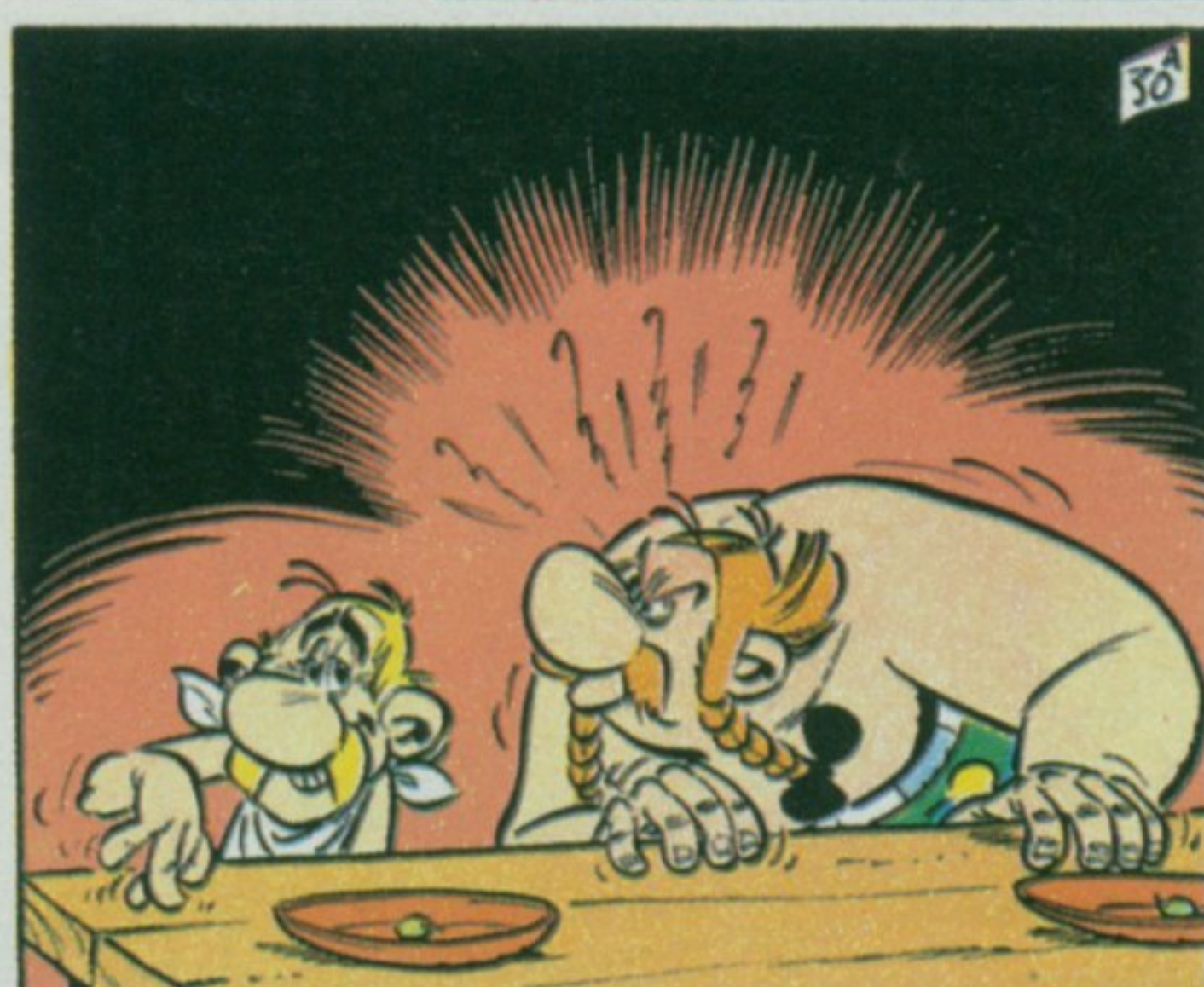
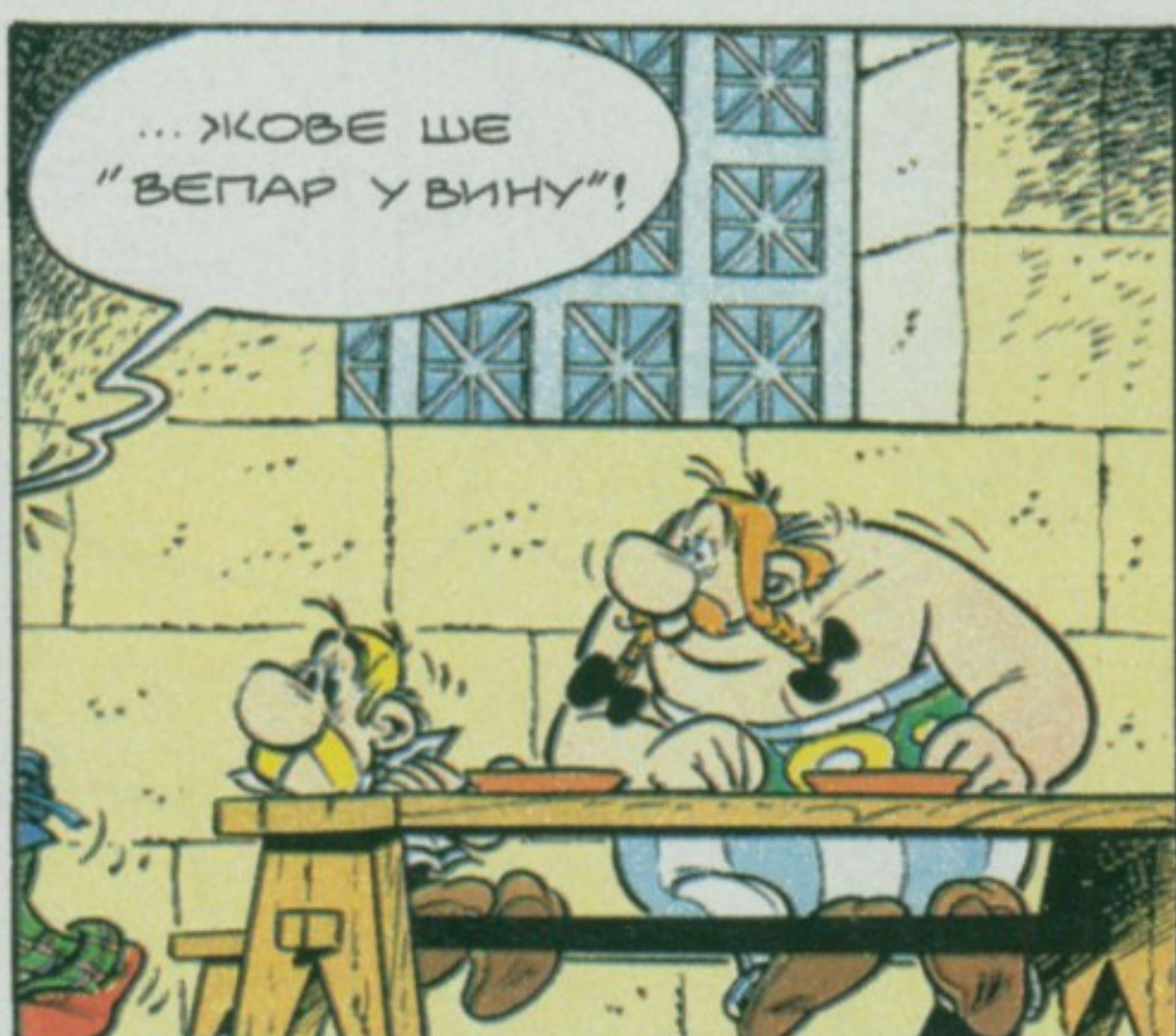

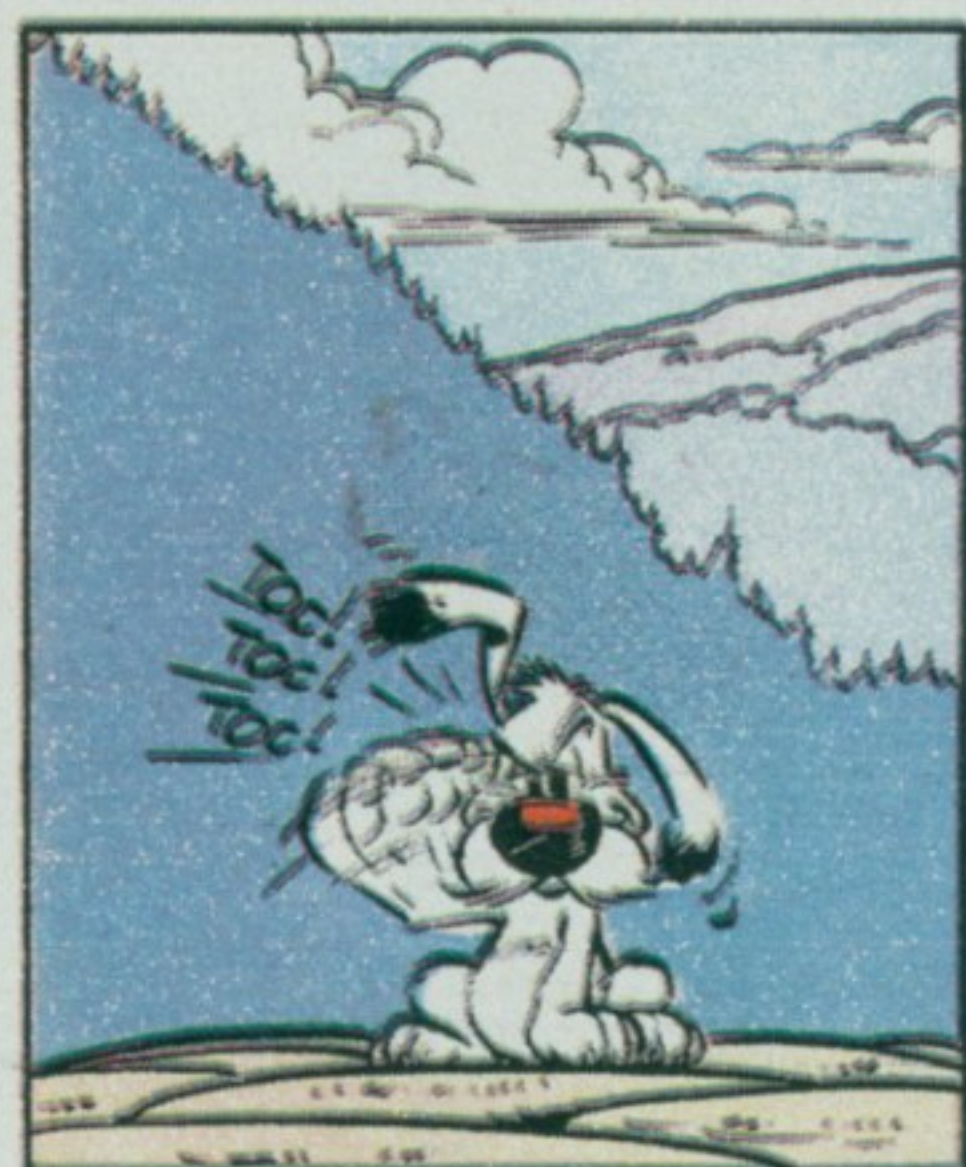
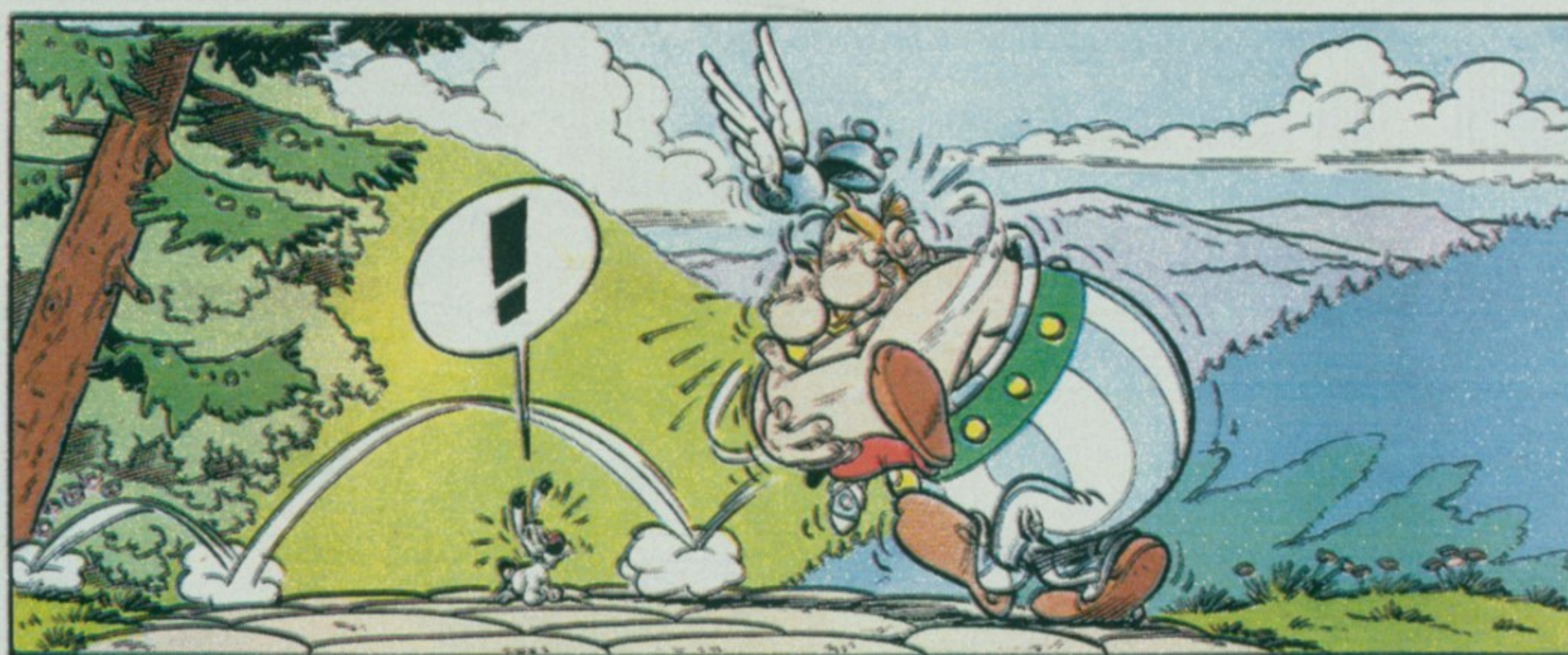
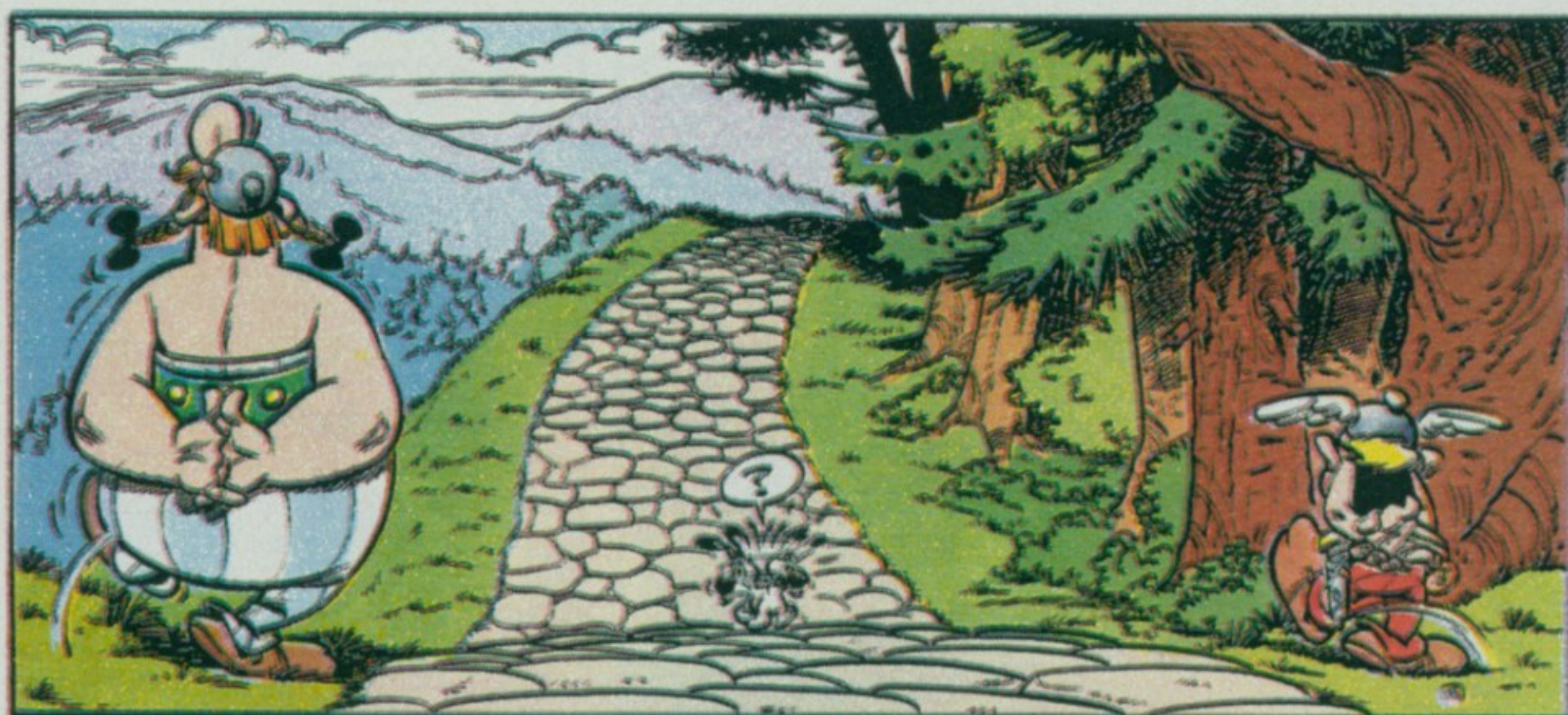

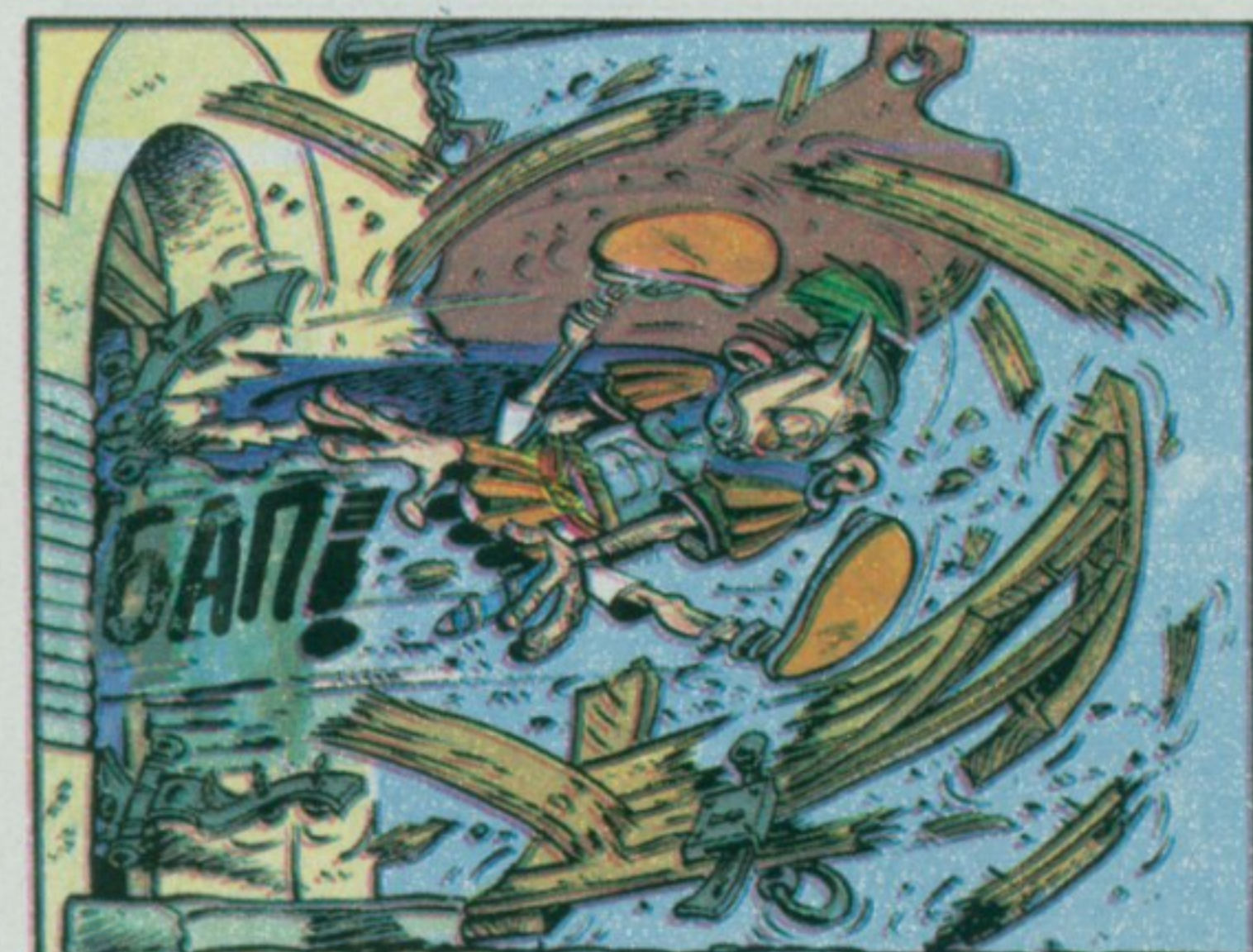
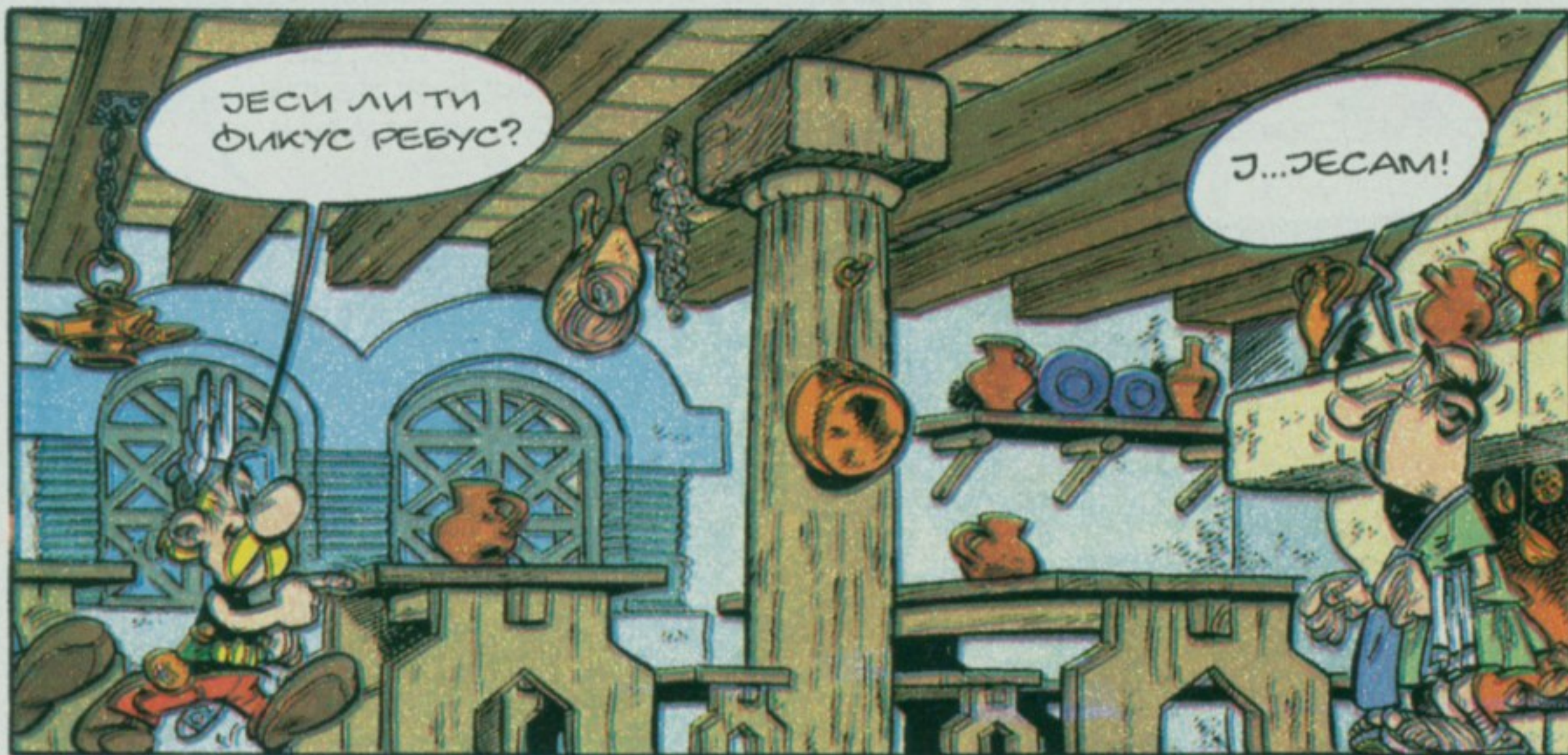

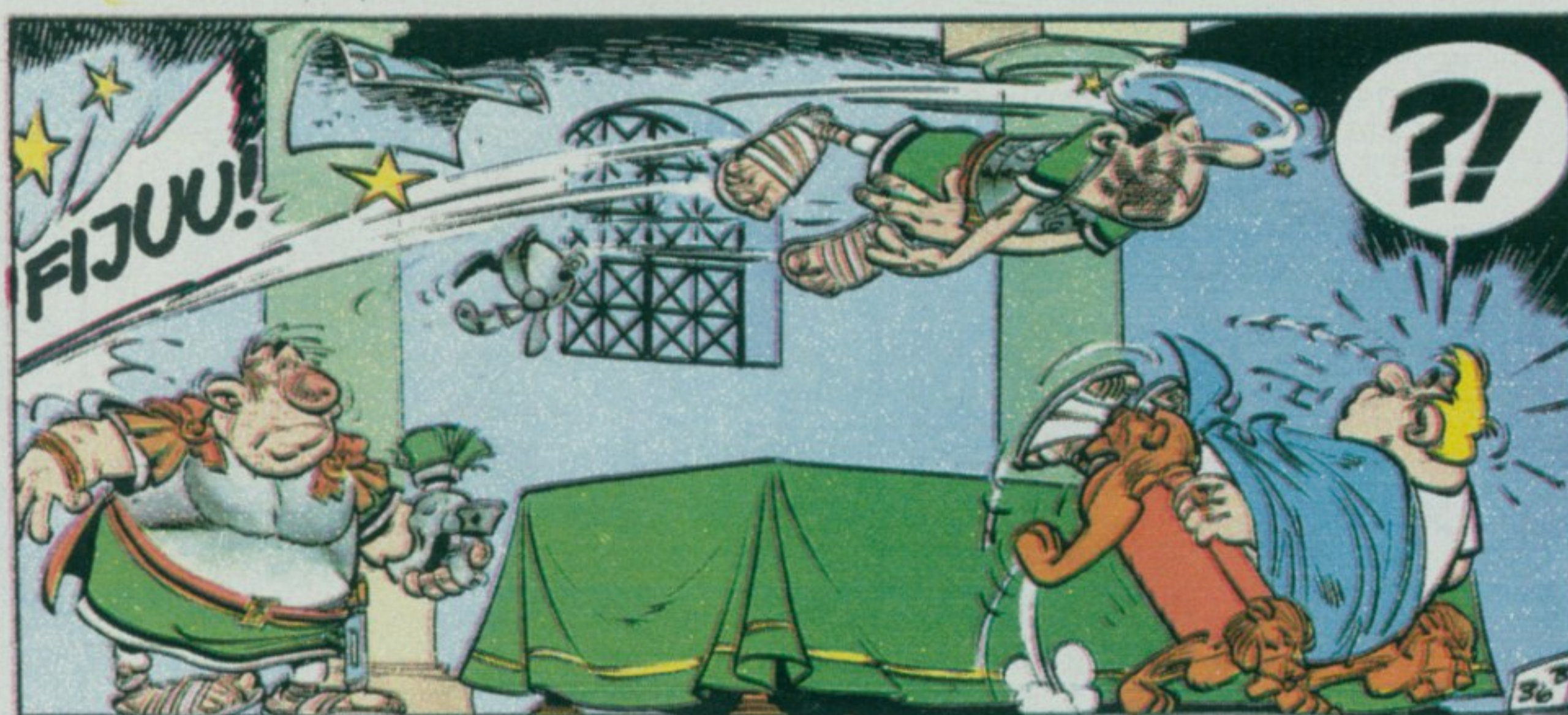

ПОКАЗАЉУ ЈА
ТОМ ТРИБУНУ
КАКО СТАРИ ВОЈ-
НИК УПРАВЉА
ТРУПАМА...

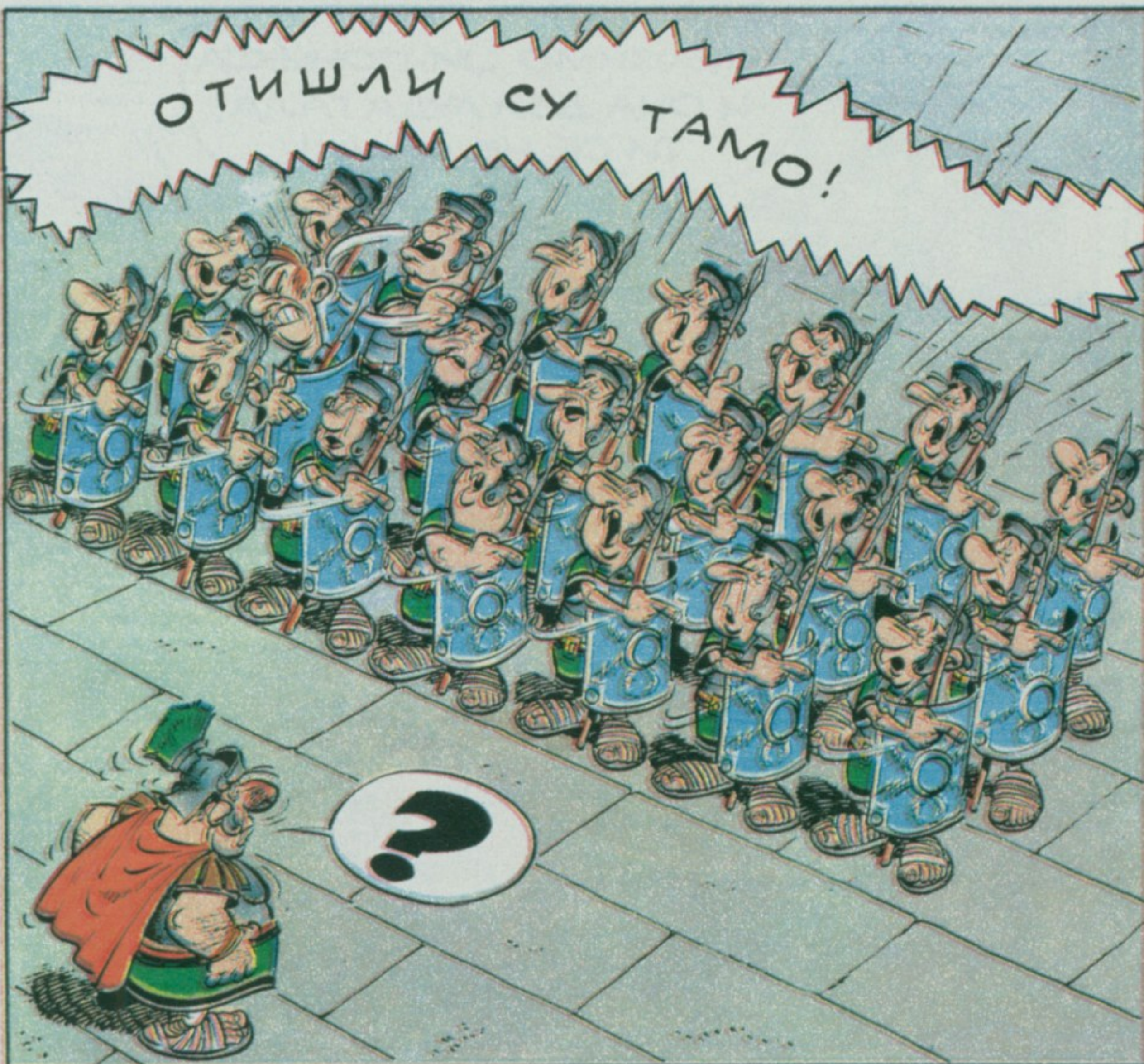
МИР-НО!
ПОСТРОЈ СЕ!
НА МЕСТУ ВОЉНО!
АВЕ!

АВЕ!

СЛУШАЈ НАРЕДБУ!
ДВА НЕПОЗНАТА ЛИЦА
У ПРАЋИ ПСА МОГЛА
БИ ПОКУШАТИ ДА НА-
ПУСТЕ ЗГРАДУ! ВАША
ЈЕ ДУЖНОСТ
ДА...

ОТИШЛИ СУ ТАМО!

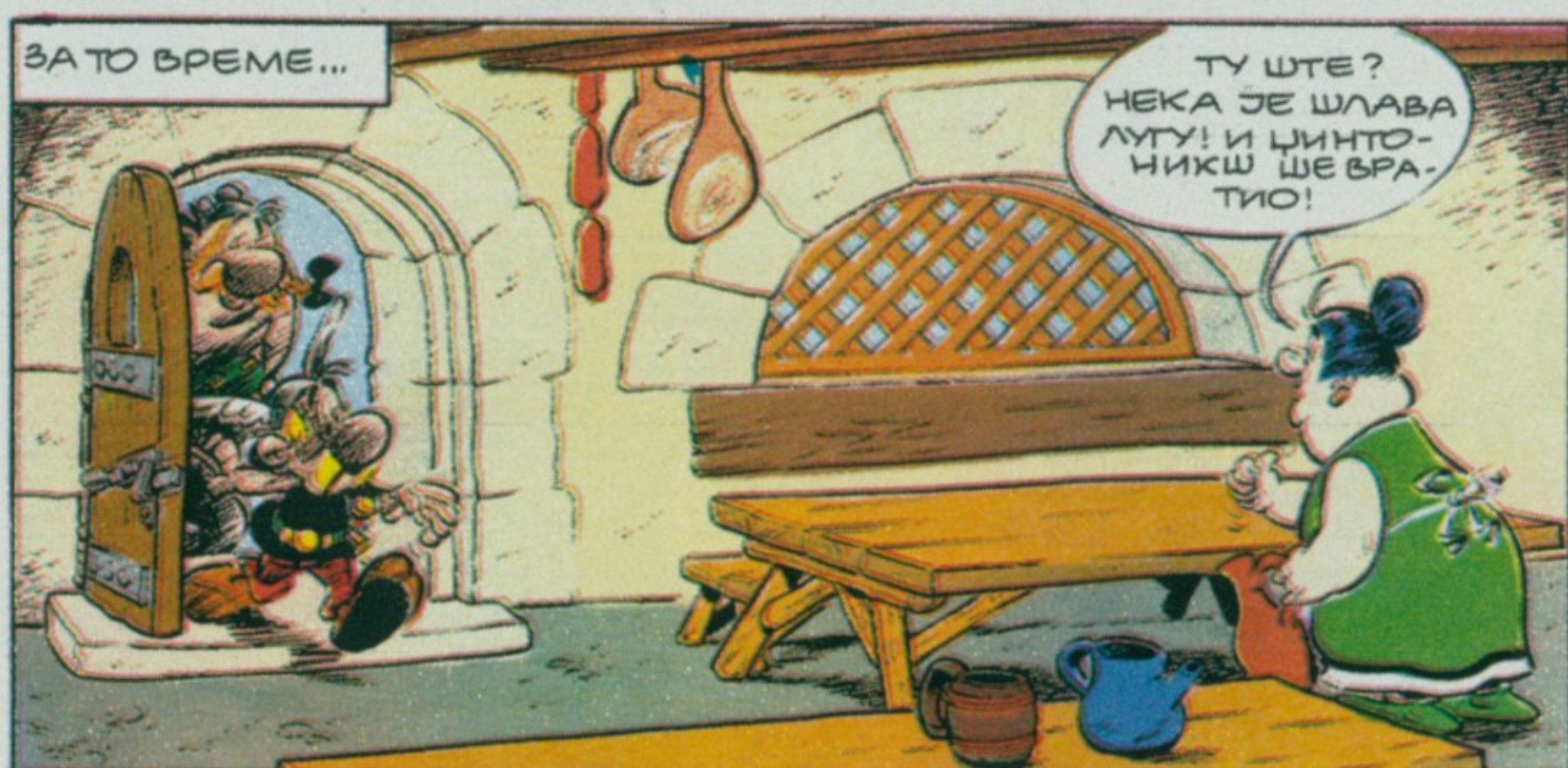
ЈЕСТЕ
ЛИ ИХ
НАШЛИ?

АВЕ! ПОСТОЈЕ
ОСНОВАНЕ СУМЊЕ
ДА СУ ДОТИЦА
ЛИЦА И ДОТИЦА
ЖИВОТИЊА...

... ПОШЛИ У
СМЕРУ...

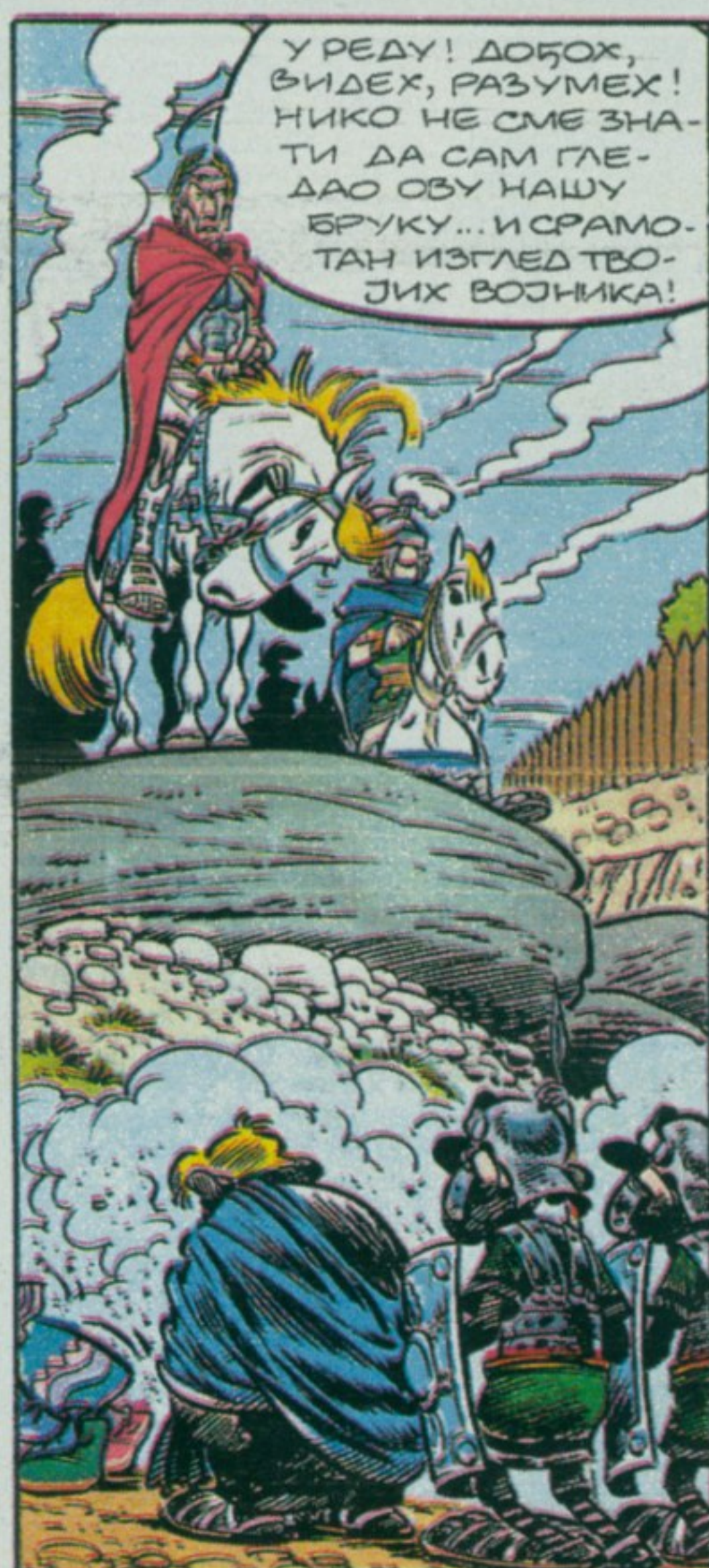
БРЗО!
СВИ ЗА
ЊИМА!

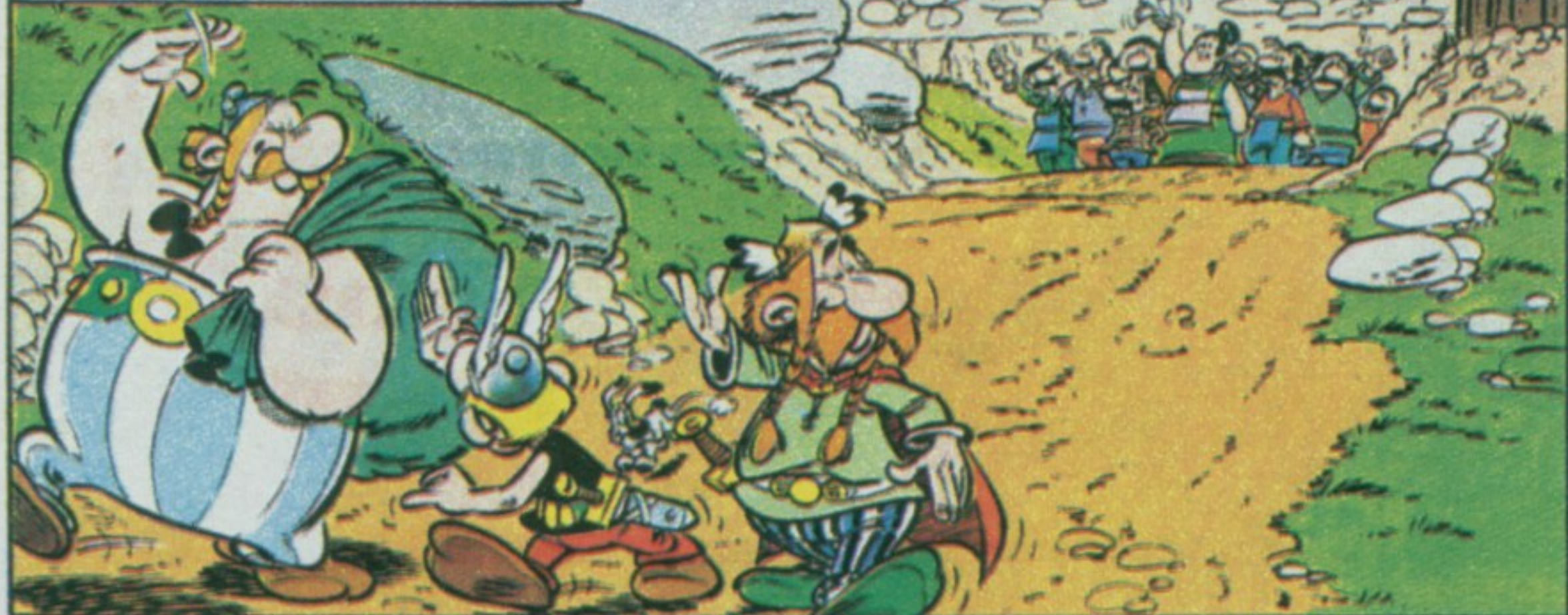

СА ЖАЛОЋЕМ, ПОСЛЕ
ОВОГ ТРУДУМА, НАШИ
ПРИЈАТЕЉИ НАПУСТИ-
ЛИ СУ ПЕРГОВИЈУ...

НА ПОВРАТКУ, ТАНДАРАБРИКСУ
СЕ ВРАТИЛА СНАГА, ПОШТО НИЈЕ
ПРОПУСТИО НИЈЕДНУ ГОСТИОНИЦУ...

НАШЕ СЕЛО!

И, ЈОШ ЈЕДНОМ, АВАНТУ-
РА СЕ ЗАВРШИЛА ВЕЛИКОМ
ГОЗБОМ... СВИ СУ ТУ...
СВИ? НЕ! НЕКО ЈЕ НЕДО-
СТАЈАО! АЛИ, КО?

НИЈЕ ПЕВАЧ, ОН ЈЕ
ТУ... ПА, КО ОНДА?

КО?

АЛИ, БОМБОНА! ЈА
САМ ГЛАВНИ НА ГОЗБИ! НЕ
МОГУ БЕЗ МЕНЕ! ОЗДРАВИО
САМ!

БОМБОНА! НЕКЕШ МЕ
ВАЉДА УДАРИТИ ТИМ
ШТИТОМ ПО ГЛАВИ?!

КРАЈ

ЧЕРНО-
ГОСИНУ

РАЧУНАРИ ЗА ПОЧЕТНИКЕ – УЧЕЊЕ КРОЗ ИГРУ

Рачунари из дана у дан све више улазе у наша предузећа, куће и школе. Из дана у дан потреба за познавања руковања овим моћним електронским машинама је све већа. Зато није ништа необично што се информатика учи, мада још увек факултативно, у свим школама. У жељи да се наша деца што боље упознају са начином руковања рачунарима Предузеће „А до Ш рачунари“ понудио је нашем тржишту три типа рачунара намењена деци од предшколског узраста до завршетка основне школе. То су уједно и најбоље играчке за свако дете, јер ће оно кроз игру и забаву научити да рукује рачунаром са којим ће се касније у животу све више сусретати.

РАЧУНАР „ПРВИ ЧАС“

Рачунар „ПРВИ ЧАС“ намењен је деци узраста од пет година па навише. То је предрачун који учење чини забавним, а уједно омогућава детету да од најранијег узраста кроз игру научи основне радње на рачунару.

„ПРВИ ЧАС“ садржи 14 интересантних и забавних активности из области математике, спеловања, музике и игара речи.

„ПРВИ ЧАС“ омогућава детету да благим притиском на сензорску тастатуру и читањем са великог екрана успостави свој први контакт са рачунаром који детету даје основу у рачунарском знању.

Тастатура је прилагођена детету и поједностављује избор активности. Цена 2.490 динара.

КЛИКЕРАШ КОЈИ ПРИЧА – РАЧУНАР КОЈИ ГОВОРИ

РАЧУНАР КОЈИ ГОВОРИ је електронско средство за учење, које комбинује традиционалне методе учења са рачунарском технологијом. Он помаже учењу математике, музике и других активности, а и одличан је увод за руковање рачунарима.

РАЧУНАР КОЈИ ГОВОРИ користи специјална аудиовизуелна средства, вербалног водича, музичке ефекте и екран за учење читања, математике, логике и музике.

РАЧУНАР КОЈИ ГОВОРИ У СВОМ РАДУ КОРИСТИ 50 програмских картица. Цена 3.490 динара.

ПРЕДРАЧУНАР 1.000

ПРЕДРАЧУНАР 1.000 сачињавају три рачунара у једном а помаже увођењу ђака у рачунарско програмирање и активности у BASIC-у, најпопуларнијем рачунарском језику као и учењу основама куцања. Садржи четири различите вишенивовске категорије учења, математичке категорије са 5 вишенивовских субјеката, селекција игара и калкулатор.

ПРЕДРАЧУНАР 1.000 је портабл и намењен ђацима од 9 до 14 година, брзо ће те открити да ће својом разноврсношћу области и нивоа развојити и подучавати целу породицу.

ПРЕДРАЧУНАР 1.000 садржи: девет лекција за учење куцања, учење у програмирању BASIC-а, историју са преко 250 питања за једног или два играча, забавне игре, калкулатор са 16 цифарском меморијом, итд. Цена 3.990.

Наруџбине примамо на адресу:

AdS
рачунари
срп. п.с.

ЈУ – 18000 НИШ
В. Мајаковског 97
Тел. (018) 342-666,
Факс, (018) 331-183
Телекс: 16303

НАРУЏБЕНИЦА

Име и презиме _____

Улица и број _____

Поштански број и место становања _____

Телефон _____

Наручујем _____ дечији рачунар _____

Наруџбеницу читко попуните штампаним словима и пошаљите на горе наведену адресу

ЛЕПИ ИМИТАТОР

Птица лирорепа из Аустралије, по облику и величини тела слична фазану, има необично дуга репна пера

која подсећају на музички инструмент лиру. Поседује их само мужјак и шири их изнад својих леђа док се удвара женки.

За ту живописну представу мужјак изгради неку врсту „позорнице“ – кружну узвишицу од гранчица на којој птица пева и размеће се својим раскошним накитом.

Лирорепа је и вешт имитатор. Мужјак не само што може да oponaша певање других птица, него и звукове које стварају пси и људи.

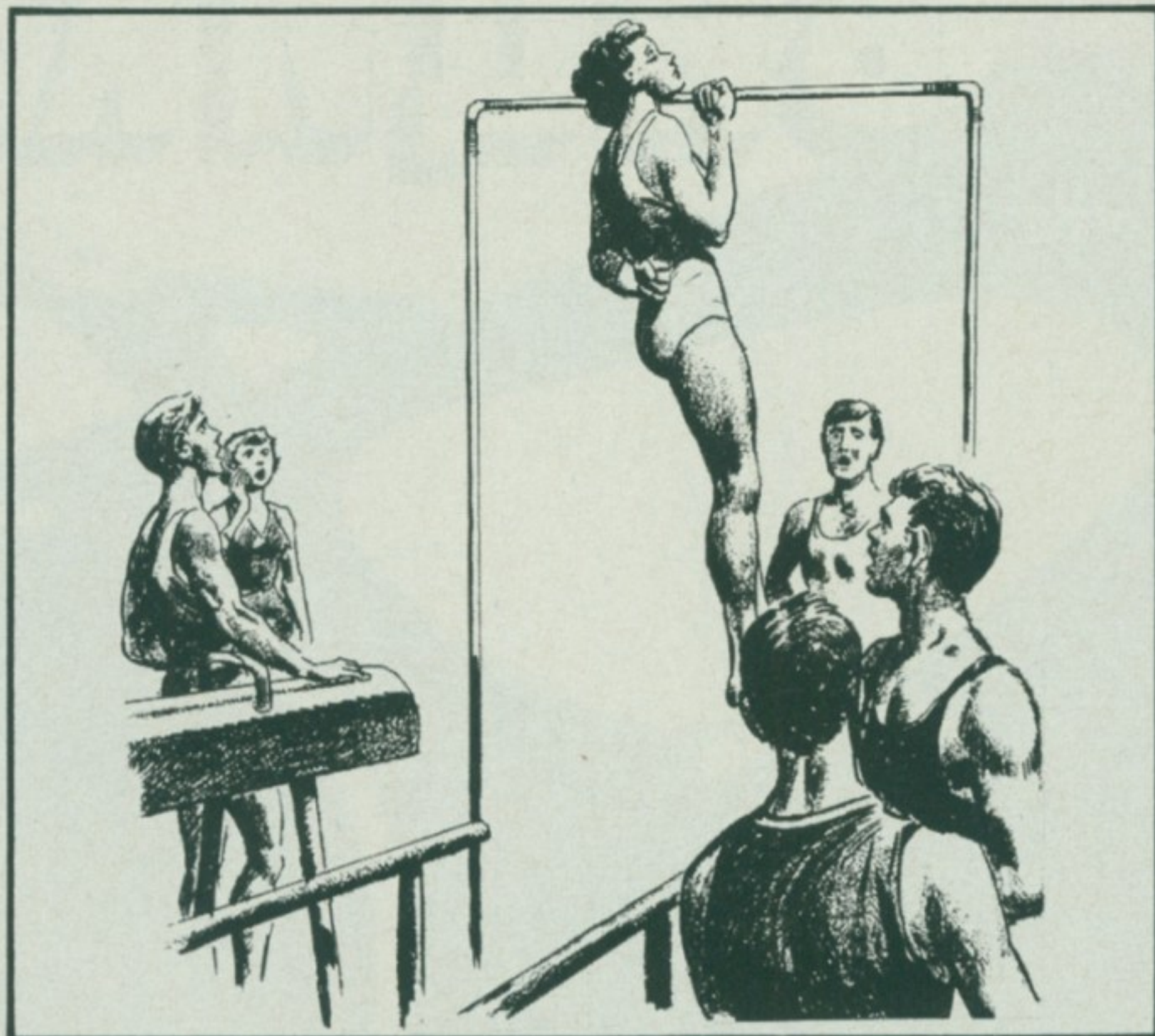

ЧАРОБНИЦА НА ШИПКИ

Лилијан Лајцел била је по професији акробата. Наступала је у већем броју циркуса, укључујући и чувене „Браћа Ринглинг“ и „Барнем и Бејли“. Мада сићушне грађе – висока свега 150 центиметара и тешка 42 килограма – Лилијан је имала готово невероватну снагу.

Светски рекорд у додиривању шипке брадом уз помоћ само једне руке држао је неки Енглец по имену Катлер који је 1878. успео 12 пута да додирне шипку. Добро се зна колико је ова спортска дисциплина тешка.

И тако, када је Лилијан 1918. године дошла у „Херманову гимнастичку дворану“ у Филаделфији да вежба

са неколицином других акробата, присутни гимнастичари су са подсмехом дочекали њену тврдњу да је у стању да обори светски рекорд у додиривању шипке брадом уз помоћ једне руке. Лилијан је у то време имала 36 година.

Прихвативши малу новчану опкладу као покриће да њена тврдња није пуко хвалисање, госпођица Лајцел је пришла шипки и, стегнувши је десном руком, 27 пута, узастопце, додирнула је брадом. Након исплате опкладе и краћег одмора поново је запањила све присутне. Прискочила је шипки и додирнула је брадом још 19 пута – овога пута служећи се левом руком. Подвиг који је такође био бољи од мушког рекорда изведеног десном руком!

ТРАВА ВИСОКА 30 МЕТАРА

Можете ли замислити траву која израста до висине десетоспратне зграде? Е па, бамбус, чији се дрвенасти листови налик на мотку понекад користе као примитивни штапови за пецање, спада у исту породицу биљака у коју спада и трава на травњаку испред ваше куће. А неке врсте бамбуса израсту до висине од 30 метара.

Ритам раста већине бамбусових биљака невероватно је брз. Бамбус са Молучких острва, на пример, може да из-

расте 60 центиметара за свега 24 часа! Међутим, док листови бамбуса израстају чудовишном брзином, развој његовог цвета крајње је спор – неке бамбусове биљке процветају тек кад напуне 20 година.

Наравно, бамбус се користи и у многе друге сврхе, а не само као штап за пецање. Он служи за израду папира, затим као гориво, грађевински материјал, материјал за израду намештаја и тако даље. А свако ко је имао прилику да обедује у неком кинеском ресторану зна добро колико су бамбусове младице укусне.

ДУПЛИ ТРКАЧ

Године 1915. светски рекорд у трци на једну миљу (1609 метара) износио је четири минуте и 14,4 секунди. На дан 12. априла исте године Ное Јанг, Аустралијанац, претрчао је на стадиону у

Мелбурну једну миљу за 8 минута и 30 секунди и поставио светски рекорд. Како то?

Е па, Јанг је на леђима носио једног човека. Тркач је био тежак 87, а момак кога је теглио 68 килограма. Нимало лак подухват!

БИЦИКЛИ

МОДОЛО: КРАЉ БИЦИКАЛА

Прави је лепотан, али и много више од тога, поседује све технолошке новитете: аеродинамичан облик (чему највише доприносе пуни точкови), рам од угљеникових влакана, педални део и спојлере од титана, педале од кевлара и поврх свега компјутерске команде. Све то уз тежину од свега 8,5 килограма. Цена астрономска: 320.000 динара. На овом тркачком бициклу за писте „Кронотеч“ возач практично и не седи већ лежи.

ФУТУРИСТИЧКИ ВЕЛО ЗА ИСКУСНЕ СПОРТИСТЕ

Идеалан бицикл за тријатлон (вожњу пистом у круг) и брзинске трке на хронометар. Виљушка и оквир из једног дела направљени су од карбонских влакана да би био што лакши. Аеродинамичног облика, са линијом која омогућава посебан положај возача и обезбеђује му тежиште померено напред. Уз помоћ великог зупчаника врши се пренос на мање зупчанике задњег точка чиме се постижу фантастичне брзине. Kestrel 40 EMS кошта 50 до 80.000 динара.

ДВОЈЕ НА ДВА ТОЧКА

Мешовити тандем с карактеристичним рамом и гуверналом, предњи део намењен мушкарцу, задњи женској половини. Зупчаник са шест брзина. Троструки диск, мењач на волану: повлачењем полугице и комбиновањем са пребацивањем ланца постиже се жељена снага (узбрдо) или брзина (на равном друму). Цена: 26.000 динара, у плавој, зеленој и белој боји.

ВИКЕНД-БИЦИКЛ

Лак, еластичан и послушан са уграђеним електричним мотором са две брзине који се може прилагодити сваком бициклу. Док возите педалом или се спуштате низ стрмину, мотор се гаси а батерије пуне. Овај систем качења мотора на бицикл који су измислили Французи представљао је праву револуцију јер се снага (ротација) не преноси преко осовине већ трењем директно на предњи точак. Цена бицикла 26.000 динара, плус електрични мотор од 22.000 динара.

БЕЗ СЕДИШТА, БЕЗ ПЕДАЛА

Да, добро видите: овај лагани бицикл, у ствари супермодеран тротинет за рекреацију и забаву, нема ни седло нити педале. Возач се залети и скочи на платформу држећи ноге савијене у колену, а притисак тежине тела и задњи точак који је лако децентриран покреће га напред. Наравно, на овом поједностављеном бициклу нема вожње до бесконачности: кад му падне убрзање, морате поново да се залетите и припомогнете му. „Кенгур“ није нимало јевтин, кошта 14.000 динара због модерног механизма испод „седишта“ који вам омогућава да се возите много дуже него на обичном тротинету.

РОЛС РОЈС ЗА ЏОМБЕ И РУПЕ

У ствари класичан BMX за све прилике и све терене. Рам изливен из једног дела од нарочите мешавине угљеникових влакана, савршене аеродинамичне линије. Управљач се може блокирати, па сам држи правац, а ви одмарате руке. Удобан (дебеле гуме, амортизер на волану), укратко један од најквалитетнијих, Kestrel MXZ кошта 60–80.000 динара.

ЗА ПУТ ОКО СВЕТА

Посебан суперотпорни кофер и торбе на које су рељефно утиснуте старе географске карте начињени су од импрегнираног платна с ојачаним ивицама и кожним каишевима и ручкама. Колекција познатог италијанског дизајнера Алвијера Мартинија садржи више од 200 модела, од футроле за кључеве до огромних путних ковчега. Цене: од 800 до 212.000 динара.

ЉУБИМАЦ ГОДИНЕ

Порекло: настао укрштањем уличног борца BMX (бицикла смањених димензија од врло лаке легуре на којима млади широм света изводе акробације) и класичног двоточкаша. По смањеним димензијама и широким гумама видите да није брз, али је зато погодан за кратке пруге и све врсте земљишта. Са њим можете да шврљате по ливадама и брдима, да одете до пијаце или у шетњу са псом. Ако боље

погледате, приметићете да цеви рама нису округле већ овалне и да нису свуда постављене у истом правцу. И зупчаник му је повучен према центру што обезбеђује удобнију вожњу (једноставније речено обе ноге постављене су равномерној односу на бицикл). Tracker Mah је производ чувене француске фирме MBK. Цена 48.000 динара. Величина се може наручити по жељи.

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Раније сам увек излазила из собе када је на телевизији пренос бокса. Људи стално говоре како је бокс опасан због могућих оштећења мозга, али ја сам таква оштећења чешће откривала код људи из музичког посла који се никада нису бавили боксом. Код већине са музичке сцене мозак је одавно мртав.”

Моји одговори: Кристи Хаинд („Pretenders”)

КРИС АЈСАК

Најбољи редитељ: Дејвид Линч

Омиљени филм: „A Touch Of evil”

Омиљени спорт: Рвање у блату

Омиљени писци: Јукио Мишина и Мики Спилејн

Омиљена уметничка дела: Мона Лиза и Мис јуна месеца у „Плејбоју”

Омиљени пејзаж: Паркиралиште

Музичка инспирација: Добри људи

Претходна запослења: Гробар, туристички водич, помоћник лифтбоја

Три начина да опишеш своју музику: Помало сентиментална, под благим поп утицајима у жанру попа, одмах сам иза „Isley Brothersa”

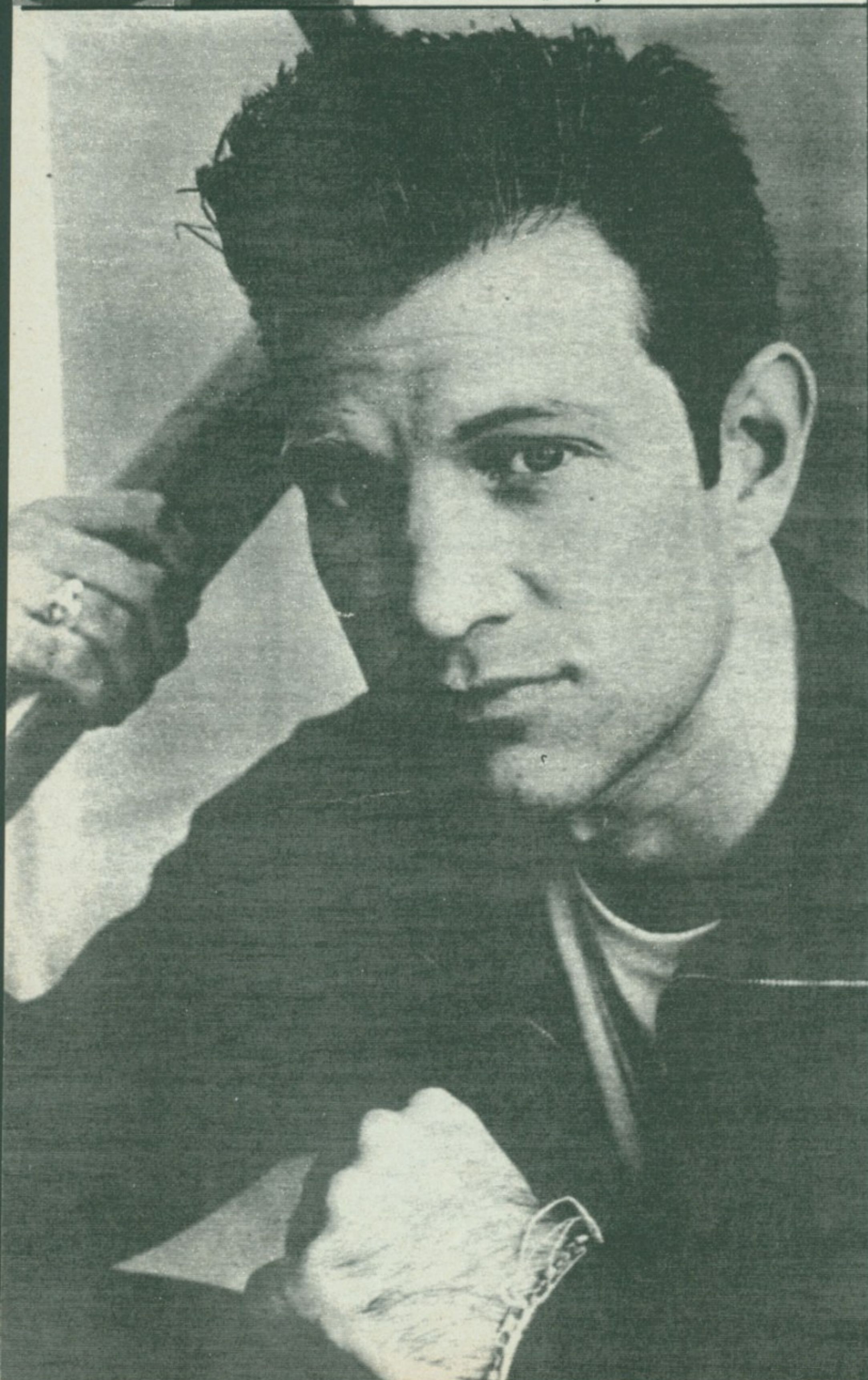
ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

FREEDOM

I won't let you down
I will not give you up
Gotta have some faith in the sound
It's the one good thing that I've got
I won't let you down
So please don't give me up
Because I would really, really love to stick around
Heaven knows I was just a young boy
Didn't know what I wanted to be
I was every little hungry schoolgirl's pride and joy
And I guess it was enough for me
To win the race? A prettier face!
Brand new clothes and a big fat place
On your rock and roll TV
But today the way I play the game is not the same
No way
Think I'm gonna get me some happy
I think there's something you should know
I think it's time I told you so
There's something deep inside of me
There's someone else I've got to be
Take back your picture in a frame
Take back your singing in the rain
I just hope you understand
Sometimes the clothes do not make the man
All we have to do now
Is take these lies and make them true somehow
All we have to see
Is that I don't belong to you
And you don't belong to me
Freedom
You've gotta give for what you take
Heaven knows we sure had

some fun boy
What a kick just a buddy and me
We had every big shot
goodtime band on the run boy
We were living in a fantasy
We won the race
Got out of the place
I went back home got a brand new face
For the boys on MTV
But today the way I play the game has got to change
Now I'm gonna get myself happy
I think there's something you should know
I think it's time I stopped the show
There's something deep inside of me
There's someone I forgot to be
Take back your picture in a frame
Don't think that I'll be back again
I just hope you understand
Sometimes the clothes do not make the man
Well it looks like the road to heaven
But it feels like the road to hell
When I knew which side my bread was buttered
I took the knife as well
Posing for another picture
Everybody's got to sell
But when you shake your ass
They notice fast
And some mistakes were built to last
That's what you get for changing your mind
And after all this time
I just hope you understand
Sometimes the clothes do not make the man
I'll hold on to my freedom
May not be what you want from me
Just the way it's got to be
Lose the face now
I've got to live

Текст и музика: Џорџ Мајкл

МУЗИЧКА ПОШТА

Здраво,
Колико је албума издала група
„Wham!“ и где бих могла да их набавим?

Малена из Крагујевца

Дует „Wham“ су чинили Џорџ Мајкл и
Ендрју Риџли, а заједно са радили од
1982. до 1986. године када је Мајкл од-
лучио да настави соло у чему је пости-
гао огроман успех. Објавили су три ал-
бума: „Fantastic“ (1983), „Make It Big“
(1984) и „The Final“ (1986). Пошто су
одавно објављене, ове плоче не можеш
наћи у нашим продавницама.

Здраво,
Писали сте о групи „R.E.M.“ и од
тада сам се заинтересовао за њих, па бих
волео да знам и њихову дискографију.

Зоран из Загреба

Каријеру су започели макси синглом
„Cronic Town“ из 1982. године који је об-
јављен само у Америци. Следе албуми:
„Murmur“ (1983), „Reckoning“ (1984),
„Fables Of The Reconstruction“ (1985),
„Life Rich Pageant“ 1986), „Dead Letter
Office“ (1987, компилације Б страна син-
глова и обраде туђих песама), „Docu-
ment“ (1987), „Eponymos“ (1988 избор
највећих хитова), „Green“ (1988) и „Out
Of Time“ (1991).

СЛОБОДА

Нећу те изневерити
Нећу те напустити
Мораш имати мало вере у
звук
То је једина добра ствар коју
сам стекао
Нећу те изневерити
Зато, молим те, немој ме
напустити
Јер заиста, заиста бих волео
да будем уз тебе.
Небо зна, био сам само
клинац
Нисам знао шта желим да
постанем
Био сам понос и радост за
све мале, гладне ученице
И рекао бих, то ми је било
довољно
У тој трци лепши побеђују
Најновија одећа и велики
луксузан стан
На твојој рокеврол
телевизији
Али данас игру водим
другачије
Нема шансе
Мислим да ћу наћи себи
нешто среће
Мислим да нешто треба да
знаш
Мислим да је време то да ти
кажем
Има нешто дубоко у мени
Морам постати другачији
Врати своју слику у рам
Врати своје певање на киши
Надам се да схваташ
Понекад одело не чини
човека
Све што треба сад да
урадимо
је да све те лажи некако
претворимо у истину
Све што треба да видимо
је да ти не припадам
и да ти не припадаш мени
Слобода
Мораш давати за оно што
узимаш

Небо зна да смо се
проводили, дечко,
Какво узбуђење, само
другар и ја
Разјурили смо сваку успешну
Забављачку групу
Живели смо маштајући
Победили смо у трци
испали смо са правог места
Вратио сам се кући, са
потпуно новим ликом
За момке са MTV
Али данас се начин на који
водим игру мора мењати
Себе ћу сада усрећити
Мислим да нешто мораш да
знаш
Мислим да је време да
прекинем шоу
Има нешто дубоко у мени
има неко ко сам заборавио
да будем
Врати своју слику у рам
Не завањај се да ћу се
поново вратити
Надам се да схваташ
Понекад одело не чини
човека
Изгледало је као пут за рај
Али осећали смо се као на
пути за пакао
Када сам сазнао која страна
хлеба ми је премазана
Узео сам нож
Позирајући за још једну
слику
Свако мора да продаје
И чим мрднеш задњицом
Одмах то примете
А неке грешке вечито остају
То је оно што добијаш због
превртљивости
И после толико времена
Само се надам да схваташ
Понекад одело не чини
човека
Држаћу се своје слободе
Можда то неће бити оно што
од мене желиш
Али тако мора да буде
Да изгубим то лице
Морам да живим

К

ад је 1882. капетан Х. Н. Андерсен испловио из Бангкока на броду „Тон Крамон“ који је до врха био натоварен тиковином, није могао ни да сања да ће шума из које је носио толико дрво убрзо постати „златна“, баш као да је из бајке његовог земљака и презимењака Андерсена. Продајом овог товара у Ливерпулу капетан је зарадио силне паре тако да су одмах почеле да ничу компаније које су се бавиле искључиво прометом

тиковине. Дрвеће је обарано једно за другим, милиони стабала из густих тропских шума на југоистоку Азије однети су готово преко ноћи.

Небу под облаке

Тиково дрво или *Tectona grandis*, како кажу ботаничари, спада у особености биљног света југоисточне Азије. Пореклом је из Индије, Бурме, Тајланда и Индонезије, а

тек у новије време одомаћило се и у тропским областима Африке и Америке. Расте на висинама између 300 и 1200 метара, свуда где годишње падне 1000 до 2000 милиметара кише по квадратном метру. Ово листопадно дрво има цилиндрично стабло без грања, а може да достигне, па чак и да премаши, висину од педесет метара!

Постоје два разлога због којих је тикovina и данас на толикој цени: веома лако се обрађује и веома је отпорна и то захваљујући природним уљима и смоли која делује као средство против паразита. Ово друго је веома важно за тропске области где су плесан и разни инсекти одувек угрожавали растиње. Чак и термити избегавају ово дрво. Понекад нападну кору, али срж стабла никада.

Није, дакле, случајно то што у старом Сијаму није било грађевине од неког другог дрвета или од неког другог материјала. Све су биле од тиковине – од краљевске палате до храмова и барака за сиротињу. Тикове греде, готово недирнуте, биле су у рушевинама здања старих и по хиљаду година, а у неким пећинама у Индији старост нађене тиковине цени се и на две хиљаде година.

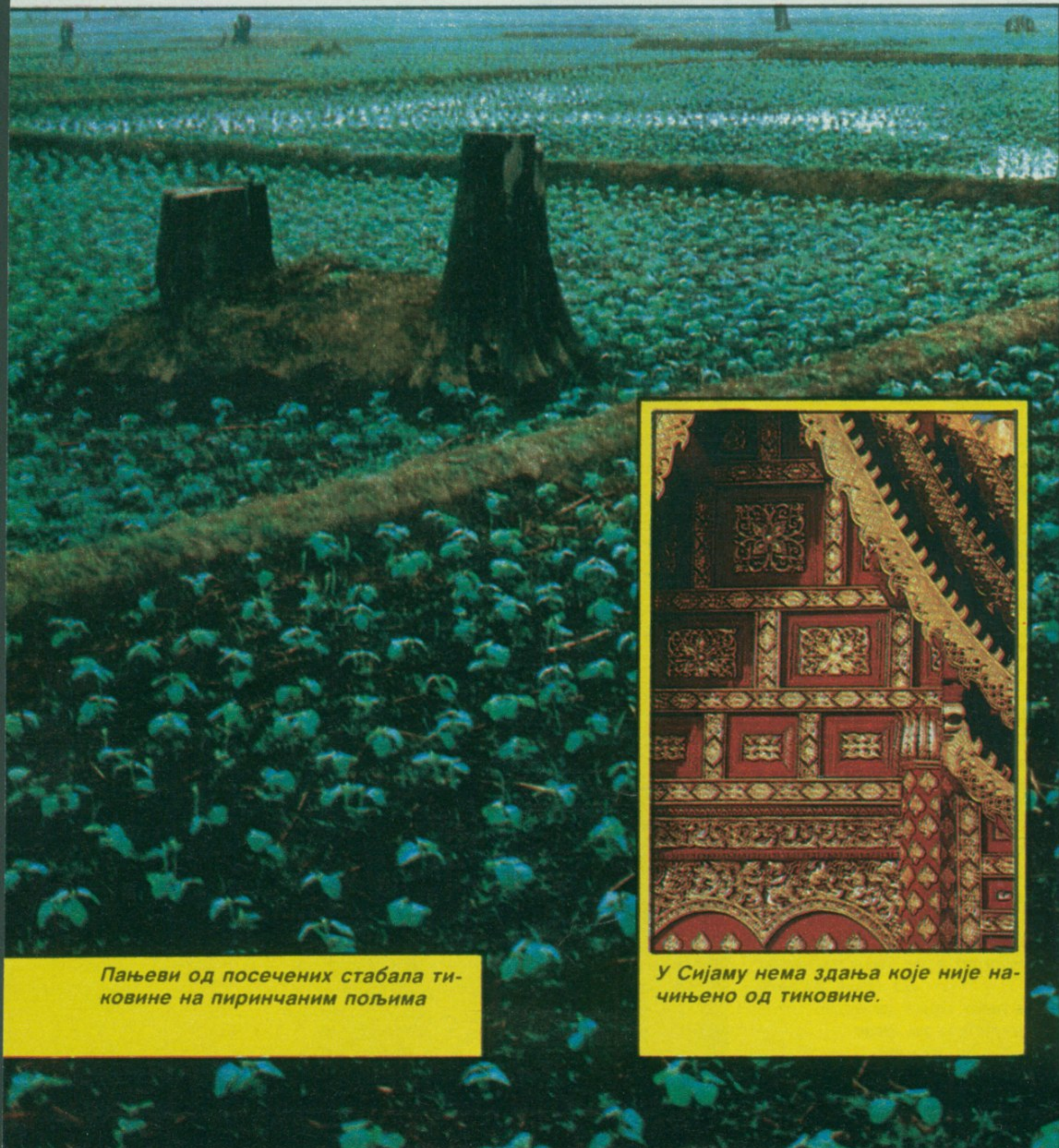
Голети и страдање

Међу западним земљама Енглеска је била највећи потрошач овог дрвета које се користи за израду столарије, али и за грађу бродова јер је познато да смоле тиковине спречавају чак и појаву рђе. Француска је у својим индокинеским колонијама имала на располагању огромне количине овог дрвета и њиме је углавном трговала. Данас се, међутим, оно највише користи у Јапану. Иако представља тек педесети део укупног становништва наше планете, Јапан троши две петине од укупне количине тропског дрвета које се годишње исече у шумама Азије. А то је ви-

Грађа
на
црној
берзи

ПЛАЧУ
ТИКОВЕ
ШУМЕ

Смола коју лучи
ово дрво чини
га отпорним на
плесан и деловање
инсеката.
Али, не може да
га заштити од
човека који је
већ опустошио
шуме југоисточне
Азије

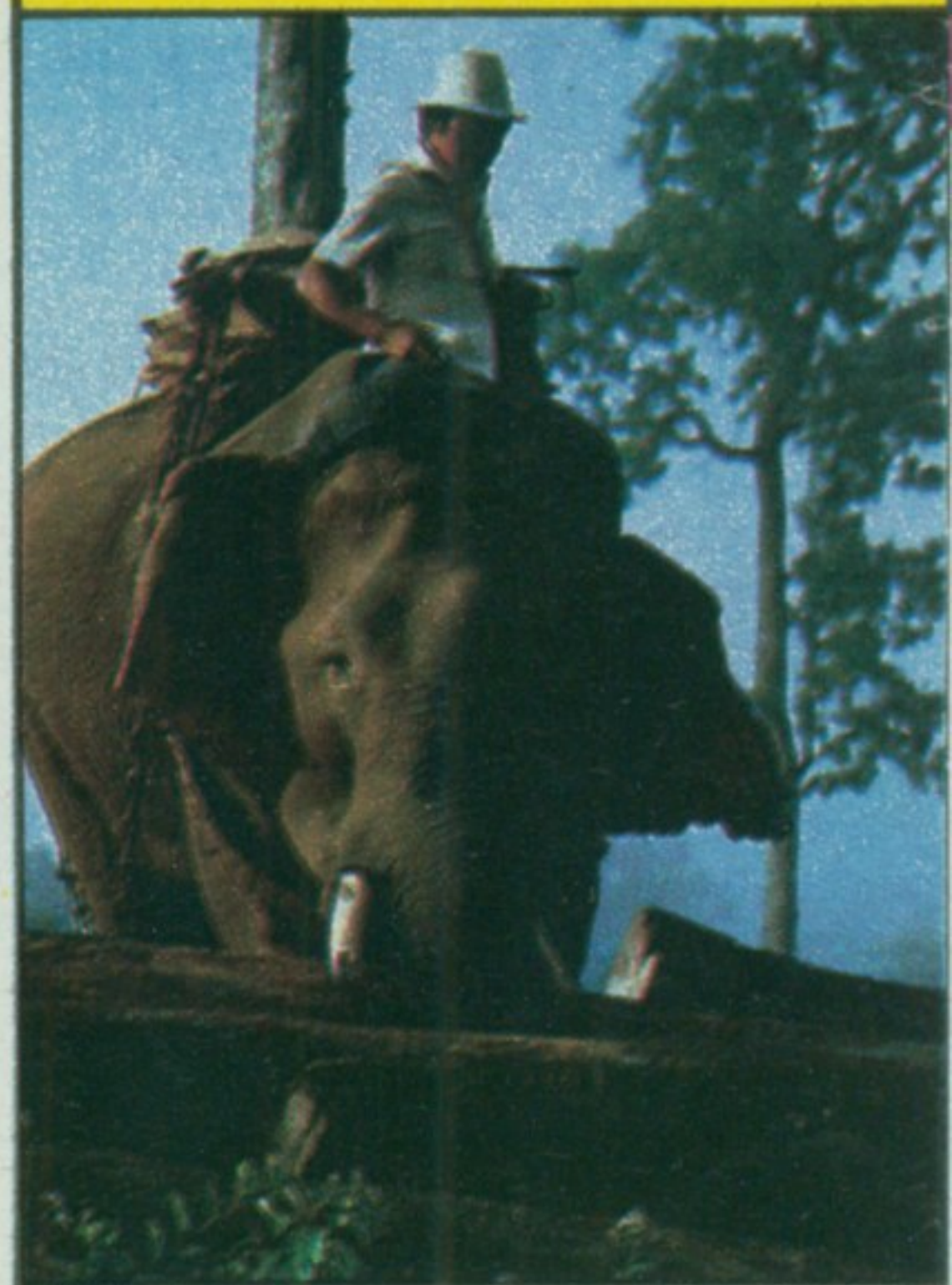

Пањеви од посечених стабала тиковине на пиринчаним пољима

У Сијаму нема здања које није начињено од тиковине.

Слонови се за овај посао школују две године

Превоз реком – прилика за кријумчаре

ше од онога што троши читава Европска заједница и трипут више од потрошње у Сједињеним Америчким Државама.

У Тајланду шездесетих година, док је шума још покривала 53 одсто укупне територије државе, постојао је закон по којем та површина, упркос добрим понудама са стране, није смела да се сведе на мање од половине. Али, још 1985. утврђено је, да је површина под шумом смањена на само 27 процената, односно, да укупна површина није већа од 25000 квадратних километара. А 1989, кад је најзад схватила озбиљност тога, влада ове земље је, уз одлуку о пошумљавању, донела и нови закон о заштити природног богатства. На овај корак натерала их је и катастрофална поплава из 1988. када је управо због појаве великих голети страдало много више људи него обично.

Умире усправно

Тикове шуме, кажу, треба под надзором и да расту и да умиру. Они који се о њима брину проређују их на посебан начин који се назива „гердлинг“. Направи се рез на кори дебљине око једног центиметра и то на висини од једног метра од земље. Кад се то уради, стабло умире, али остаје усправно и сушењем постаје све лакше. Овај по-

Тиково дрво је цењено због отпорности и лакоће обраде. Може да се одржи и до две хиљаде година.

Кријумчари на делу, у тренутку кад их је открила полиција.

ступак олакшава преношење воденим путем, али и повећава трајност дрвета.

Једну до три године након што је начињен „гердлинг“, ако се још увек налазе на свом месту јер су у међувремену дрвокрадице најчешће у акцији, стабла се обарају и поверавају слоновима. Да би се дрво изнело из шуме, употребљавају се ове животиње, иначе власништво Организације за шумску индустрију која има праву правцату школу за слонове раднике. (После доношења државних мера заштите тиковине ове животиње су све чешће без посла. Тренутно бар стотину њих нема шта да ради.) Иначе, њихово радно време траје од јутра до поднева кад постаје толико топло да чак и они најиздржљивији морају да се заштите.

Оборено дрвеће стиже до Бангкока на два начина: копненим и воденим путем. На камионе се утоварују најбоља стабла, друга се групишу и повезују у сплав дужине и до 150 метара (ширине око 25) које потискивачи гурају низ реку. За недељу дана превале око 300 километара. Конвој прате четири човека, али то није довољно да би се преко ноћи заштитила тикова дебла од крадљиваца који добро знају да само на једном од њих могу да зараде више него за неколико година рада у фабрици!

Оштећена плућа Земље

Све у свему, на југу Азије догађа се исто што и у шумама Амазоније. Ако за Амазонију може да се каже да представља плућа света, онда се свакако мисли на само једно плућно крило јер нема сумње да су тропске шуме Азије оно друго јер по пространству одговарају шумама у Јужној Америци.

О томе шта се тренутно догађа најбоље сведоче бројке: на Мадагаскару, на пример, остало је још само 7 одсто некадашњих шума, а на Филипинима још мање – само три одсто. То значи да се приближава време кад ће столетна стабла тиковог дрвета постати реткост. Једно такво дрво налази се у близини места Утарадит на граници између Тајланда и Лаоса. Његов обим износи близу десет метара, а висина око педесет. То је једино преживело стабло из времена Борнео компаније, можда једино те величине преостало за сећање на шуму која је пре стотинак година имала „срећу“ да се, као у некој фантастичној причи, преточи у новац.

Припремио: **Д. Варагић**

Уређује
др Зоран Живковић

Ли Килоу

СМРТНА КАЗНА

Два дана након што се свемирски брод срушио на северном полу планете Шандан месна полиција је притворила одговорног човека. Судски процес био је брзо завршен, а пресуда је гласила:

„Карс Меривејл Бантлинг, који је заради индустријске шпијунаже проузроковао смрт четрнаест људи, показао се због непоштовања туђих живота као недостојан да и даље буде члан наше заједнице. Осуђујемо га на тридесет дана затвора. У том року нека сам себи одузме живот, после чега ћемо га прогласити за мртвог и по престанку деловања свих животних функција заувек изоловати.”

– Зар заиста мислите да ћу се убити? – упита Бантлинг адвоката.

– Могли бисте, као и многи други, да дарујете тело банци људских органа. Ваши органи нам, додуше, не би били ни од какве користи, али тиме бисте бар показали жељу за кајањем због вашег поступка.

Бантлинг намршти чело.

– А ако одбијем? Да ли бисте ми силом сипали у грло чашу отрова?

Адвокат је био огорчен.

– Шандан је просвећена планета. Нико неће ни покушати да вам учини нешто нажао.

Ћелија је била, ако се изузму замандаљена врата и прозори, сличнија неком хотелском апартману. Била је удобна, са добром библиотеком и одличном храном. Збуњивао га је једино сто сличан олтару, на коме се налазила чаша пуна руменкасто-смеђе течности. Могло му се десити да остатак живота проведе и у горим околностима.

Његову молбу за помиловање су одбили. Кад се приближио тридесети дан, Бантлинг је постао нервозан, али и тај задњи дан је прошао као и сви остали. Нико није пустио плин кроз вентилаторе или га присилио да попије отров.

Предвече се победоносно насмејао и бацио чашу преко просторије тако да је отров пљуснуо по зиду.

После тога почео је да се пита шта је с вечером. Већ одавно је минуло време када ју је обично добијао. Покушао је да упали светлост. Просторија је остала мрачна.

Одједном се уплашио. Хитро је пришао лавабоу, али иако је славину одврнуо до краја, из ње је истекло свега неколико капи воде.

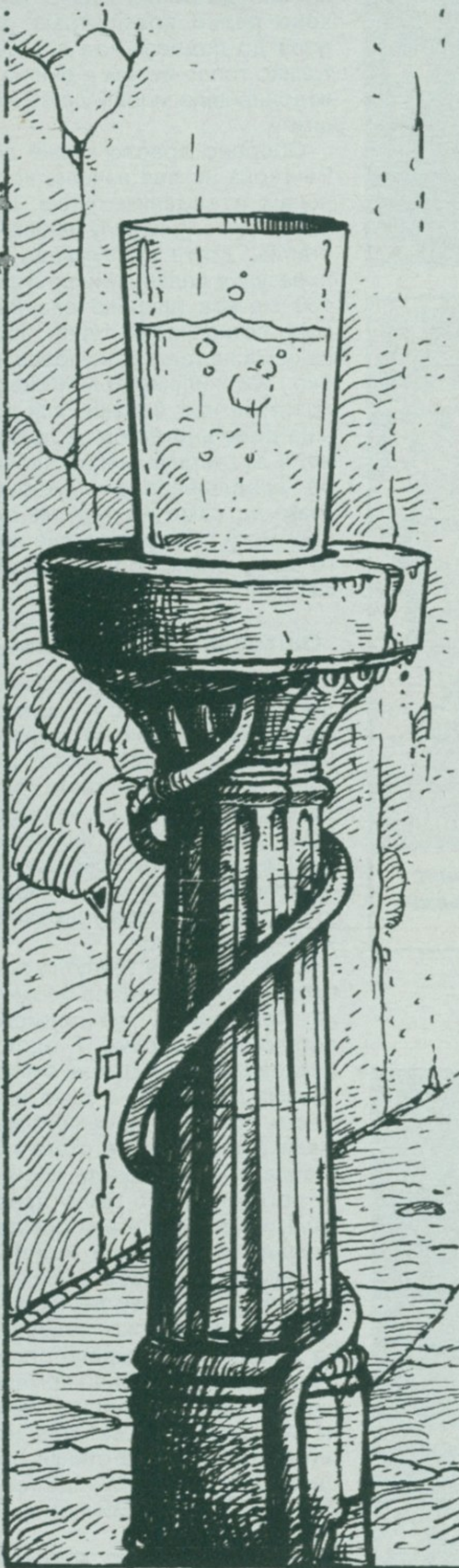
Прискочио је вратима и почео по њима да лупа и виче.

– Хоћу да говорим са својим адвокатом!

Нико се није одазвао.

Бантлинг се сетио судијиних речи. Прогласиће га за мртвог и, по престанку деловања свих животних функција, заувек изоловати.

Погледао је празну чашу на поду и мрљу која се сушила на зиду. Зајецнао је једва чујно.

Илустровао: Добросав БОБ Живковић

ЕНИГМАТИКА

МОЗАИЧНА УКРШТЕНИЦА

Водоравна и усправна решења сврстана су по азбучном реду у попису. Ваш је задатак да им пронађете одговарајућа места у лику укрштенице. Ако сте све добро урадили, у означеним пољима добићете назив групе са слике.

ВОДОРАВНО: АНАБЕЛА, АНТИРОЈАЛИСТИ, ВАТИЦА, ВИРЕН, ГЛЕ, ЕСТИ, ЖАН, ИКОНА, ИН, ИТ, КАТАЛОНИЈА, КОЦАНА, МОЋ, НАВАДИТИ, ПОРТУГАЛИЈА, ПОШТАРИЦЕ, РТЕ, РУР, САСЕК, СИ-САК, ЧАРИ, ШИ, ШНАПС, ШТ.

УСПРАВНО: АИ, АЛЕЈИЦА, АНАЛИСТИКА, АНОРТИТ, АСА, ВЕСТЕ-РОС, ЕНЕ, ЗНАК, КАРАЈАН, ЛУДАК, МА, НА, НАГОВОРИ, НАПОН, ОБИЛАТИ, ПАРКИНГ-СЕРВИС, САТУР, СТРИЧИЋИ, ЦЕЦИЛИЈА, ШЖ, ШОР, ШТИТАРА.

ПОМИЦАЉКА

ГОСТИВАРАЦ

ПУСТОЛОВКА

МАСМЕДИЈУМ

РАЗДВОЈИТИ

ЗАЧАРАНОСТ

Горње речи треба померити лево или десно, али тако да у четири узастопна усправна ступца добијете четири наша мушка имена.

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА
МАЛЕ ПОШТЕ

Мала кућна срећа

МОЈ ДРУГ ГЛОДАР

**Свако дете жели да држи пса или мачку, али мало ко има услова за то. Међутим, готово свако може у кући да има кунућа, заморче, хрчка или бар белог миша. Ево неколико савета искусног ветеринара како да живите с њима у стану без велике муке и уз обо-
страно задовољство**

Последњих година мали глодари све су чешћи љубимци у нашим домовима. Статистика каже да су они, после паса и мачака, најомиљенији код деце управо због своје пријатне нарави. Да би живот са њима у кући био успешан, треба добро упознати сваку од ових животињица које се међу собом знатно разликују и по навикама и по особинама.

ХРЧАК воли да се игра

Животињица, богатих боја (црвенкастонаранцасте и жућкасте са тамним белегама на њушци) потиче из Сирије и Палестине, данас је један од најомиљенијих и најраширенијих кућних љубимаца. Некад се користила за опите у лабораторијама. Просечно достигне дужину од 16 центиметара, меканог је крзна, без репа и јако слабо види, готово да је слепа.

Најчешћи је сиријски хрчак који се врло брзо припитомљава и лако навикава на околину. Кад остари, међутим, понекад буде и агресиван. Од пре неколико година појавила се и нова врста хрчка, ангорски, са дугим и свиленастим крзном. У свом природном станишту – на пољима и ливадама – хрчак дању спава док је ноћу врло жив. Ако се температура око њега спусти испод 10°C, постоји опасност да падне у делимичан зимски сан све док не отопли.

У кавезу је хрчак доста чиста животиња, све своје потребе увек обавља на истом месту. Зато је неопходно да се кавез редовно чисти, а подлога често мења.

ЗАМОРЧЕ чешљајте га четкицом за зубе

Заморци су потомци дивље врсте познате као *Cavia cutleri* коју су још у веома давна времена припитомили преци Инка и сродни народи у подножју Анда и то су, поред лама, биле једине њихове домаће животиње. Ово нежно мало створење веома је плодно и витално. Било да је краткодлаки, абисински са полудугом или перуански дугачке длаке, заморац може бити најразличитијих боја: црн, чоколадно смеђ, црвенкаст, бео, боје беле кафе или чак љубичаст, а забележени су и албиноси. Дугачак је између 25 и 30 cm, зависно од врсте.

Једино перуанско заморче треба чешљати редовно због дугог крзна, иначе је довољно ишчеткати га четкицом за зубе. Ако му се кавез превише упрља, можете и њега самог окупати млаком водом, али пазите: он је веома осетљив на хладноћу и влагу, па га одмах морате посушити старим пешкиром.

Заморче је врло нежан створ који не воли самоћу и зато је много боље држати га у пару. Ретко је агресиван и кад је уплашен, радије се сакрије. Да бисте стекли његово поверење, одмалена га навикавајте на присуство људи и, запамтите, никад немојте бити груби према њему.

ПАТУЉАСТИ КУНИЋ воли људе и не може без витамина В

Обично је тежак између 800 грама и 1,2 kg, а израсте до двадесетак центиметара. Све се чешће среће као породични љубимац за шта постоје многи разлози: обожава друштво, воли да се игра, може да се пушта изван кавеза, наравно уз мали надзор и ако се на то привикава од малих ногу. Ипак, припазите да вам не прегризе електрични кабл или пречагу на столицу.

Патуљаста зеца – „црни“, „шумски кунућ“, „ован“ са клемпавим ушима, „ангора“ који има чуперке на врх главе и ушију, „руски“ или кунућ из Тирингена – сви су познати по својој чистоћи. Уз то немају никакав мирис што није нимало неважно за оне који га држе у стану.

Ако затекнете кунућа како покушава да прогута свој брабоњак, пустите га до то учини. Ова, са човековог гледишта веома не-обична навика, има и те како смисла: уколико поред сувих зимских залиха постоји и свежа зелена храна, животињица је прождрљиво грицка, а затим избацује око легла у полусвареном облику. После извесног времена поново ће је појести и ово може да се понавља више пута. Мале „лепиње“ богате су витамином В који је неопходан за живот кунућа. Ово дупло варење почиње већ негде око трећег месеца живота и захваљујући њему кунућ избегава разне болести.

Обично мења длаку у јесен и тада му је дно кавеза прекривено читавим чуперцима, па га морате свакодневно чистити. Од остале тоалете ваше су обавезе да му од 15. месеца, с времена на време, пажљиво одсечете нокте.

КОРЕЈСКА ВЕВЕРИЦА тежина:

**од 20
до 150 грама!**

Данас се у свету најчешће држи као кућни љубимац управо ова врста. Она личи на своју велику сестру шумску веверицу – исто крзно, исти раскошан реп, исти обичај да храну држи предњим шапицама док је грицка – само се по величини разликују. Корејска никад није већа од 20 центиметара заједно са репом, а тешка је од 20 до 150 грама.

Као и њена већа рођака воли да скаче са гране на грану, а обожава и да се ваља по земљи, па јој зато треба ставити малу хрпу на дно кавеза. Биће боље да је не пуштате да шврља по стану јер ћете је после тешко вратити натраг. У стању је да сатима скаче по намештају испуштајући оштре крике и слабе звиждуке. Корејска веверица не воли много да се мази и зато се не препоручује сасвим малој деци. Мана јој је што има доста оштар мирис мокраће и зато кавез треба да чистите врло често, али при том не дирајте гнездо. Легло се „спрема“ само два пута годишње. На крају једно упозорење: никад не хватајте ову мајушну веверицу за реп јер је он врло танак и осетљив, па ризикујете да се откине од тела и остане у вашој руци!

БЕЛИ МИШ на жалост, живи само две године

То је најмањи од свих глодара! Добио је име по боји, али га зову и „играч“ јер се окреће укрug око себе, прво полако па све брже и брже, или „голи миш“ (без крзна, са наборима), али једно је сигурно: овај мали враголан увек је у покрету, хитар, лак, брз. Као и корејска веверица, мана му је што му се урин јако осећа, а он уз то има незгодан обичај да свој по-сед обележава млазевима мокраће.

Велика је гладница и зато не пропуштајте да га редовно храните јер његов мали желудац не може да остане дуго празан. Његова посудица зато треба стално да буде пуна различите хране. Највећа је мука с белим мишеви-ма у томе што не живе дуже од две године, па деца која се вежу за њега после пате.

НЕГА ИЗНАД СВЕГА

Домаћи глодари, као и све остале животиње, захтевају сталну пажњу. Кавез треба редовно прати и мењати подлогу више пута преко недеље. Пластичне делове и шипке такође опрати благим средством, али под условом да се све добро испере тако да нема ни трага детерџента. Беспрекорна хигијена је неопходан предуслов да би се животињица осећала добро.

Једно упозорење: пре но што помилујете свог глодара дајте му до знања да сте ту да се не би изненадио и уплашио. Уз то, то су врло осетљиве животиње чију кичму треба поштедети сваког непотребног увијања и кривљења.

Што се болести тиче, ако изумемо миксоматозу код куниха (веома заразно и смртоносно обољење изазвано вирусом) и запаљења црева код хрчка, заморчета и зеца, друге болести, нису својствене овим малим љубимцима. С времена на време показују знаке сличне као људи: оболе им дисајни путеви па кијају, кашљу, очи им сузе, ноздрве отеку, а исто тако понекад имају и стомачне сметње. Пате покаткад и од спољних паразита (шуге, бува и ваши) што су безопасна обољења, али захтевају да се одмах оде ветеринару по одговарајуће лекове.

СТАН МЕКАН, УДОБАН, АЛИ И ЧВРСТ

Не треба ни истицати да кавез треба да буде што већи, са дном од пластике (нешкодљиве) тако да може да се пере, унутрашњи углови заобљени да би се избегле повреде, али и довољно јак да их не би оглодали.

Кавез поставите на сувом месту, даље од директних сунчевих зрака и промаје. Ипак, не лишавате своју животињу дневне светлости. Ставите кавез даље од пролаза да вашем љубимцу не би сметала бука и гужва. Овим малим животињама не одговара ниједна врста подлоге која се може готова купити. Најбоље је да му је сами направите од струготице распоређене у слоју дебелом 2,5–5 центиметара. Додајте мало сламе или сена. Ту мали сисари врше све своје потребе, склањају храну. И не заборавите да га снабдете са довољно материјала да би себи могао да направи мекани лежај.

ХРАНА ЗДРАВА И РАЗНОВРСНА

У кавез обавезно поставите флашицу са водом из које ће животињица моћи да гаси жеђ. Тако ће вода бити заштићена од прљавштине и микроба. Обавезно је мењате најмање сваки други-трећи дан.

Мали домаћи љубимци су осетљиве животиње, па добро водите рачуна о њиховој исхрани која треба да је разноврсна, довољно богата хранљивим састојцима, витаминима и минералима неопходним за њихов развој. И запамтите: боље је дати им више него мање хране јер оне често један део склоне као залиху.

Малим животињама, уосталом као и другима, потребни су витамини за живот. Како глодари склањају једну врсту хране коју

мање воле, може се десити да оболе од авитаминозе. Осим тога, у свакодневној исхрани нема увек витамина и минерала у довољној количини, па заморче чак може да угине због недостатка витамина. Зато је веома важно да сваког дана добије довољну количину.

Хрчак јако воли воће и зелено поврће. Ипак, немојте му га давати превише јер ако почне да трули он ће се разболети, а ако се преједе, добиће стомачне тегобе. Не заборавите и да свог глодара снабдете намирницама које могу да се глођу: оне им обезбеђују здраве и оштре зубе. Наиме, глодање и грицање је саставни део живота глодара којима, можда нисте знали, зуби непрекидно расту и зато они стално морају да их користе и турпијају. Зато стално нешто жваћу. Кад би им превише нарасли, више не би могли да узимају храну и на крају би угнули.

КАД ДОЛАЗЕ БЕБЕ

Код различитих врста глодара циклус размножавања различито траје. Пре но што се породица увећа, осигурајте довољно велики кавез за придошлице. А ако не желите младунце у кући, не стављајте женку и мужјака заједно, чак ни кад су усамљени. Јер, кад младунци дођу на свет, биће касно.

* **Хрчак:** 6 трудноћа са 4–12 младунаца годишње.

Друго стање траје 16 дана.

* **Заморче:** 4–5 трудноћа са 3–4 младунца годишње.

Женка је трудна 67 дана.

* **Куних:** 2–3 зечића у једној трудноћи.

Ношење младих траје 28–34 дана.

* **Корејска веверица:** 1 ношење са 3–5 младих годишње.

Трудноћа траје 30–32 дана.

* **Бели миш:** 4–8 трудноћа са 10 мишића годишње.

Друго стање од 18–23 дана.

Ни за време трудноће нити после порођаја док доје младе, ове животиње никако не треба узнемиравати јер су тада плашљиве, па могу да буду и агресивне.

ШТА КО ЈЕДЕ

Веома је важно да мали глодар добије храну која му одговара, а то је следеће:

* **Хрчак:** воће и поврће, семење, житарице и мали комадићи меса.

* **Заморче:** поврће, салата, зобене пахуљице, семење, житарице, воће и першун + свакодневни додатак у витамину С.

* **Куних:** један оброк ујутру, други – који је посебно важан – увече. Зрневље, мало зелениша, траве, додатак витамина.

* **Корејска веверица:** зобене пахуљице, ораси, лешници, зрневље, воће и додатак у витаминима раствореним у води + плочица минералних соли обешена у кавезу.

* **Бели миш:** зрневље, сув хлеб, зелена салата, све воће и поврће.

КОЛИКО ЖИВЕ

Пре но што узмете у кућу глодара, треба да знате да ови мали сисари живе релативно кратко, па кад угину то може да изазове велику жалост.

* **Хрчак:** близу 3 године (1.000 дана)

* **Заморче:** између 5 и 7 година

* **Куних:** између 8 и 10 година (највише 11)

* **Корејска веверица:** између 8 и 12 година

* **Бели миш:** између 1 и 2 године.

Припремила В. Милићевић

Уређује: Вито Недељковић

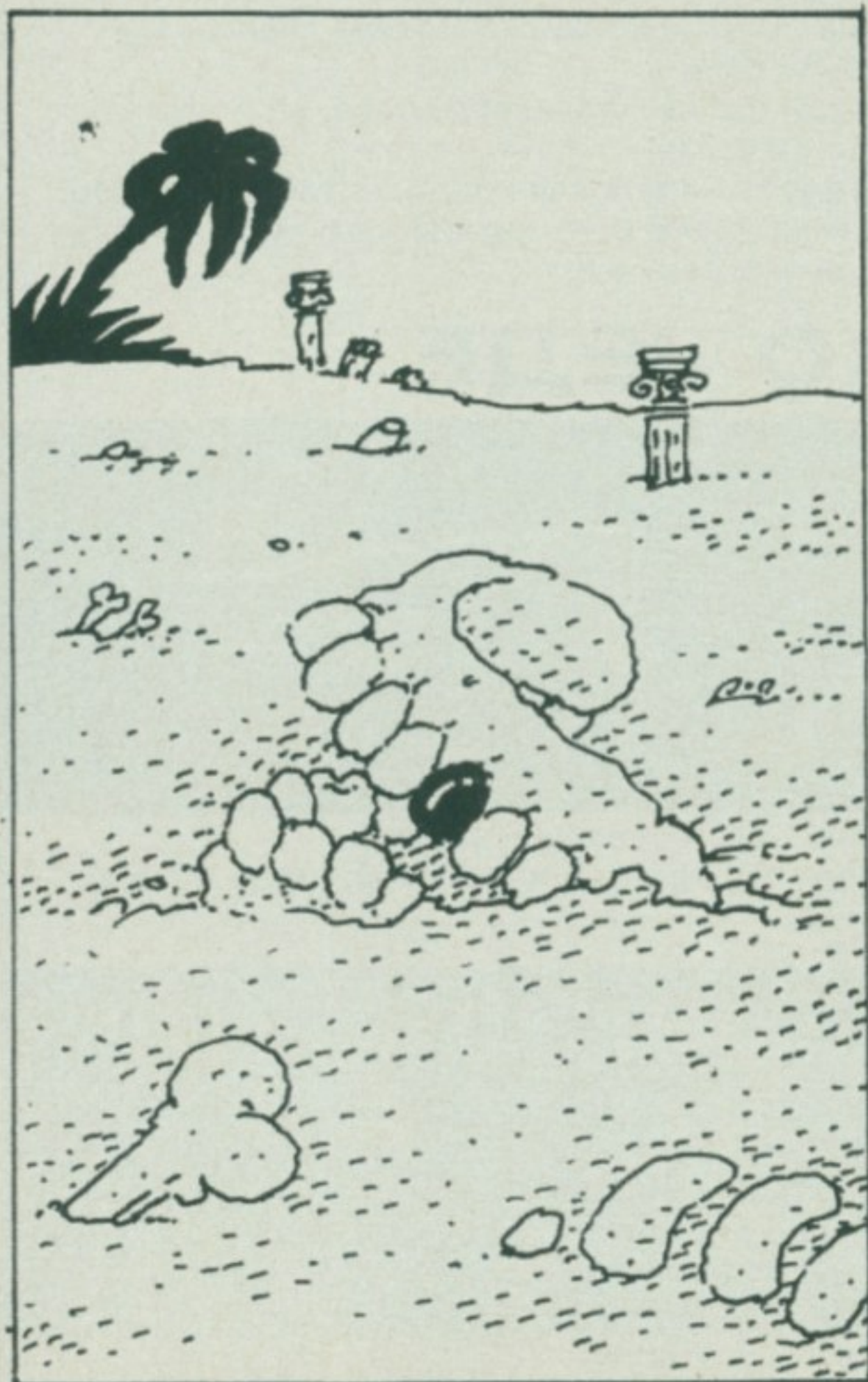
Илустровао: Љубомир Милојевић – Љубац

Етрурски златни зуби

Недавно сам сломио зуб и стављен ми је вештачки. То ме баш не радује јер имам само шеснаест година. Занима ме када су људи први пут уградили вештачке зубе.

**БРАНИМИР,
Бијело Поље**

Вештачки зуби су веома стар изум и били су познати још Етрурцима. У ископинама етрурског града Тарквиније нађен је људски скелет у чијој су се вилицы налазили вештачки зуби са златним превлакама на круницама. Претпоставља се да припадају 6. или 5. веку пре наше ере.

Уз помоћ пегле

Кажи ми како могу на мајици да утиснем своје име или исцртам неке ликове, а да се они приликом прања не скину. Верујем да ово занима многе моје вршњаке.

**САША УРХ,
Стари Бановци**

Набави неки пресликач са словима („Забавник“ је недавно поклатио својим читаоцима пресликаче са словима азбуке) и помоћу пегле нанеси на мајицу. Ако желиш свој цртеж да пренесеш на белу мајицу, купи hoby textil водене боје, исцртај то што желиш на мајицу и пређи пеглом. Што се тиче прања, немој да бринеш, не скида се.

Натписи на мајицама, много квалитетнији, раде се и уз помоћ такозване сито штампе, али је припрема веома скупа. Користе је графичари за штампање у великим серијама.

Откуд графитима име?

Чини ми се да нема места у граду које није ижврљано порукама, називима музичких група, или, што је сада учесталије, кованицама разноразних партија. И све се то зове – графити. Откуд овај назив?

**М. РАНКОВИЋ,
Смедерево**

Натпис или цртеж који је оштрим предметом урезан у камен, керамику или метал у археологији се означава италијанском речју *graffito*. Кумовали су, дакле, Италијани, али је мода измишљена још у антици. Житељи древне Помпеје исписивали су кредом или угљем натписе по зидовима својих катакомби. Ти антички графити археолозима служе често као значајни подаци о одређеном времену.

Сачувају ли се, можда ће и данашњи графити неким будућим археолозима

открити нешто о нама. Рецимо, зашто је непознати улични песник на једном зиду написао: „Односите се према овом свету као да у подруму имате други“.

Како храст проналази руду

Наставница биологије нам је причала да неке биљке могу бити од помоћи код откривања разних руда. Колико је тачна ова њена прича?

**ТОМИСЛАВ,
Завидовићи**

Неке биљке знатно помажу човеку при налажењу појединих метала у Земљиној кори, и то оних који се нагомилавају око неких делова биљака, нарочито ако корење досеже до такозване рудне подлоге.

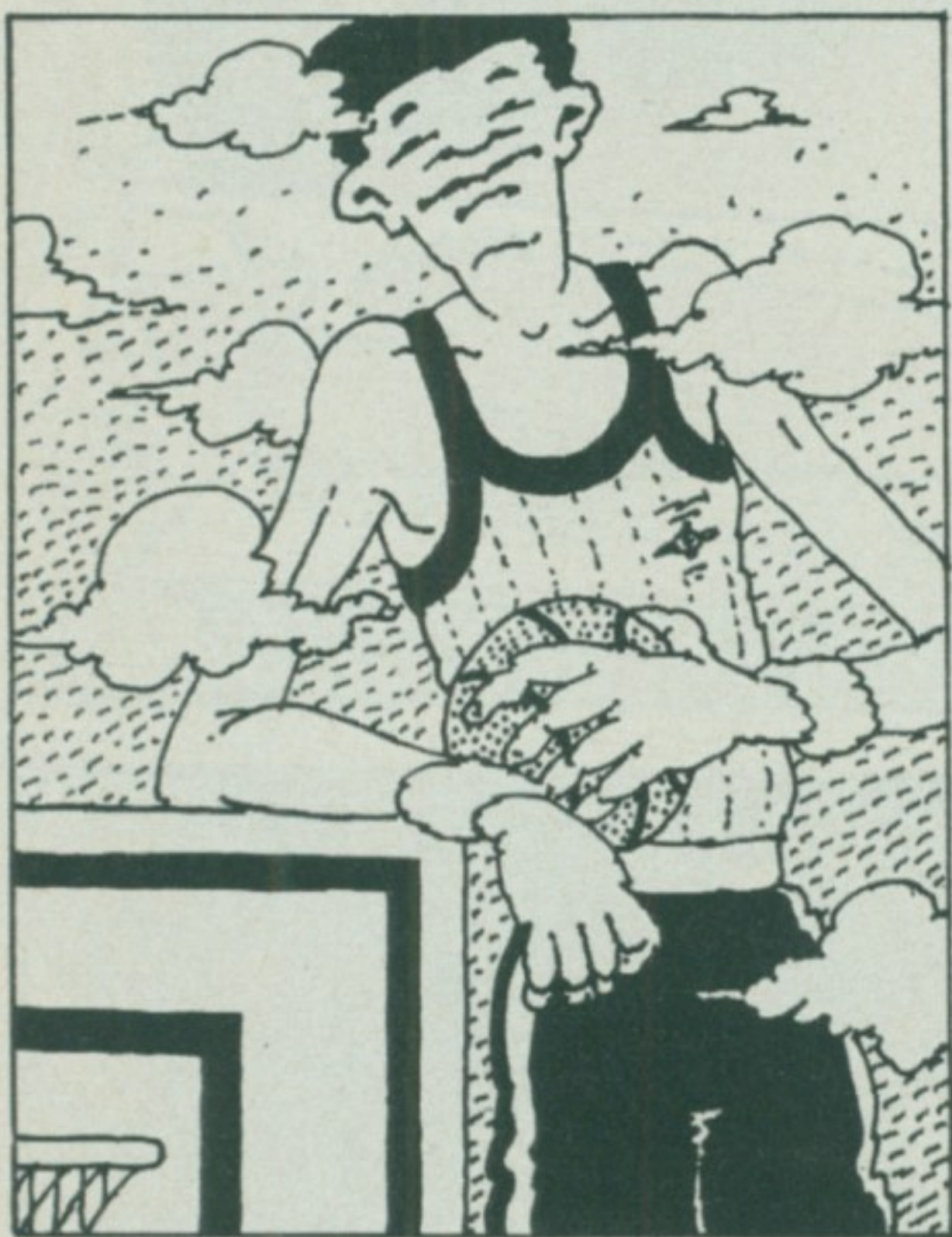
Након спаљивања лишћа, корена и грана одређује се садржај метала у пепелу и тај проценат показује да ли у том тлу има руде. Овај поступак назван је биогеохемијска проспекција и користи се у истраживању лежишта цинка, бакара, молибдена, никла, кобалта. Нарочито добри резултати постижу се с једном врстом храста и преријском травом.

Највиши кошаркаш

Опклада је у питању. Ко је, или ко је био, највиши кошаркаш на свету?

„ДЕЛИЈЕ“
са Малог Калемегдана

Највиши кошаркаш био је, и остао до данас, Силејман Али Нашнуху. Тешко да сте чули за њега јер је играо за репрезентацију Либије пре неких 25 година. Био је висок 255 центиметара.

Меда сваштар

У питању је опклада и желимо да ти пресудиш: јесу ли медведи месождери или биљоједи? Гледајући тв-епизоде серије „Опстанак“, то нисмо могли да утврдимо.

ГОЈКО И САША
Урошевац

За медведе се може рећи да су, што се тиче исхране, прави сваштоједи. Једу огромне количине готово сваке животињске или биљне хране. Уживају у риби и веома воле, што је већ пословично, мед и све што је слатко. С јесени нагомилавају огромне количине резервне масти, а зими највећи број медведа постаје тром и тада се повлаче и дуго спавају док их не пробуди мирис и долазак пролећа.

Дејан Велимировић, Насеље збратимљених градова 1/3, 14000 Ваљево – 13 година, воли фудбал и дружење, навија за Црвену звезду.

Драгомир Видосављевић, Господар Јованова 53, 11000 Београд – 10 година, сакупља сличице са Дизнијевим ликовима и албуме, воли фудбал, игру „Између две ватре“ и филм.

Драгана Попов, Бориса Кидрича АЗ 2-22/11, 23000 Зрењанин – 14 година, воли путовања, филм и сакупља постере.

Катарина Јањић, Јакшићева 19, 11080 Земун – 11 година, воли музику, спорт, сакупља салвете и постере.

Марија Шуковић, Каменичка 4а, 34000 Крагујевац – 13 година, воли музику и спорт.

Томислав Вићановић, М. Лабудовића 74, 14220 Лазаревац – 21 година, жели да се дописује са младима из целог света.

Бранка Грбић, Драгојла Чпајка 72, 31300 Пријепоље – 14 година, сакупља налепнице, постере, украсна писма и све о Алфу.

РЕШЕЊЕ

ЕНИГМАТИКЕ

МОЗАИЧНА УКРШТЕНИЦА – ВОДОРАВНО: шнапс, коцана, Жан, Анабела, с, поштарице, шт, Португалија, р, антиројалисти, р, ит, ватица, и, Каталонија, ши, ин, Рур, а, моћ, наводити, чари, гле, а, Сисак, ести, рте, з, Вирен, икона, сасек.

ПОМИЦАЉКА: Стева, Тодор, Илија, Војин.

YU ISSN 0032-339X

**ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК**

БРОЈ 2073

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „Политика“
др Живорад Миновић

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

Помоћник главног уредника
Славољуб Кеџић

Уредник стрипа
Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник
Соња Јашовић

РЕДАКЦИЈА:

Диего Варагић, Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрновић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић.

ТЕХНИЧКА РЕДАКЦИЈА:

Душан Глушац, Радоје Савић, Зоран Петканић и Радана Весовић

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“ Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Месечна 148,00 динара, тромесечна 444,00 динара, полугодишња 888,00 динара, годишња 1.776,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:

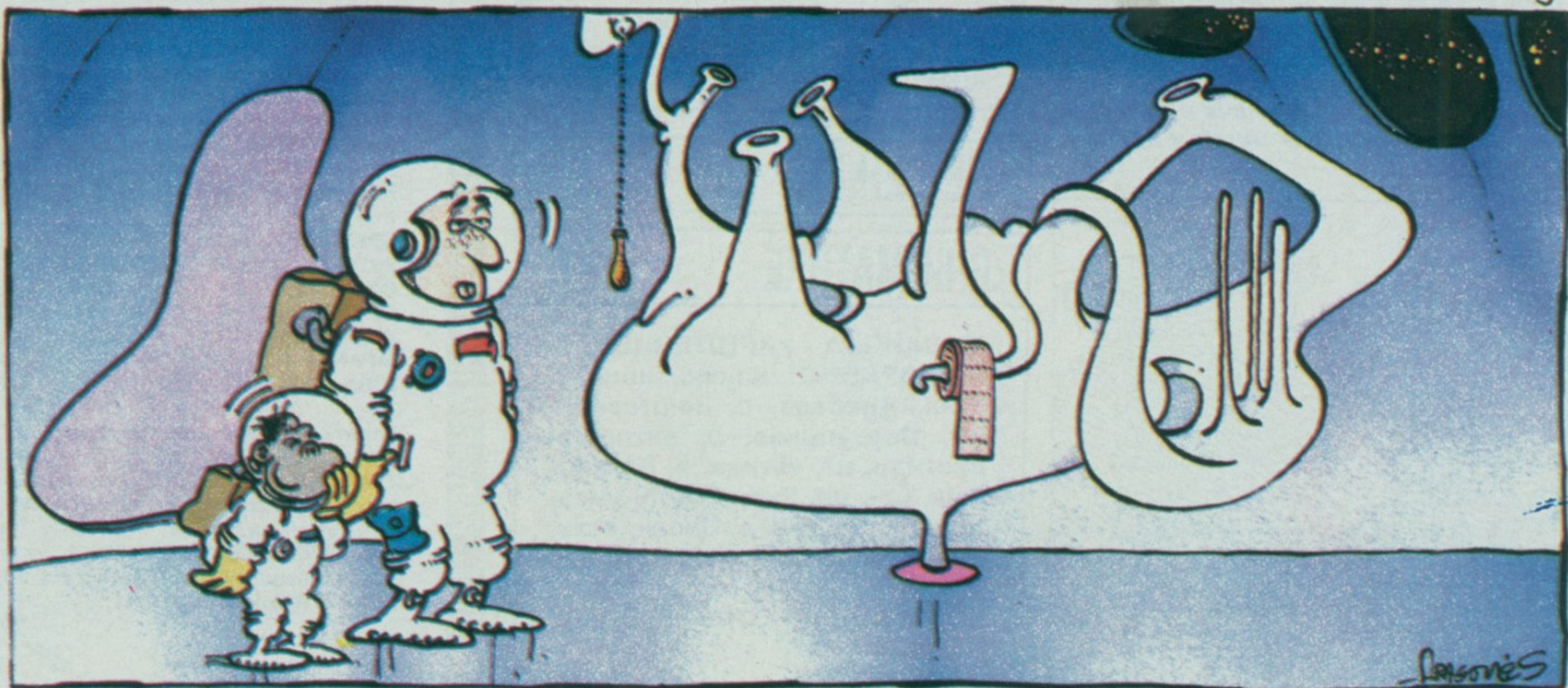
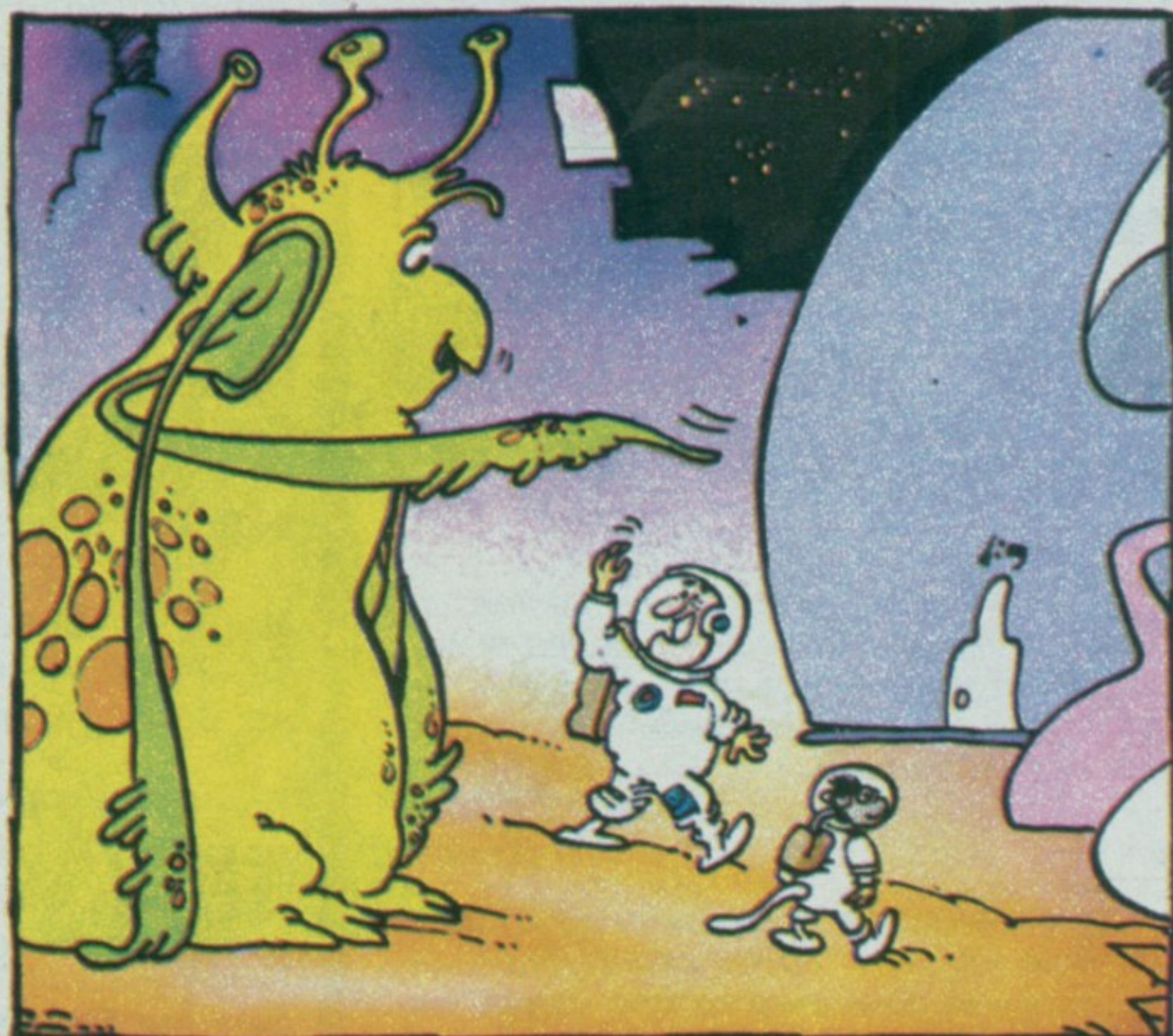
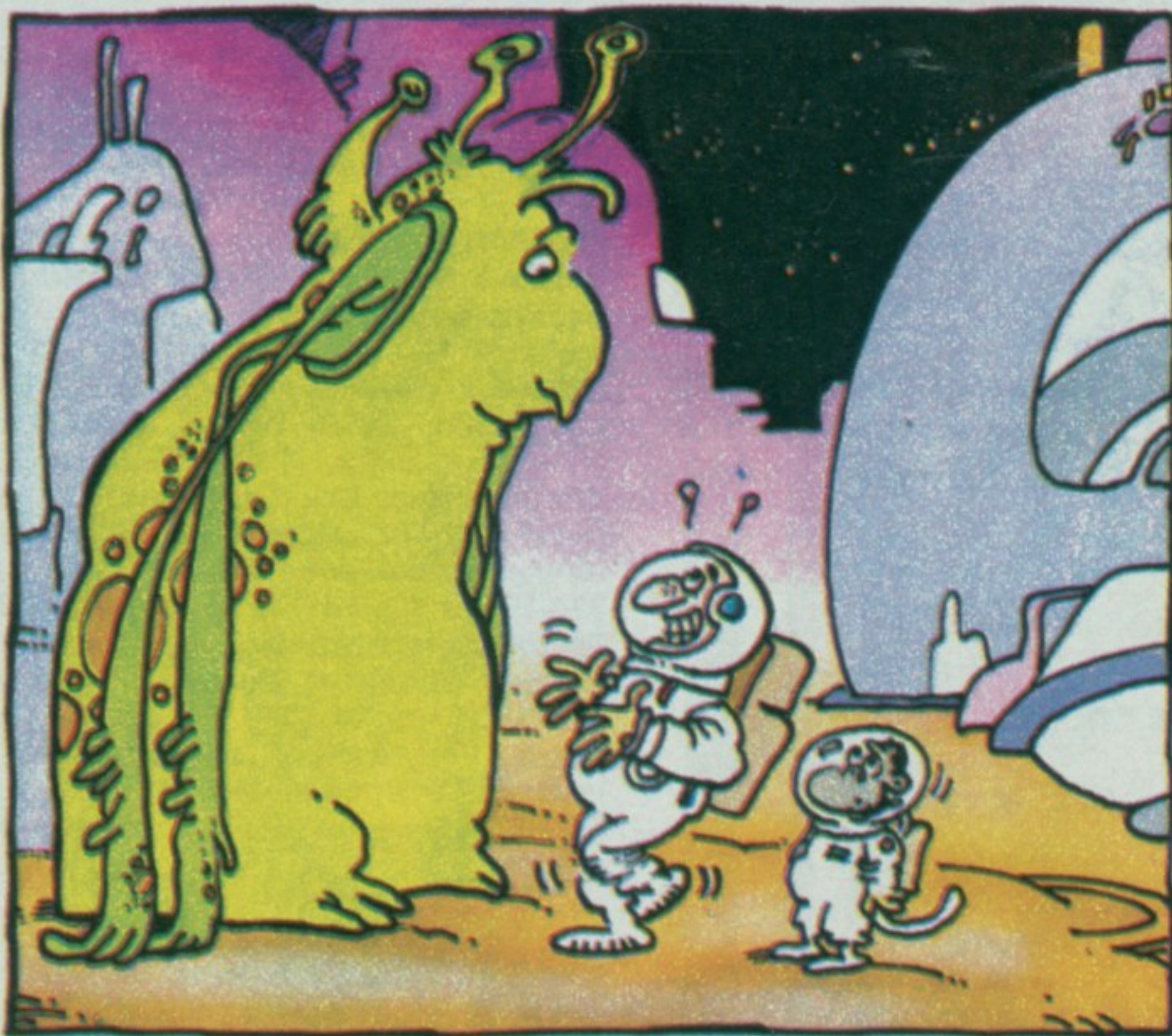
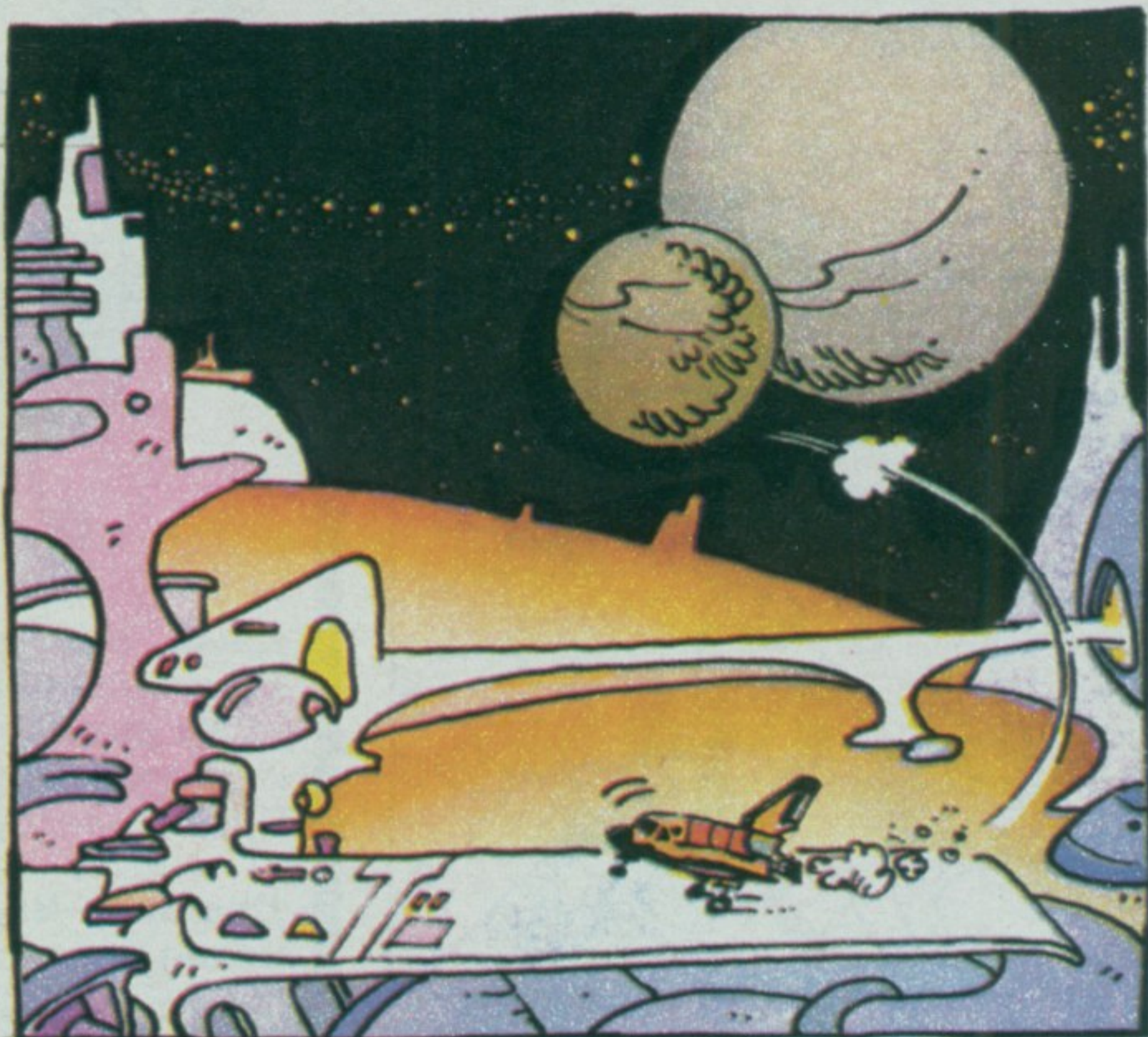
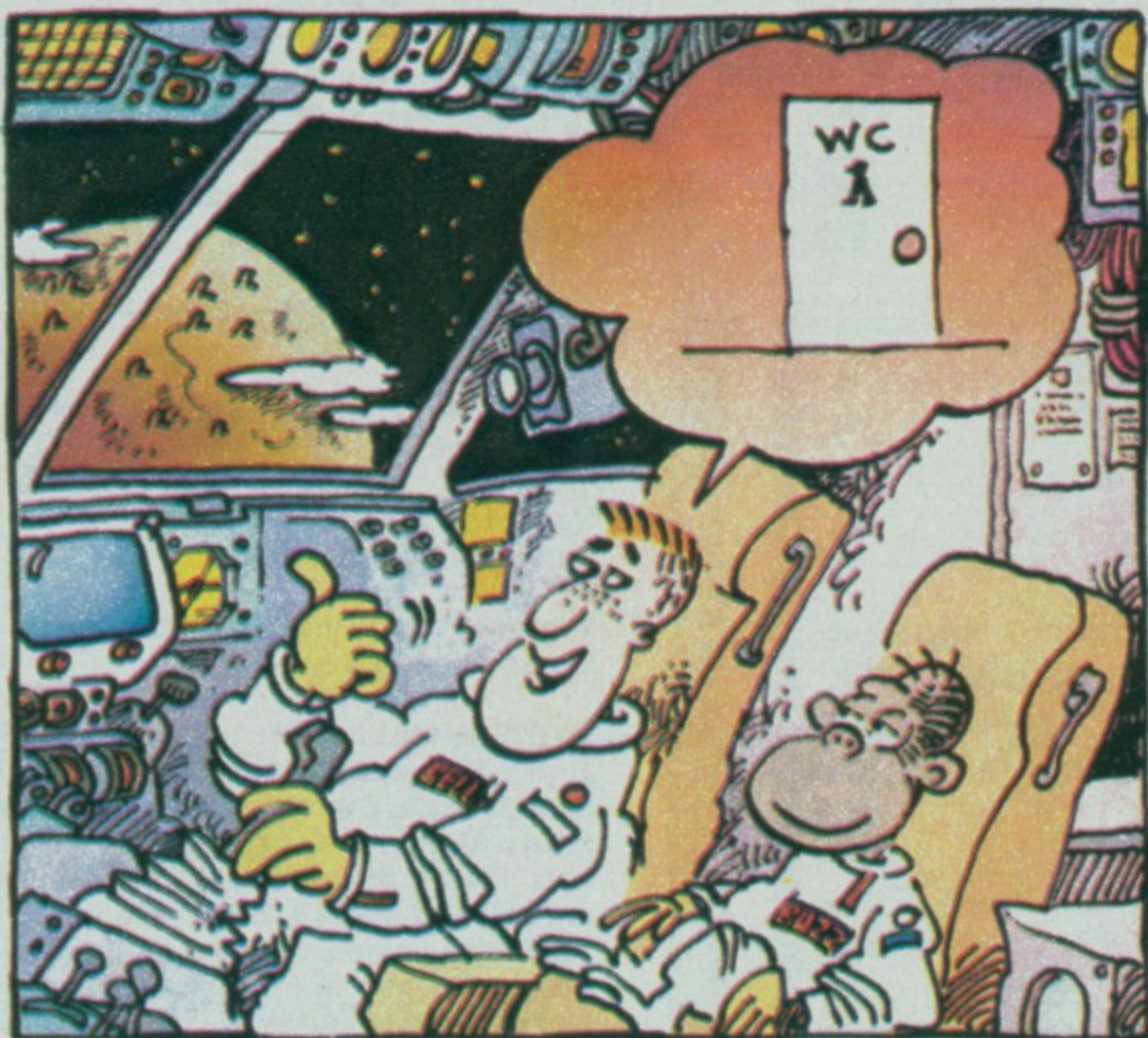
Месечна 296,00 динара, тромесечна 888,00 динара, полугодишња 1.776,00 динара, годишња 3.552,00 динара. Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875, уз обавезну назнаку НИП „Политика“ – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ГОДИШЊА:

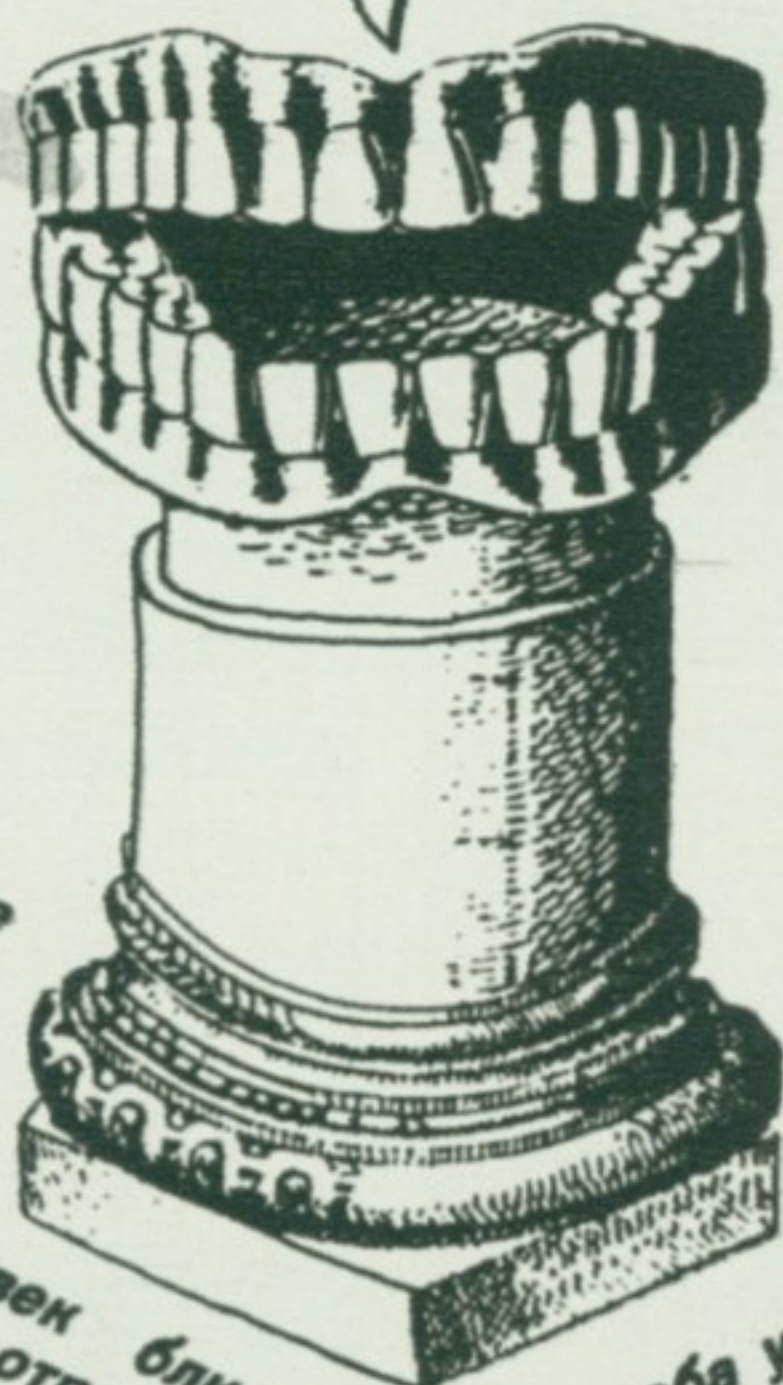
САД	USD	152.-
СР НЕМАЧКА	DEM	273.-
ШВЕДСКА	SEK	988.-
ФРАНЦУСКА	FRF	923.-
ШВАЈЦАРСКА	CHF	235.-

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика“ код БЕОГРАДСКЕ БАНКЕ, Деоничарско друштво, Главна филијала, „ИНВЕСТБАНКА“ – Београд, на рачун број: 60811-623-63-257310-999-00054, уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ARAGONÉS БАЗИ БЕЛ

РЕКЛИ СУ...

Грешка других, како је то ра-
досна ствар!

Андре Жид
француски писац
(1869-1951)

Онај ко је учинио добротин-
ство нека ћути, а нека прича
онај ко га је примио.

Сенека
римски филозоф
(5-65)

Паскави личе на пријатеље
и вукови на псе.

Џорџ Чепмен
енглески песник
(1634-1669)

Духовит човек блиста у
друштву, али отцане шале
и гласан смех своде га на
пакрдијаша.

Џорџ Честерфилд
енглески државник
и писац
(1694-1773)

Јадан и дужан по лицу се
познаје.

Наша пословица

Беспосленост је мајка свих
порока.

Вагнер
немачки музичар
и песник
(1813-1883)

Право да критикује има онај
ко има срца и да помогне.

Абрахам Линколн
дванаести председник САД
(1809-1865)

Не никад није био у опас-
ности не зна ни колико је
лабар.

Наполеон
француски цар
(1769-1821)

Где су лудаци моћни,
демократија је слаба.

Мирко Ковач
југословенски писац

Карактер је попут акростиha
- како год да га читаш, увек
говори исто.

Раф Емерсон
амерички филозоф и песник
(1803-1882)

Животиње се праждерају,
човек једе, а само паметан
човек зна да једе.

Брија-Саварен Антелм
француски писац
(1755-1826)

Бирајте писца као што бира-
те пријатеља.
Венверот Дилон
енглески књижевник
(1637-1685)

Не треба увек рећи све јер
би то била глупост. Али, оно
што каже човек треба да ка-
же онако како мисли.

Мишел Монтењ
француски филозоф и
есејиста
(1533-1592)

